

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ХАРКІВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА**

Каразінський банківський інститут

Кафедра: **Банківського бізнесу та фінансових технологій**

Спеціальність: **072 Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок**

Освітня програма: **Фінансові технології та банківський менеджмент**

Група: **АФ-21М денна форма навчання**

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему:

**ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ
ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО РОЗВИТКУ**

здобувача вищої освіти **Пішта Анатолій Ігорович**

Кваліфікаційна магістерська робота допущена до
захисту рішенням кафедри банківського бізнесу
та фінансових технологій

Протокол № 4 від «25» листопада 2024 р.

Завідувач кафедри

д.е.н., професор

_____ **Г.М. Азаренкова**

Науковий керівник

к.е.н., доцент

_____ **О. Г. Головка**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна

Факультет **Каразінський банківський інститут**

Кафедра **Банківського бізнесу та фінансових технологій**

Рівень вищої освіти **Другий (магістерський) рівень**

Спеціальність **072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок**

Освітня програма **Фінансові технології та банківський менеджмент**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

банківського бізнесу та фінансових технологій,

доктор економічних наук, професор

_____ **Г.М. Азаренкова**

“25” вересня 2024 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ

Пішти Анатолія Ігоровича

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

1. Тема роботи «ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО РОЗВИТКУ»

керівник роботи к.е.н, доц. ГОЛОВКО О.Г.,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по університету від “25” вересня 2024 року № 4601-5/3045

2. Строк подання студентом роботи 18 листопада 2024 року

3. Перелік питань, які потрібно розробити:

У розділі 1: дослідити економічну сутність поняття інвестицій та інвестиційної привабливості підприємств; розглянути нормативно-правове регулювання інвестиційної діяльності підприємства в Україні; визначити методи аналізу ефективності інвестиційної привабливості підприємства;

У розділі 2: провести техніко-економічну характеристику підприємства ТОВ «Нова Пошта»; здійснити моніторинг фінансового стану підприємства; провести діагностику інвестиційної привабливості підприємства;

У розділі 3: навести перспективні шляхи підвищення інвестиційної привабливості України в умовах воєнного стану; дослідити зарубіжний досвід формування інвестиційної привабливості підприємства; запропонувати шляхи підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Нова Пошта» через розширення діяльності на міжнародній арені.

4. План роботи

№ з/п	Назви етапів роботи
1.	Вибір теми КМР
2.	Затвердження плану і завдання КМР
3.	Виконання КМР
4.	Подача на кафедру КМР для перевірки на наявність запозичень з інших документів
5.	Проходження процедури допуску до захисту КМР
6.	Захист КМР

5. Дата видачі завдання 25.09.2024 року

Здобувач

А.І. Пішта

підпис ініціали, прізвище

Керівник роботи

О.Г. Головка

підпис ініціали, прізвище

РЕФЕРАТ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ
«ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ
ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО РОЗВИТКУ»

Пішти Анатолія Ігоровича

Кваліфікаційна магістерська робота містить 108 сторінок, 22 таблиць, 15 рисунків, список літератури з 112 найменувань, 4 додатків.

Об’єктом дослідження є теоретичні та практичні аспекти підвищення інвестиційної привабливості.

Предмет дослідження –інвестиційна привабливість компанії ТОВ «Нова Пошта».

Мета кваліфікаційної магістерської роботи полягає в узагальненні теоретичних основ організації, розкритті діючої практики з інвестиційної привабливості підприємства в контексті фінансового забезпечення його розвитку, а також пошуку напрямків удосконалення цієї роботи на основі систематизації існуючих пропозицій щодо цього питання.

Завданнями кваліфікаційної роботи є: дослідити економічну сутність поняття інвестицій та інвестиційної привабливості підприємств; розглянути нормативно-правове регулювання інвестиційної діяльності підприємства в Україні; визначити методи аналізу ефективності інвестиційної привабливості підприємства; провести техніко-економічну характеристику підприємства ТОВ «Нова Пошта»; здійснити моніторинг фінансового стану підприємства; провести діагностику інвестиційної привабливості підприємства; навести перспективні шляхи підвищення інвестиційної привабливості України в умовах воєнного стану; дослідити зарубіжний досвід формування інвестиційної привабливості підприємства; запропонувати шляхи підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Нова Пошта» через розширення діяльності на міжнародній арені

За результатами дослідження сформульовано теоретичні та практичні рекомендації щодо підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Нова Пошта».

Одержані результати можуть бути використані для подальшого підвищення інвестиційної привабливості на підприємствах та конкурентоспроможності.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ІНВЕСТИЦІЇ, ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ, ФІНАНСОВИЙ СТАН, АНАЛІЗ, ІНВЕСТОРИ, ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ.

ABSTRACT
ON QUALIFICATION MASTER'S WORK
« INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF THE ENTERPRISE IN THE
CONTEXT OF FINANCIAL SUPPORT OF ITS DEVELOPMENT» of

PISHTA ANATOLII

The qualifying master's thesis contains 108 pages, 22 tables, 15 figures, a list of references of 112 titles, 4 appendices.

The object of research is theoretical and practical aspects of increasing investment attractiveness.

The subject of the study is the investment attractiveness of Nova Poshta LLC.

The purpose of the qualification master's thesis is to summarize the theoretical foundations of the organization, to reveal the current practice of investment attractiveness of the enterprise in the context of financial support for its development, as well as to find ways to improve this work based on the systematization of existing proposals on this issue.

The tasks of the qualification work are: to study the economic essence of the concept of investment and investment attractiveness of enterprises; to consider the regulatory and legal regulation of investment activity of an enterprise in Ukraine; to determine the methods of analyzing the efficiency of investment attractiveness of an enterprise; to conduct a technical and economic characterization of the enterprise “Nova Poshta” LLC; to monitor the financial condition of the enterprise; to diagnose the investment attractiveness of the enterprise; to provide promising ways to increase the investment attractiveness of an enterprise; to identify promising ways to improve the investment attractiveness of an enterprise.

Based on the results of the study, theoretical and practical recommendations for improving the investment attractiveness of “Nova Poshta” LLC are formulated.

The results obtained can be used to further improve the investment attractiveness of enterprises and their competitiveness.

KEYWORDS: INVESTMENTS, INVESTMENT ATTRACTIVENESS, FINANCIAL CONDITION, ANALYSIS, INVESTORS, INVESTMENT CLIMATE.

ЗМІСТ

ВСТУП.....		7
РОЗДІЛ 1	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО РОЗВИТКУ.....	11
1.1.	Економічна сутність поняття інвестицій та інвестиційної привабливості підприємств.....	11
1.2.	Нормативно-правове регулювання інвестиційної діяльності підприємства в Україні	18
1.3.	Методи аналізу ефективності інвестиційної привабливості підприємства	23
РОЗДІЛ 2	АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТОВ «НОВА ПОШТА» В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО РОЗВИТКУ	31
2.1.	Техніко-економічна характеристика підприємства	31
2.2.	Моніторинг фінансового стану підприємства	41
2.3.	Діагностика інвестиційної привабливості підприємства	52
РОЗДІЛ 3	ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО РОЗВИТКУ	60
3.1.	Шляхи підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Нова Пошта» через розширення діяльності на міжнародній арені	60
3.2.	Перспективні шляхи підвищення інвестиційної привабливості України в умовах воєнного стану	67
3.3.	Зарубіжний досвід формування інвестиційної привабливості підприємства	78
ВИСНОВКИ		86
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ		89

ВСТУП

Поточні тенденції зростання невизначеності та швидкі темпи змін у світі зумовлюють необхідність забезпечення ефективного довгострокового розвитку всіх складових економічних систем, в першу чергу підприємство як первинну ланку національної економіки. Сталий розвиток компаній забезпечується активізацією інвестиційного процесу. Залучення інвесторів є потужним каталізатором розвитку галузі, сприяє забезпеченню ресурсами та модернізації.

Сьогодні воєнна агресія з боку РФ призвела до того, що економіка України опинилася в кризовому стані. Саме тому тема інвестицій та інвестиційної діяльності є як ніколи гострою та актуальною. З одного боку, інвестиції можуть стати порятунком для підприємств усієї економіки України та загального процвітання країни, це дозволить державі втриматися на плаву та відродитися за рахунок інвестиційних коштів. З іншого боку, питання полягає в тому, як забезпечити надходження інвестицій до країни, яка перебуває у воєнному стані.

Очевидно, що основним атрибутом інвестицій є їх ризик. Але під час війни ризиковість інвестування в Україну та українську економіку може зрости вдесятеро. Як наслідок, перед владою та підприємцями стоїть надзвичайно складне завдання розробити спосіб залучення інвестицій у країну та забезпечення власникам стабільного прибутку. У зв'язку з цим особливе значення має вивчення теми інвестиційної привабливості в контексті фінансового забезпечення розвитку підприємства, що визначає актуальність обраної теми та доцільність проведення досліджень щодо її розвитку.

Теоретичною основою дослідження є наукові дослідження вітчизняних і зарубіжних вчених і фахівців з інвестиційної привабливості підприємства. На вирішення цього наукового завдання спрямовані дослідження Андраш О. А., Аранчій Д. С., Білик В. В., Бланк І. О., Боярко І. М., Брюховецька Н. Ю., Волчанська Л. В., Гайдучкий А. П., Гнилянська Л. Й., Гурей І. І., Гурочкіна В. В., Гуцан Т., Дідур К. М., Єпіфанова І., Караван Н. А., Карпій О. П., Катан Л. І., Китайчук

Т. Г., Кобилух О. Я., Коваль О. А., Козаченко Г. В., Корецька О. В., Краснокутський Є. С., Крихівська Н. О., Куджаїдзе З. Л., Кулик А. М., Мазуркевич І. О., Майорова Т. В., Малахова Ю. А., Марченко В. М., Мізіна О. В., Найдовська А. О., Нечипорук О. В., Носова О. В., Осьмак Д. І., Пирог О. В., Погребняк А. Ю., Полятикін В. О., Різник Д. В., Руда М. В., Рябенко В. П., Синюк О., Степанова А., Томчук О. Ф., Торбич Б. В., Хасанова О. В., Хорішко К. С., Чернишова Г. М., Шендерівська Л. П., Ющук М. О. та інших науковців. Поважаючи внесок відомих вчених, слід зазначити, що питання підвищення інвестиційної привабливості в умовах воєнного стану шляхом аналізу зарубіжного досвіду в цій галузі вивчено недостатньо.

Важливість цього предмета визначила вибір предмета, мету, мету, логіку і зміст дослідження.

Метою даної роботи є узагальнення теоретичних основ організації та розкриття існуючої практики інвестиційної привабливості в контексті фінансової підтримки розвитку підприємства, а також пошук шляхів вдосконалення цієї роботи на основі систематизації існуючих пропозицій з цього питання.

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішуються такі завдання:

- дослідити економічну сутність поняття інвестицій та інвестиційної привабливості підприємств;
- розглянути нормативно-правове регулювання інвестиційної діяльності підприємства в Україні;
- визначити методи аналізу ефективності інвестиційної привабливості підприємства;
- провести техніко-економічну характеристику підприємства ТОВ «Нова Пошта»;
- здійснити моніторинг фінансового стану підприємства;
- провести діагностику інвестиційної привабливості підприємства;
- навести перспективні шляхи підвищення інвестиційної привабливості України в умовах воєнного стану;
- дослідити зарубіжний досвід формування інвестиційної привабливості підприємства;

– запропонувати шляхи підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Нова Пошта» через розширення діяльності на міжнародній арені.

Об’єктом дослідження є теоретичні та практичні аспекти підвищення інвестиційної привабливості.

Предмет дослідження –інвестиційна привабливість компанії ТОВ «Нова Пошта».

У цьому дослідженні було використано багато науково-популярних та спеціалізованих методів дослідження, а саме: метод системної оцінки для з’ясування особливостей поняття інвестиційної привабливості; метод теоретичного узагальнення і порівняння для розкриття теоретичних інвестиційної привабливості; порівняння – при визначенні впливу фінансово-економічної діяльності компанії на показник інвестиційної привабливості; статистичний – для дослідження тенденцій фінансового стану компанії; аналізу – для дослідження техніко-економічної характеристики компанії, теорії оптимальних рішень – для визначення пріоритетних напрямків діяльності компанії для підвищення її інвестиційної привабливості, та інші методи.

Наукова новизна кваліфікаційної магістерської роботи полягає у поглибленні теоретичних та методичних основ щодо інвестиційної привабливості підприємства, розробці шляхів підвищення інвестиційної діяльності на основі зарубіжного досвіду та створення рекомендацій для компанії ТОВ «Нова Пошта».

Велика увага цьому питанню приділяється Кабінетом Міністрів України, Верховною Радою України та Національним банком України. Вона відображена в законі України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 № 1560-XII (зі змінами та доповненнями), «Про режим іноземного інвестування» від 19.03.1996 р. № 93/96-ВР, «Про захист іноземних інвестицій на Україні» від 10.09.1991 р. № 1540а-XII, «Про державно-приватне партнерство» від 01.07.2010 р. № 2404-VI, «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» від 17.12.2020 р. №1116-IX, «Про індустриальні парки» від 21.06.2012 р. № 5018-VI, «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скасування обов’язковості державної реєстрації іноземних інвестицій» від 31.05.2016 року №

1390-VIII, «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо усунення бар'єрів для залучення іноземних інвестицій» від 23.05.2017 року № 2058-VIII а інші джерела.

Інформаційною базою дослідження є дані Міністерства фінансів, Державної служби статистики, Національного банку України, компанії Нова Пошта та інших статистичних джерел.

Сформульовані і обґрунтовані у кваліфікаційній магістерській роботі наукові положення і практичні рекомендації є основою для вирішення теоретичних та практичних проблем підвищення інвестиційної привабливості підприємств в сучасних умовах, а також для покращення їх фінансово-економічного положення.

Виконання пропозицій і рекомендацій, які надані в цій магістерській роботі, поліпшить роботу підприємства, забезпечить стабільний розвиток, певний прибуток і, відповідно, підвищить інвестиційну привабливість як вітчизняних, так і зарубіжних інвесторів.

Теоретичні положення кваліфікаційної магістерської роботи оприлюднені на XIV Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених та студентів до 80-річчя від дня заснування банківського інституту.

За матеріалами кваліфікаційної магістерської роботи було опубліковано тези доповіді «Інноваційні технології підвищення інвестиційної привабливості в умовах воєнного стану» на 82 –гій студентській науково-технічній конференції.

За результатами проведеного дослідження підготовлено наукову статтю «Assessment of investment attractiveness using integral indicators» для публікації в науковому журналі «Економіка та право».

Впровадження пропозицій та рекомендацій, наведених у роботі, дозволить покращити роботу підприємств, забезпечить їх стабільний розвиток, постійний прибуток, а відповідно і зростання їх інвестиційної привабливості для інвесторів як всередині країни, так і з-за кордону.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО РОЗВИТКУ

1.1. Економічна сутність поняття інвестицій та інвестиційної привабливості підприємств

У світовій економіці поняття інвестицій відоме давно. Інвестування фінансів, власності та інших активів з метою отримання прибутку сягає давніх часів. Однак серед вчених і аналітиків залишається відсутність консенсусу щодо справжньої природи інвестицій. Визначення «інвестиції» виявляється досить складним і неоднозначним як на мікрорівні (фінансові та економічні операції організації), так і на макрорівні (загальна економіка нації). Термін «інвестиції» походить від латинського слова «invest», що перекладається як «інвестувати». До 1991 року в українській науковій літературі термін «інвестиції» ототожнювався з «капітальними вкладеннями».

Економічні характеристики інвестицій засновані на принципі розширеного відтворення і включають збільшення як кількості, так і якості всіх складових продуктивних сил суспільства за рахунок використання частини накопичених надлишкових коштів. Наявність у сучасній економічній літературі різних підходів до визначення економічної категорії «інвестиції» значною мірою пояснюється широтою фундаментальних аспектів цієї складної економічної категорії. Під інвестиціями розуміються вкладення частки капіталу в підприємницьку або іншу діяльність. Метою є отримання прибутку або досягнення позитивного соціального ефекту. Слід звернути увагу, що відповідно до вітчизняного законодавства інвестиції можуть бути у грошовій або матеріальній форм. Також можуть бути у вигляді майнових прав з грошовою оцінкою та інших цінностей, а бо ж

інвестуватися в підприємців та (або) інші об'єкти. Мета яких є отримання прибутку та (або) досягнення іншого позитивного ефекту [12].

Узагальнюючи наукові праці вітчизняних вчених, можна визначити, що кожен вчений по-своєму вирішує проблему трактування поняття «інвестицій» (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1

Підходи до трактування поняття «інвестиції»

Автор	Інвестиції – це
Закон України «Про інвестиційну діяльність» [76]	усі форми активів та інтелектуального капіталу, призначені для інвестування у підприємницьку та інші різноманітні види діяльності, які призводять до отримання прибутку або соціального ефекту, включають кошти, банківські рахунки, як рухомі, так і нерухомі активи, майнові права, пов'язані з авторським правом, «ноу-хау» та права на землю, воду та інші майнові права власності.
Білик В.В. [3]	певні інструменти, інвестування коштів у які приводить до збільшення їх вартості та збільшення доходу
Бланк І. [4]	джерелом зростання капіталу і рушійною силою інвестування є отриманий від нього прибуток, в залежності від того в якій часовій послідовності ці процеси відбуваються, момент отримання прибутку також змінюється (відразу після завершення інвестування, до повного його завершення або через певний проміжок часу)
Ганечко І. [15]	ресурси, спрямовані на створення або збільшення капіталу, з ціллю отримання майбутніх прибутків
Герасимчук З. [15]	будь-які інвестиції, які обумовлюються стратегічними цілями економічної політики та орієнтовані на зростання конкретних секторів, галузей чи регіональних економічних систем, спрямовані на підвищення матеріального та соціально цінного багатства в майбутньому
Герасіна В.О. [16]	ті економічні ресурси, що спрямовані на збільшення як фактичного капіталу суспільства, так і інвестицій у «людський капітал», значення яких на у сучасних реаліях постійно зростає.
Колесник О.О. [36]	сукупність засобів, реалізованих у формі довгострокових вкладень капіталу в різні сфери економіки
Мочерний С. В. [54]	довгострокові інвестиції в різні сфери капіталу, які є як національними, так і міжнародними з наміром отримання прибутку в подальшому
Титаренко Н.О. [96]	усі види активів, що вкладаються у господарську діяльність задля отримання доходів
Ткаченко А. та Плаксіна Є. [97]	інвестування фінансових, матеріальних і технологічних засобів для отримання екологічних, економічних та соціальних результатів передбачає поточні капіталовкладення для отримання майбутніх результатів
Федоренко В.Г. [101]	довгострокове інвестування капіталу в підприємства та сектори економіки з метою збільшення першого та отримання прибутку в майбутньому

Джерело: систематизовано автором

Проте, незважаючи на термінологічні розбіжності, усі науковці трактують інвестиції як економічну категорію, хоча й таку, що поєднує у своїй реалізації також технічні, соціальні, екологічні та інші аспекти. Тому інвестиції є предметом управління економікою, який потребує вивчення та аналізу як на мікро-, так і на макрорівнях будь-якої економічної системи [12].

: Серед об'єктів інвестування виробничих підприємств важливе значення мають власне капітальні вкладення в основні фонди та нематеріальні активи з метою покращення матеріально-технічної бази підприємства та підвищення ефективності його діяльності. Під реальними інвестиціями або виробничими інвестиціями слід розуміти кошти, що використовуються для основного виробництва суб'єктів господарювання та розширеного відтворення невиробничих фондів, включаючи інвестиції в основний капітал, інвестиції в оборотний капітал, або ж інвестиції в нематеріальні активи. У нинішніх умовах зростання обсягів міжнародних торгових відносин і розширення співробітництва між транснаціональними компаніями необхідно підвищувати соціально-економічну ефективність інвестиційної діяльності, пов'язаної із задоволенням інтересів працівників компанії та її власників, сформувати нову структуру глобальних мереж і міжрегіональних і міжнародних форм роботи [43].

На кількість реалізованих інвестицій та попит на них впливає величезне коло факторів, ключові з яких наведені на рисунку 1.1.

Розмір інвестицій, які компанія може залучити, залежить від привабливості її інвестицій. З точки зору інвестора, інвестиційна привабливість-це узагальнення переваг і недоліків об'єкта інвестування.

Тому основними характеристиками, які визначають інвестиційну привабливість, є її потенціал і стратегічні перспективи розвитку. Інвестиційна привабливість бізнесу залежить від оцінки його здатності залучати інвесторів і стабільно працювати. Рівень інвестиційної привабливості підприємства-це показник, за яким потенційні інвестори можуть зробити висновок про доречність та важливість вкладення фінансових ресурсів у даний конкретний об'єкт [44]. Це

також впливає на здатність компанії розширювати свою діяльність, досліджувати нові ринки та зміцнювати свої позиції на існуючих ринках [43].



Рис. 1.1. Фактори впливу на кількість та попит реалізованих інвестицій

Джерело: побудовано за даними [21]

Термін «інвестиційна привабливість бізнесу» вперше з'явився в наукових дослідженнях та публікаціях у межах економічної теорії в середині XX століття. Одним із перших учених, які вивчали це питання, був американський економіст Джон Мейнард Кейнс. У своїй праці «Загальна теорія зайнятості, процента та грошей», опублікованій у 1936 році, він звертав увагу на вплив інвестиційних рішень на економічний розвиток.

Концепція інвестиційної привабливості підприємства була вперше визначена і кодифікована в постанові № 22 від 23 лютого 1998 року Управлінням у справах про банкрутство незалежної України. "Методологія комплексної оцінки інвестиційної привабливості підприємства та організації" [50]. Ця методологія описує інвестиційну привабливість компаній як ступінь фінансового, виробничого та організаційного задоволення. Звісно і інших інтересів та вимог інвестора. Особливо що стосується певного конкретного підприємства, яке можна оцінити за значеннями відповідних показників, а також інтегральної оцінки.

В економічній літературі досі немає виробленого єдиного підходу в питанні визначення сутності поняття «інвестиційна привабливість». Його суть і метод розрахунку по-різному трактуються вітчизняними і зарубіжними вченими. Тож

доцільно визначити порівняльні характеристики існуючого підходу до трактування поняття інвестиційної привабливості підприємства. Додаток А дає інтерпретацію сутності інвестиційної привабливості різними вченими.

Таким чином, розглядаючи різні способи пояснення суті інвестиційної привабливості, можна виділити наступні суттєві характеристики інвестиційної привабливості підприємств. Як економічної категорії, які показано на рис. 1.2.

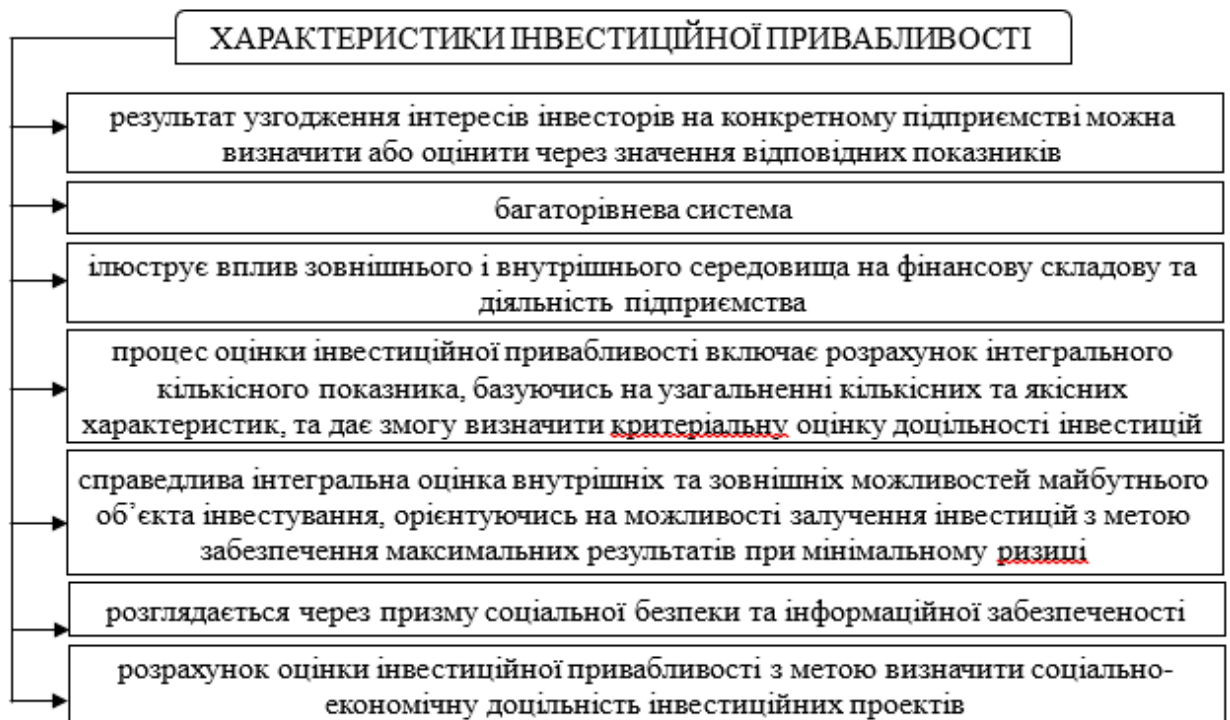


Рис. 1.2. Ознаки інвестиційної привабливості як економічної категорії

Джерело: побудовано за даними [90]

Процес формування інвестиційної привабливості компаній досить складний і тривалий. Він включає декілька етапів, основні з яких наведені в Додатку Б.

Під час оцінювання інвестиційної привабливості підприємства слід враховувати наступні аспекти: привабливість продукції компанії, інноваційну, кадрову, територіальну, фінансову, соціальну привабливість [111].

Для того, щоб успішно управляти інвестиційною привабливістю, слід розуміти, що різні фактори можуть впливати на її утворення. Сукупна дія цих факторів посилює її ефект або, навпаки, зменшує. Усі фактори, що змінюють

інвестиційну привабливість, слід розділити на наступні групи: злочинні, політичні, економічні, споживчі, законодавчі, екологічні. А також індустріальні, інноваційні, трудові, інфраструктурні, кримінальні, фінансові, ресурсні, ресурсні, правові, трудові, соціальні, тощо [31].

На привабливість інвестицій у підприємство впливає ряд факторів прямого та опосередкованого впливу (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Чинники впливу на інвестиційну привабливість підприємств

Прямого впливу (внутрішні)	Чинники непрямого впливу (зовнішні)
1	2
фіскальні пільги передбачають певні податкові пільги для інвесторів, які інвестують у певні галузі чи регіони; придбання обладнання та інших капітальних активів; надання грантів і субсидій для покриття частини витрат на реалізацію інвестиційних проектів	географічні чинники - оцінка розташування підприємства щодо основних комунікацій, шляхів сполучення, віддаленості від сировинних баз, оцінка впливу зайнятості та безробіття в районі на підприємницьку діяльність, вартість орендної плати
трудова фактори включають вивчення рівня та умов оплати праці, аналіз структури, професійно-кваліфікаційного складу працівників підприємства, продуктивності праці та резервів зростання тощо	політичні фактори передбачають стабільність політичного середовища та надійність правової системи, частоту змін влади, рівень довіри до влади, кількість та інтенсивність політичних скандалів тощо
фактори інноваційності визначають кількість інновацій, реалізованих підприємством у цілому в галузі технологій, організації виробничого процесу, продукції, менеджменту тощо	юридичні чинники – оцінка доцільності інвестування беручи до уваги чинне податкове законодавство, вільні податкові зони, податкові пільги, національну амортизаційну політику, умови позик, тощо
комерційні фактори базуються на аналізі поточної та потенційної місткості ринку, що дозволяє оцінити та спрогнозувати масштаби діяльності та потреби в інвестиційних ресурсах	екологічні аспекти – оцінка відповідності ключовим «екологічним» законодавством і нормативним актам, вимогам кодексу охорони здоров'я для зменшення негативного впливу на навколишнє середовище
фінансово-аналітичні фактори допомагають оцінити стан ліквідності суб'єкта господарювання, фінансову стійкість, прибутковість та ділову активність підприємства	грошово-кредитні фактори – оцінка рівня інфляції, стабільність банківської системи та національної валюти, механізми імпорту та експорту, фінансова стійкість
фактори конкурентоспроможності – здатність успішно здійснювати господарську діяльність, виробляти конкурентоспроможну продукцію та займати конкурентне становище на ринку	демографічні аспекти – оцінка рівня та якості робочої сили

Продовження таблиці 1.2

1	2
споживчий чинник – оцінка споживчої цінності на основі якості та конкурентоспроможності продукції підприємства	фактори взаємодії інвестор-держава – оцінка легкості ведення бізнесу, включаючи процедури реєстрації, ліцензування та інші адміністративні процедури

Джерело: побудовано за даними [31]

На інвестиційну привабливість бізнесу впливають декілька ключових факторів [43]: інвестиційна активність, яка впливає на загальний обсяг вкладених у підприємство інвестицій та ймовірність отримання прибутку для інвесторів; фінансовий вимір, оцінюючи частку доходів, отриманих від інвестиційних операцій, а також ефективність використання внутрішніх фінансових ресурсів і забезпечення зовнішнього фінансування; виробничий фактор, який оцінює рівень розвитку та очікувану прибутковість основних операцій; темпи зростання капітальних інвестицій, що підкреслюють потенціал для розширення бізнесу; та інноваційний аспект, який стосується застосування науково-технічних досягнень у виробництві та часу, необхідного для впровадження інноваційних рішень з моменту їх створення.

Підсумовуючи вищевикладене, слід сказати, що велика інвестиційна активність є необхідною передумовою економічного зростання. Досягти цього можна за рахунок зростання втілених інвестиційних ресурсів. Їх максимально ефективного використання в основних сферах матеріального виробництва та соціальних сферах.

Отже, узагальнюючи розуміння вчених, термін «інвестиційна привабливість» розглядається як комплексний атрибут. Він охоплює плюси і мінуси інвестиційного об'єкту, дозволяючи потенційним інвесторам оцінити необхідність і практичність інвестування в цей конкретний об'єкт. Опираючись на баланс між прибутковістю та інвестиційними ризиками, пов'язаними з цінними паперами.

1.2. Нормативно-правове регулювання інвестиційної діяльності підприємства в Україні

Як і будь-який правовий аспект, нормативно-правове регулювання інвестиційної діяльності має свою історію. З кожним роком він удосконалюється. Коєтроль інвестиційної діяльності охоплює набір законів, нормативно-правових актів і процедур, що регулюють умови ведення бізнесу та інвестування в економіку України.

Сучасна епоха відзначена змінами існуючих законодавчих актів, а також створенням і застосуванням нових законів. Основа для поточних дій в інвестиційному секторі ґрунтується на уроках, отриманих з попереднього досвіду інвестиційної діяльності. Позитивно впливаючи створенню сприятливого середовища для іноземних інвесторів, тощо. На даний момент в Україні діє значна кількість нормативно-правових актів, які регулюють інвестиційні відносини. Вони встановлюють правову базу для здійснення інвестиційної діяльності [85].

Проте, як зазначає В. П. Михайлів, національне законодавство, що регулює інвестиційну діяльність, залишається нестабільним, правова база зазнає постійних змін; у процесі його розвитку одні правові акти вводяться в дію, а інші скасовуються або їх положення включаються до різних нормативно-правових документів [51]. Як наслідок, сфера інвестицій та сфера нормативно-правової бази не є стабільними. Вони постійно розвиваються та потребують постійних оновлень, змін та вдосконалень.

Разіна Т. І. зазначає, що велика кількість нормативно-правових актів, які регулюють питання інвестування та інвестиційної діяльності, потребує систематизації та врегулювання через єдиний нормативно-правовий акт, який регулює всі основні питання інвестиційної діяльності [80]. Водночас, незважаючи на численні проблеми, в останні роки доволі жваво ведеться робота з регулювання відносин інвестиційного сектора. Національне інвестиційне законодавство стало більш стабільним.

Інвестиційна діяльність в Україні регулюється низкою нормативно-правових актів. До цих нормативних актів, які є правовою основою інвестиційної діяльності, регулюють державні інвестиційні відносини та забезпечують сприятливе інвестиційне середовище в Україні, слід виділити такі: «Про інвестиційну діяльність» [76], «Про режим іноземного інвестування» [78] , «Про захист іноземних інвестицій на Україні» [75], «Про державно-приватне партнерство» [73], «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання інвестиційної діяльності в Україні» [70] та багато інших (табл. 1.3).

Незважаючи на вищезазначене законодавство, елементи контролю інвестиційної діяльності керуються нормами Податкового, Господарського, Цивільного та Земельного кодексів. А також багатьма указами та постановами Президента України, постановою Кабінету Міністрів України тощо.

Таблиця 1.3

Характеристика нормативно-правових актів, що регулюють інвестиційну діяльність

Документ 1	Характеристика 2
Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18 вересня 1991 р. № 1560-XII [76]	визначає загальні умови інвестування в межах території країни; має на меті забезпечити рівний захист прав, інтересів та власності кожного суб'єкту інвестиційної діяльності не зважаючи на форму власності; забезпечення ефективного інвестування економіки країни, розвиток інтеграції та міжнародного співробітництва
Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 19 березня 1996 року № 93/96-ВР [78]	визначає основи іноземного інвестування на території країни, враховуючи цілі, принципи та положення <u>законодавства іноземні інвестиції можуть мати такі форми:</u> часткова участь у підприємствах, створення компаній з іноземним капіталом, придбання нерухомого або рухомого майна, придбання інших прав власності на продукт та інші види діяльності, що не заборонені законодавством
Закон України «Про захист іноземних інвестицій на Україні» від 10 вересня 1991 року № 1540а-XII [75]	в цілях залучення іноземних інвестицій визначено основні положення з питань захисту інвестицій в Україні та визначено права і гарантії іноземних інвесторів
Закон України «Про державно-приватне партнерство» від 01 липня 2010 року № 2404-VI [73]	визначає організаційно-правові основи взаємодії державних та приватних партнерів і основу принципів державно-приватного партнерства на договірних засадах

Продовження таблиці 1.3

1	2
Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання інвестиційної діяльності в Україні» від 20 вересня 2019 року № 132-IX [70]	має на меті покращення інвестиційного клімату країни в окремих сферах, відібраних після комплексної оцінки відповідності українського законодавства кращим світовим практикам; має на меті усунення правових прогалин та впровадження в українську правову систему інноваційних правових інструментів
Закон України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» від 17 грудня 2020 року №1116-IX [74]	стимулювати та залучати стратегічних інвесторів до інвестування в національну економіку передбачається шляхом державної підтримки масштабних інвестиційних проектів, одним із пріоритетних напрямів залучення інвестицій визначено переробну промисловість
Закон України «Про індустриальні парки» від 21 червня 2012 року № 5018-VI [77]	передбачає спрощений порядок оренди або володіння земельними ділянками в індустриальних парках, довгострокові стабільні економічні відносини в індустриальних парках та надання державного стимулювання розвитку індустриальних парків

Джерело: систематизовано автором

Законодавчу базу доповнили Закон України від 31 травня 2016 року № 1390-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скасування обов’язковості державної реєстрації іноземних інвестицій» [69]. Також 23.05.2017 р. було опубліковано Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо усунення бар’єрів для залучення іноземних інвестицій» № 2058-VIII [71]. У 2022 році був підготовлений український законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дерегуляції інвестиційної діяльності в Україні» [67]. Але все ж таки закон досі залишається не прийнятим.

До початку воєнних дій в країні, Україна привертала увагу великої кількості інвестиційних компаній, фондів та організацій, що впливають сприятливе бізнес-та інвестиційне середовище в країні. У контексті повномасштабної агресії і введення воєнного стану в Україні Верховна Рада і уряд приділяють особливу увагу відновленню економіки. Також шляхом створення умов для заохочення українських підприємців та відновлення інвестиційної привабливості України.

Для заохочення стратегічних інвесторів до участі в економіці України, підвищення економічної привабливості країни, забезпечуючи нові місця для роботи при високому доході та підвищення конкурентоспроможності економіки для державної підтримки значних інвестиційних проектів набув чинності Закон України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» [74]. Ця основа призвела до прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації інвестиційних проектів із значними інвестиціями» [68].

Основна мета-залучення вітчизняних і зарубіжних інвестицій, спрощення основ реалізації важливих інвестиційних проектів, вдосконалення форми державної підтримки реалізації таких проектів, створення сприятливих умов для залучення більш широкого кола інвесторів та інвестицій. Збільшення і просування кількості масштабних інвестиційних проектів. Розвиток територій, в яких вони реалізуються.

Зокрема, цим законом запроваджено зміни до Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» [74]. зокрема розширено сфери реалізації великих інвестиційних проектів, розширено форми державної підтримки, можливості для доопрацювання, а не повернення документів, що подані інвесторами, як було раніше.

Також були внесені зміни до Земельного кодексу України, додано положення про звільнення великих інвесторів відшкодування збитків лісового господарства, що виникли в результаті реалізації великих інвестиційних проектів.

Індустріальні парки служать ще одним засобом залучення інвестицій, діючи як потенційні місця для переміщення компаній з-за кордону для диверсифікації ланцюга поставок. Цей підхід вирішує проблему мінімізації часу, необхідного компаніям для початку діяльності, враховуючи тривалість, необхідну для визначення ідеального місця, початку будівництва та запуску об'єктів, що регулюється Законом України «Про індустріальні парки» [77]. Держава може вносити такі стимули за рахунок як державного, так і місцевого бюджетів. Також і інших передбачених законодавством джерел, а також сприяти інвесторам через

місцеві та центральну виконавчу влади, а також профільні організації у вирішенні питань розвитку індустріальних парків [27].

Також, 21 червня 2022 року прийнято Закони України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення сприятливих умов для діяльності індустріальних парків в Україні» [72]. Його прийняла Верховна Рада України. А також Закон України «Про внесення зміни до статті 287 Митного кодексу України щодо створення сприятливих умов для діяльності індустріальних парків в Україні» [27].

Незважаючи на об'єктивні занепокоєння, пов'язані з потенційним стимулюванням індустріальних парків зі сторони держави, уряд також продовжує взаємодіяти з органами влади, іншими державами, установами та місцевими організаціями в питаннях створення, а також розвитку індустріальних парків в Україні [27].

У результаті розпорядження від 24 лютого 2023 р. № 176-р Кабінету Міністрів України [79] було схвалено Стратегію розвитку індустріальних парків на 2023-2030 роки. Вона має на меті сприяти більшому ефективному використанню потенціалу індустріальних парків в межах децентралізації управління та вирішення складнощів, пов'язаних із погіршенням навколишнього середовища. Сюди також входить створення додаткової вартості і нових робочих місць.

Інвестиційною ініціативою в Україні є створення унікальної інвестиційної платформи Advantage Ukraine [105], запущеної 6 вересня 2022 року в рамках кампанії, розробленої WPP за підтримки Президента України. Advantage Ukraine - це інвестиційна програма уряду України, яка дозволяє вам знаходити безліч проектів і перетворювати їх в комерційні вигоди. Платформа об'єднує інвестиційні проекти та можливості в 10 ключових секторах економіки із загальним потенціалом понад 44 000 мільярдів доларів.

Тому, незважаючи на всі виклики та труднощі, спричинені війною в Україні, український уряд наполегливо працює над створенням умов, які дозволять ефективно залучати внутрішні та іноземні інвестиції в українську економіку.

Аналіз стану регулювання інвестиційної діяльності показує, що інвестиційне законодавство потребує подальшого вдосконалення, особливо у воєнний та повоєнний час. Оскільки сама сфера інвестиційної діяльності ставить безліч нових завдань не тільки перед інвесторами, а й перед країнами, в яких планується інвестиційна діяльність, внутрішні закони в області інвестиційної діяльності повинні бути гнучкими і готовими реагувати на зміни. Потенційні інвестори повинні бути переконані в тому, що їхні права та інтереси захищені державою, тим самим забезпечуючи інвесторам адекватну довіру і захист.

1.3. Методи аналізу ефективності інвестиційної привабливості підприємства

Оцінка інвестиційної привабливості для інвесторів є надзвичайно важливою. Інвестори зазвичай приділяють найбільшу увагу цій ознаці, яка зазвичай вивчається шляхом аналізу фінансово-господарської діяльності компанії за останні кілька років. Крім того, щоб найбільш правильно оцінити інвестиційну привабливість компанії, інвестори оцінюють її як частину галузі та порівнюють з іншими компаніями галузі [110].

Однак важливо зазначити, що на сьогодні методика аналізу та оцінки інвестиційного потенціалу компаній ще не до кінця розроблена, а тому потребує подальшого вдосконалення та оновлення [107].

Основною метою оцінки та аналізу інвестиційної привабливості бізнесу є визначення доцільності інвестування в конкретні активи [47].

Різноманітність тлумачень економічного значення терміну «інвестиційна привабливість підприємства» призвела до появи різноманітних підходів до класифікації методів оцінки привабливості цього інвестиційного суб'єкта.

У науковій літературі представлено декілька підходів до оцінювання інвестиційної привабливості. На думку Козяр Н. О. [35], ці методи можна поділити на три основні групи: оцінки на основі експертних висновків; економетричні оцінки загального рангу (порядкових) позицій, часто використовуючи різні вагові

коефіцієнти для позначення важливості окремих показників або балів; та економетричний аналіз статистичних показників, пов'язаних з об'єктом.

Більшість методик передбачають отримання на виході інтегрального показника, який і характеризує (ранжує) регіон чи бізнес у підсумковому рейтингу. Всі методи у групах мають певні недоліки, які можна узагальнити трьома основними моментами [45]:

- бальні (експертні) оцінки кожного чинника зазвичай мають перевагу. Але практика показує, що експертні бальні оцінки за своєю суттю суб'єктивні і часто згладжують або зменшують справжній стан регіональних характеристик (експерти інстинктивно обирають середнє значення шкали, щоб уникнути оцінок);
- недолік способів включення показників в інтегральний показник – отримані інтегральні рейтинги лише вказують на те, чи перевершує одна галузь іншу за якоюсь ознакою;
- статистичні бальні оцінки, отримані з числових значень статистичних показників і зведені до точкових оцінок за будь-якою шкалою, не в змозі відобразити повну диференціацію між статистичними показниками в різних регіонах. Це обмеження виникає внаслідок обмеженої кількості інтервалів поділу даних або попередньо визначеного діапазону точкових оцінок. Вплив цієї проблеми стає особливо помітним, коли експертам не вистачає достатньої кваліфікації для визначення вагових коефіцієнтів. Такий підхід, який включає метод експертних оцінок, не враховує реальний стан відповідних фактичних характеристик, які не залежать від уподобань авторів.

Як і в будь-якій складній системі, оцінки інвестиційної привабливості відрізняються залежно від використовуваних показників (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Методи оцінки інвестиційної привабливості за застосованими показниками

Методи	Характеристика
1	2
використовують оцінку сукупності макроекономічних показників	основним показником є рівень рентабельності залучених активів, який можна розрахувати за допомогою різних співвідношень: прибуток від реалізації товарів та послуг відносно загальних активів; балансовий прибуток відносно загальних активів

Продовження таблиці 1.4

багатофакторний підхід, що базується на оцінці сукупності факторів, які впливають на інвестиційний клімат	перелік факторів остаточно несформований, включає: економічні, політичні, екологічні, соціальні, фінансові, трудові, кримінальні, виробничі, ресурсно-сировинні , інноваційні, інституційні, інфраструктурні, законодавчі, споживчі та ін. в оцінці використовується нейтральніший , господарський підхід, щ
1	2
ризиковий метод	розглядаються два основні критерії: потенціал для інвестицій і ризиковості; оцінка стану інвестиційного потенціалу здійснюється на основі статистичних даних та експертних висновків; недоліки – відсутність зв'язку між інвестиційним потенціалом та інвестиційною діяльністю, суб'єктивність експертної думки, відсутність системності
визначення інтенсивності інвестиційної діяльності через інвестиційну активність	характеризується більш збалансованою підсумковою оцінкою та вищим ступенем достовірності, високою трудомісткістю розрахунків; суть методу в тому, наскільки суб'єкт визнається інвестиційно привабливим, а також показано зв'язок між інвестиційною активністю суб'єкта та результатом її реалізації

Джерело: побудовано за даними [45]

Як правило, найбільшою популярністю користуються експертні оцінки на основі макроекономічних або багатофакторних моделей, із зазначеними вище їх недоліками.

У сучасних умовах існує декілька методів оцінки інвестиційної привабливості бізнесу. В праці Найдовської А. О., Андрієнко Я. А. [55] виокремлюють 3 головні підходи до визначення інвестиційної привабливості підприємства, заснованих на визначенні: фінансового та економічного стану підприємства для оцінки інвестиційного проекту. (таблиця 1.5).

Таблиця 1.5

Підходи до оцінки інвестиційної привабливості

Підходи	Характеристика	Недоліки
1	2	3
базується на основі визначення фінансово-економічного стану підприємства	отримав найбільшого розповсюдження через зручність та зрозумілість вихідної інформації (вся вона міститься у формах фінансової звітності)	ретроспективний характер: аналізуються дані за минулі періоди; якщо підприємство є успішним в умовах сьогодення, то існує висока вірогідність, що збереже свою ефективність і у майбутньому, але за умови добре прогнозованих змін у зовнішньому середовищі; суб'єктивізм експертних оцінок при визначенні вагомості груп показників для отримання інтегрального показника
базується на основі	проектний підхід при оцінці доцільності	є спрощеним з точки зору трактування інвестиційної привабливості підприємства,

Продовження таблиці 1.5

визначення методів оцінки інвестиційних <u>проектів</u>	інвестування; система показників оцінки – це показники, що враховують теорію вартості грошей у часі – чиста приведена вартість, внутрішня норма доходності тощо, а також специфічний показник приведених витрат	оскільки інвестиції в діяльність підприємства не можна ототожнювати з інвестиціями в окремий <u>проект</u> , що планується реалізувати, потрібно встановлювати критерії щодо сум інвестування, його строковості та предметності (незначні суми інвестування, короткострокові ініціативи та адресність інвестицій – інвестор виступає як постачальник ресурсу на умовах платності; тривалі відносини та значні суми – залучення інвестора, який буде вивчати діяльність, оцінювати інвестиційну привабливість)
1	2	3
базується на основі визначення вартості підприємства	інвестиційно привабливими можуть вважатися підприємства, які здатні нарощувати свою вартість; підходи до оцінки вартості бізнесу: прибутковий, витратний і ринковий	складності розрахунків та значна кількість припущень при прогнозуванні показників; поняття ринкової вартості підприємства в умовах України є поки що розмитим

Джерело: побудовано за даними [55]

Самий перший ґрунтується на даних фінансово-господарської діяльності підприємства. Наступний підхід використовує концепцію інвестиційних можливостей, інвестиційних ризиків та інші методи оцінки інвестиційних проектів. І ще підхід утворений на оцінці компанії. Усякий метод має свої переваги і недоліки. Відповідно чим більше підходів і методів використовується в процесі оцінки, тим більша ймовірність того, що загальна картина інвестиційної привабливості підприємства буде достовірною [64]. Звісно, що є методики, побудовані з комбінацією підходів.

На думку авторів [55], методика оцінки ІПП має ґрунтуватися на стратегічному підході, враховуючи як внутрішнє, так і зовнішнє середовище підприємства, а також передбачати використання розширеної системи кількісних і якісних показників. (рис. 1.3).

Запропонований підхід передбачає застосування системи ретроспективних показників, охоплення яких є ширшим, що дозволяє оцінити мінливість умов діяльності підприємства (внутрішніх і зовнішніх), а також його здатність

пристосовуватися до змінних факторів зовнішнього середовища. Для кожної складової інвестиційної привабливості пропонується визначати окремі інтегральні показники, які потім об'єднуються в загальний інтегральний показник вищого рівня [55].

Оскільки зовнішні інвестори зазвичай не володіють повною інформацією про особливості розвитку підприємства та його сильні сторони, запропоновано виконувати аналіз, використовуючи дані, зазначені у примітках до фінансової звітності та доступні у відкритих публічних джерелах.



Рис. 1.3. Складові інвестиційної привабливості підприємства

Джерело: побудовано за даними [55]

Прикладами ринкових показників можуть слугувати [55]: зміна обсягів продажів, швидкість оновлення продукційного асортименту, рівень задоволеності клієнтів товарами підприємства, а також його імідж як виробника. Водночас система ринкових показників буде змінюватися залежно від особливостей продукції, яку реалізує підприємство.

Для оцінювання зовнішньої складової інвестиційної привабливості підприємства пропонується використовувати експертні методи, як індивідуальні, так і групові. Інформацію про специфіку функціонування галузі отримати легше, але цей процес є тривалішим через потребу аналізу великої кількості джерел та систематизації отриманих даних [55]. У випадку коли при порівнянні інвестиційної привабливості підприємств однієї й тої самої галузі зовнішня складова буде однаковою, то рішення прийматиметься виключно за внутрішніми показниками.

У своєму дослідженні Скалюк Р. В. та Лоїк О. І. [91] детально розглядають особливості кількох підходів: перший зосереджується на визначенні ключового фактора, що впливає на інвестиційну привабливість компанії (таких як тенденції доходів і прибутків або репутація об'єкта інвестування). Другий - розглядає різноманітність факторів, які мають вплив на інвестиційну привабливість економічних систем, кожен з яких визначається якимось утвердженням набором показників. Третій починається з широкого аналізу різних факторів, але згодом розглядає інвестиційну привабливість компанії як зведений показник, що визначається двома елементами: інвестиційним потенціалом та інвестиційним ризиком. Четвертий – використання експертних оцінок. П'ятий покладається на якісні оцінки, які поєднують методи факторного аналізу з експертними судженнями.

Для оцінки загальної інвестиційної привабливості підприємства слід використовувати метод розрахунку інтегрального показника. Цей підхід дає змогу розглядати різні фактори групи оцінки, які відрізняються одиницями вимірювання, справляють різні впливи та мають різну вагу. Зазвичай використовуваний метод передбачає оцінку набору показників, розділених на шість груп, як показано в таблиці 1.6.

Ця методологія забезпечує наступний етап оцінки інвестиційної привабливості для інвесторів[91]: першим кроком є оцінка фінансового стану інвестиційного об'єкта. Другий - полягає у визначенні значущості індивідуальних і групових показників на підставі висновків експертів. Третій - встановити заздалегідь визначений відсоток коливань. Четвертий - це розрахунок інтегральних

показників інвестиційної привабливості. І п'ятий - це оцінка фінансового стану об'єкта.

Визначаючи привабливість бізнесу, спочатку слід враховувати у тип інвестицій. Існують суттєві відмінності в цілях реальних інвестицій і фінансових інвестицій, тому окремі системи показників оцінки інвестиційної привабливості також повинні відрізнятися. Обґрунтування реального інвестування передбачає розгляд бізнесу як сукупності ресурсів: інвестиційних, фінансових, просторових, інноваційних, технічних, кадрових тощо. По-друге, визначаючи інвестиційну привабливість підприємства, його слід розглядати як відкриту систему, майбутній розвиток якої залежить не лише від факторів внутрішнього середовища, а й від факторів зовнішнього середовища [28].

Таблиця 1.6

**Показники інвестованого об'єкта для розрахунку інтегрального показника
інвестиційної привабливості підприємств**

Показник	Складові
показники оцінки майнового стану	коефіцієнт зносу основних засобів, активна частина основних засобів, коефіцієнт вибуття, коефіцієнт оновлення
показники оцінки фінансової стійкості (платоспроможності)	власні довго- та середньострокові позикові джерела для фінансування запасів та витрат, власні оборотні кошти, робочий капітал, маневреність робочого капіталу, загальна сума головних джерел створення запасів та витрат, коефіцієнт незалежності: коефіцієнт фінансової стійкості, коефіцієнт фінансування, показник фінансового лівериджу
показники оцінки ліквідності активів	коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості, поточний (загальний) коефіцієнт покриття, коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт покриття періодичних виплат, при наявності цінних паперів – норма грошових резервів
показники оцінки прибутковості	коефіцієнт експлуатаційних витрат, коефіцієнт прибутковості активів, коефіцієнт прибутковості власного капіталу, операційна рентабельність продажів, коефіцієнт прибутковості інвестицій
показники оцінки ділової активності	оборотність власного капіталу, оборотність основного капіталу, оборотність виробничих запасів, коефіцієнт оборотності коштів у розрахунках, оборотність коштів у розрахунках, продуктивність праці, фондовіддача, коефіцієнт оборотності виробничих запасів
показники оцінки ринкової активності	коефіцієнт цінності акції, рентабельність акції, дивіденд

Джерело: побудовано за даними [28]

Підводячи підсумок, варто відзначити, що визначення інвестиційної привабливості підприємства як потенційного об'єкта інвестування відбувається в процесі аналізу різноманітних факторів як зовнішніх, так і внутрішніх обставин.

Інвестиційна привабливість бізнесу як категорія представляє інтерес не тільки потенційних інвесторів, а й власників бізнесу. На сьогоднішній день існує три методи визначення ІПП, з яких найбільш поширеним є метод, заснований на оцінці фінансово-економічного стану підприємства. Це пояснюється тим, що так простіше отримати вихідні дані для оцінки. Отже, необхідно вивчити, як оцінювати інвестиційну привабливість, оскільки так можна виявити проблему залучення інвестицій і резерви для підвищення інвестиційної привабливості галузей по окремості, так і країни в цілому.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТОВ «НОВА ПОШТА» В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО РОЗВИТКУ

2.1. Техніко-економічна характеристика підприємства

ТОВ «Нова Пошта», заснована в 2001 році, є українською кур'єрською компанією. Компанія прагне створити зручні варіанти доставки для кожного клієнта, будь то у філію, поштове відділення або за конкретною адресою. Компанія надає логістичні та дистриб'юторські послуги і обробляє всі запити на доставку, від документів і невеликих посилок до великогабаритних вантажів. Завдяки підтримці ТОВ «Нова Пошта» безліч підприємців мають можливість засновувати і розвивати свій бізнес не тільки в Україні, а й за кордоном.

ТОВ «Нова Пошта» не лише пропонує сучасні логістичні послуги, але й виступає соціально відповідальним бізнесом у межах своєї країни. Щороку компанія реалізує різні соціальні та екологічні ініціативи для жителів України. В даний час ТОВ «Нова Пошта» є лідером на українському ринку логістичних послуг. Як правило, доставка відбувається протягом доби, і клієнти мають можливість вказати точну дату отримання вантажу [32].

У часи великих труднощів компанія надає підтримку тим, хто її потребує найбільше. У період пандемії COVID-19 ТОВ «Нова Пошта» здійснювала закупівлю та доставку кисневого й іншого медичного обладнання до лікарень України. Також забезпечувала медиків засобами захисту протягом двох років. Загальна сума інвестицій компанії склала майже 60 мільйонів гривень, компанія допомогла понад п'ятдесяти лікарням по всій країні [59].

Нова Пошта відіграла вирішальну роль у формуванні та вдосконаленні гуманітарної логістики, сприяючи транспортуванню гуманітарних вантажів для волонтерів, благодійних фондів, громадських організацій, цивільного населення та військовослужбовців.

У 2014 році компанія започаткувала проект «Гуманітарна пошта», що надав благодійним організаціям і волонтерським групам можливість відправляти гуманітарні вантажі за кошт ТОВ «Нова Пошта». Вона доставила понад 150 мільйонів посилок за свій рахунок. Починаючи з 24 вересня, ініціатива «Гуманітарна пошта» перетворилася на ще одну гуманітарну операцію ТОВ «Нова Пошта». До введення воєнного стану було доставлено майже 20 тисяч тон гуманітарних вантажів. Проте з 24 лютого 2022 року ТОВ «Нова Пошта» щомісяця переміщує близько 1500 тон вантажів як для захисників, так і для мирного населення України. У 2023 році загальна вага допомоги, доставленої за рахунок «компанії, сягнула 33 тис. тон, що еквівалентно вазі 114 літаків «Мрія» [59].

З початку збройної агресії РФ проти України у 2014 році ТОВ «Нова Пошта» виділило понад 1,6 млрд грн на підтримку армії та населення, яке постраждало від воєнних дій [59]. Окрім цього, компанія активно популяризує бігову культуру, організовуючи марафони та напівмарафони в різних містах України.

Місія компанії - спростити доставку як для життя, так і для бізнесу. Для цього команда приділяє особливу увагу міжнародним стандартам і використовує кращий міжнародний досвід для визначення пріоритетів впровадження нових продуктів і послуг.

ТОВ «Нова Пошта» - динамічно розвивається компанія, яка об'єднує близьких, сімейних і ділових партнерів і скорочує дистанцію між ними. Завдяки цьому з моменту свого заснування компанія не тільки домоглася національного визнання, але і зарекомендувала себе як провідна служба експрес-доставки в країні. Цінності компанії представлені в додатку В, включаючи клієнтів, технології, персонал і ефективність.

Група компаній, відома як ТОВ «Нова Пошта», перейменована в NOVA, що відображає її вихід за межі традиційних поштових послуг. Зараз NOVA надає своїм клієнтам великий вибір фінансових, логістичних та ІТ-послуг клієнтам, включаючи як компанії, так і приватних осіб, в Україні та за кордоном. До складу групи входять як українські, так і міжнародні компанії, серед яких постачальник логістичних послуг ТОВ «Нова Пошта» в Україні, а також Nova Post Europe, Nova Global,

Supernova Airlines, фінансова організація NovaPay та IT-компанія Nova Digital (рис. 2.1). У 2023 році Nova сплатила податки на суму 20 млрд грн, що на 50% перевищує показник попереднього року, завдяки чому компанія входить до списку 107 найбільших платників податків. У 2023 році Nova заплатила податок у розмірі 20 млрд грн, оскільки входить до числа 107 найбільших платників податків. Це на 50% більше, ніж у попередньому році.



Рис. 2.1. Структура групи «NOVA»

Джерело: побудовано за даними [59]

Nova Global прагне взаємодіяти з глобальним сектором електронної комерції та співпрацювати з міжнародними онлайн-ринками. Nova Global займається міжнародним сектором електронної комерції та співпрацює з глобальними онлайн-ринками. Завдяки Nova Global українські споживачі отримують доступ до інтернет-магазинів, розташованих у Північній та Південній Америці, Азіатсько-Тихоокеанському регіоні та Великій Британії, з доставкою товарів Новою Поштою.

Послуги, які пропонує компанія, надають середньому та малому українському бізнесу шанс освоїти нові ринки та збільшити експорт своєї продукції.

Щоб забезпечити швидку доставку для своїх клієнтів по всьому світу, у 2021 році NOVA створила Supernova Airlines [59]. Під час війни вона першою в Україні отримала сертифікат експлуатанта. Supernova вже виконала численні польоти по європейських країнах і незабаром запустить вантажні рейси, які охоплюють різні континенти.

Nova Post Europe пропонує швидку та надійну доставку документів, посилок та вантажів по країнах Європи та Україні. Вона відкрила представництва в 11 країнах: Молдові, Польщі, Литві, Латвії, Чехії, Румунії, Німеччині, Словаччині, Естонії, Угорщині та Італії, і продовжує розширювати свою присутність в Європі[59]. Клієнти можуть надсилати та одержувати посилки та товари в поштовому відділенні Nova Post, за потрібним адресом в перелічених країнах, і окрім цього, у 35 000 пунктах обслуговування, наданих партнерами компанії, включаючи PUDO та поштомати.

NovaPay досягла важливого рубежу, створивши власну міжнародну платіжну систему і ставши першою приватною небанківською фінансовою установою, яка отримала повноправне членство в міжнародних платіжних системах Visa і Master Card в 2021 році в якості небанківської фінансової установи, що надає фінансові послуги як новим поштовим клієнтам, так і бізнес-клієнтам. У 2023 році НБУ надав NovaPay розширену ліцензію, що дозволяє відкривати рахунки як для фізичних, так і для корпоративних клієнтів. Також випускати картки та інші послуги. Крім того, компанія подала необхідні документи та наразі очікує ліцензії ЕМІ від литовського банку, яка дозволить їй пропонувати фінансові послуги по всій Європі [59].

Nova Digital є провідним виробником веб-додатків і програмного забезпечення, розробленого для архітектур різної складності та навантаження. Компанія розробляє та підтримує програмні продукти, здатні обробляти 30 000 операцій щосекунди. Створені компанією рішення були перевірені мільйонами приватних і професійних користувачів найбільшої компанії експрес-перевезень, 32 мільйонами клієнтів.

Сьогодні, окрім традиційних поштових послуг, ТОВ «Нова Пошта» надає населенню також допоміжні послуги, які не є основними для компанії. Сьогодні їх загальний обсяг становить менше 1% від загального доходу компанії, але різні послуги компанії, що надають ці послуги, оскільки вони розширюють та доповнюють існуючу мережу методів поширення інформації. Різні послуги компанії наведені в Додатку Г.

За відкритими джерелами, які надає Forbes [108], частка ТОВ «Нова Пошта» як поштового оператора на ринку України складає від 65% до 75% (рис.2.2).

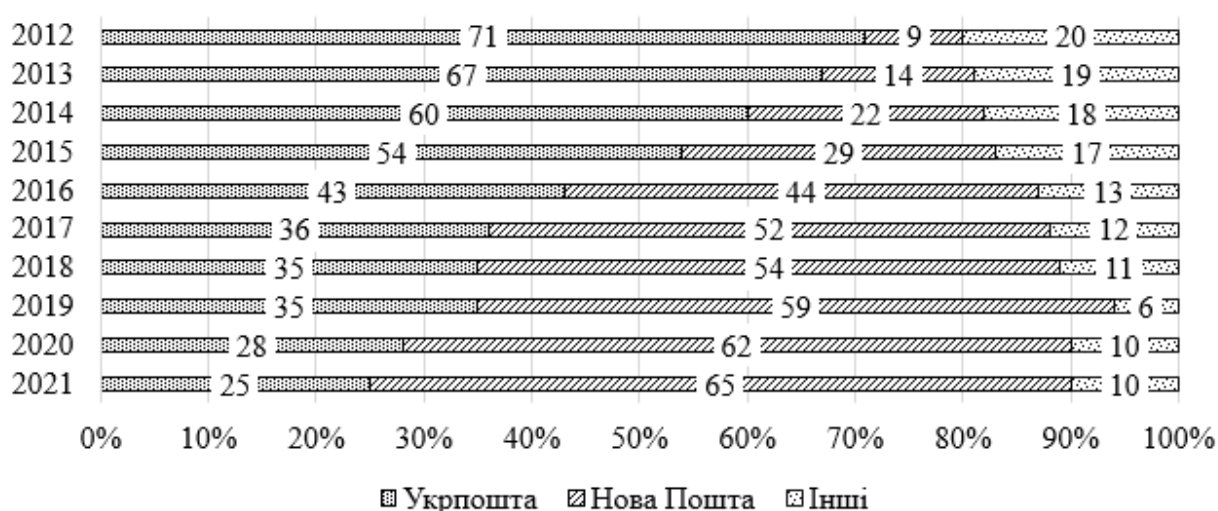


Рис. 2.2. Частка компанії ТОВ «Нова Пошта» на ринку поштових послуг України за 2012-2021 рр.

Джерело: побудовано за даними [19]

ТОВ «Нова Пошта» надає найшвидший спосіб доставки посилок і вантажів по Україні, вона щодня доставляє 1,5 млн посилок і вантажів. У 2023 році компанія обробила 412 мільйонів замовлень, що у порівнянні з 2022 роком на 30% більше. Та ще й включаючи 10,3 мільйона міжнародних посилок, що вдвічі більше, ніж роком раніше. Рекорд ТОВ «Нова Пошта» 2 012 943 посилок протягом доби – таку рекордну кількість ТОВ «Нова Пошта» доставила 10 грудня 2023 р. [57].

Загалом, динаміка поштових відправлень ТОВ «Нова Пошта» постійно зростає, крім 2022 року, коли кількість відправлень скоротилася на 57 млн. шт., що пов'язано з початком воєнного стану (рис. 2.3).

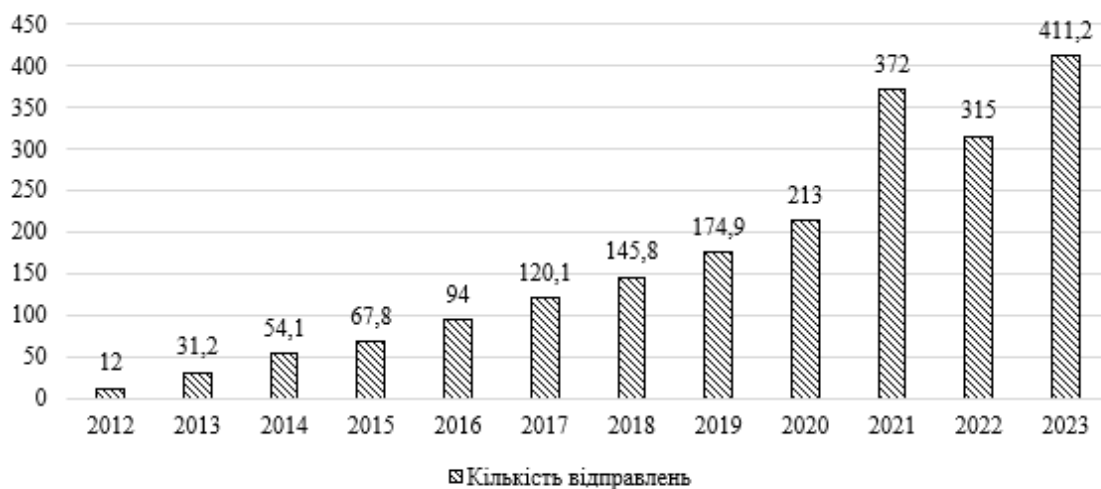


Рис. 2.3. Динаміка кількості відправлень компанії ТОВ «Нова Пошта» за 2012-2023 рр., млн. шт.

Джерело: побудовано за даними [59]

За даними Національної комісії, яка регулює сфери електронних комунікацій, радіочастотного спектру та поштових послуг (НКЕК), у 2023 році ТОВ «Нова Пошта» обробила 544,6 млн відправлень. У тому числі 525,9 млн відправлень внутрішнього сполучення та 18,7 млн відправлень міжнародної пошти [100].

ТОВ «Нова Пошта» динамічно розвиває логістичну інфраструктуру, забезпечуючи швидкі та якісні послуги в умовах постійного зростання обсягів відправлень. Компанія управляє 134 сортувальними терміналами та депо, розташованими в кожному обласному центрі країни, де впроваджено автоматизовані процеси сортування. Найбільші шість терміналів знаходяться в Києві (KIT), Харкові (ХАІ), Хмельницькому (ХІТ), Львові (ЛЕО), Дніпрі (ДАО) і Запоріжжі (ЗІТ). Крім того, у 2023 році у Києві та Одесі було відкрито нові термінали. Ці сортувальні термінали здатні обробляти від 8 000 до 50 000 посилок щогодини [59].

Для своїх клієнтів компанія відкрила найбільш доступну мережу: 11 400 відділень та 15 500 поштоматів (рис. 2.4). За результатами 2023 року діяли 27 050 точок сервісу, компанія в Україні збільшила свою мережу на 20%, це майже на 5 000 одиниць за рік. За 2023 рік відкрито 2 242 відділення, 1 853 встановлено нових поштоматів. Найбільш активне зростання мережі прийшлося на Чернівецьку, Тернопільську, Вінницьку, Волинську, Рівненську, Кіровоградську, Черкаську області [25].

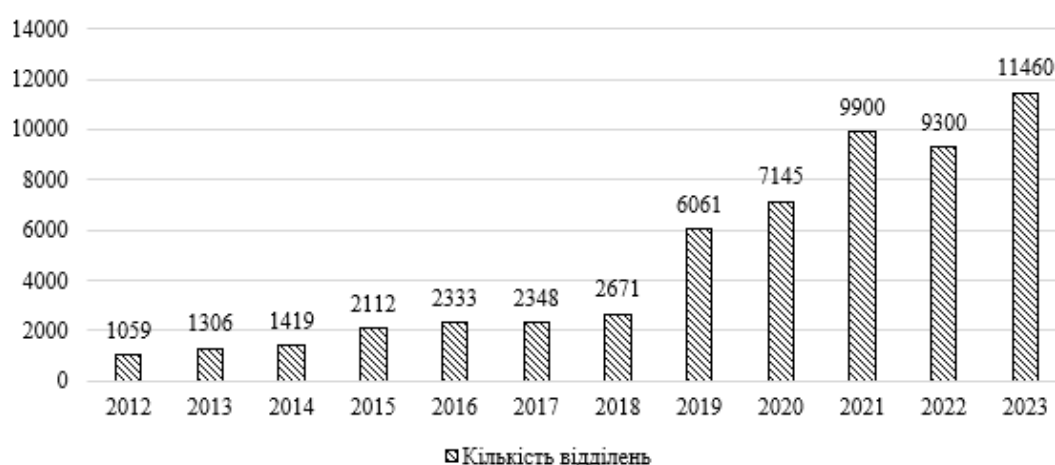


Рис. 2.4. Динаміка кількості відділень компанії ТОВ «Нова Пошта» за 2012-2023 рр., шт.

Джерело: побудовано за даними [59]

Незважаючи на це, підприємство має 81 власне відділення та присутня на ринках поштових послуг в 11 країнах. Більше 10 000 населених пунктів України компанія охоплює своїм обслуговуванням. При цьому Nova Post Europe прийняла більше 2,3 млн відправлень, близько 600 тис. клієнтів, більше 600 співробітників працюють в компанії [25].

Крім того, ТОВ «Нова Пошта» - один із найбільших роботодавців країни. У компанії працює 42 000 чоловік – 32 000 співробітників поштового відділення і 10 000 співробітників партнерів. На рис. 2.5 показана динаміка чисельності

співробітників компанії, яка з кожним роком збільшувалася, але почала незначно скорочуватися через воєнний стан.

На початку воєнного стану в країні, компанії довелося скоротити мережу відділень більш ніж на 80%, відправити в простій приблизно 1500 співробітників із загальної кількості в 32 000 і зменшити зарплати тим, хто залишився.

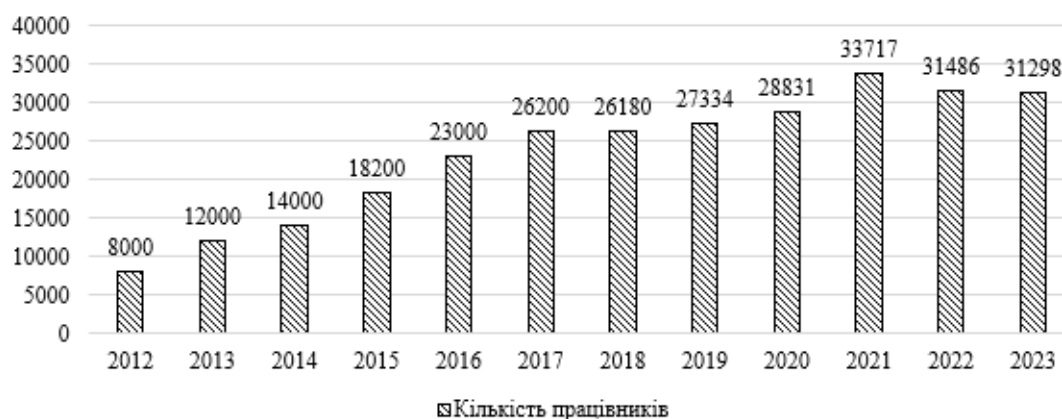


Рис. 2.5. Динаміка кількості штатних працівників компанії ТОВ «Нова Пошта» за 2012-2023 рр., осіб

Джерело: побудовано за даними [59]

У березні 2022 року фінансовий резерв, еквівалентний місячному бюджету, який був зарезервований на надзвичайні ситуації, разом із відстрочкою від постачальників допоміг подолати касовий дефіцит. До кінця березня стало очевидно, що компанія пережила кризу. У квітні ТОВ «Нова Пошта» працювала «на нуль», а в травні почала приносити більше доходів, ніж витратити. Вкінці липня працювало 75% мережі компанії, а обсяги перевезень досягли 90% довоєнного рівня. Керівництво ТОВ «Нова Пошта» тепер вважає свій початковий вибір значного скорочення мережі помилкою [10].

У зв'язку зі значним відтоком населення з України ТОВ «Нова пошта» змінила орієнтир на міжнародний ринок, залишивши український сектор в якості пріоритетного. В даний час компанія успішно відновила 90% від колишнього

обсягу продажів і інвестує в нові напрямки. Враховуючи, що понад 6 мільйонів українців переїхали за кордон, міжнародні перевезення явно збільшилися. Тому важливо не створювати власне представництво за рахунок партнерства з іноземними компаніями з доставки вантажів, а розширювати мережу зарубіжних філій.

Міжнародна експансія ТОВ «Нова пошта» почалася в 2014 році, коли воно вийшло на Молдавський ринок доставки. Потім вже у жовтні 2022 року компанія вийшла на ринок Польщі і відкрила там своє перше відділення. Упродовж 2023 року компанія розширила свою діяльність у Європі, відкривши офіси в Молдові, Польщі, Литві, Чехії, Румунії, Німеччині, Словаччині, Естонії, Латвії, Угорщині та Італії [59].

Показники лояльності клієнтів ТОВ «Нова Пошта» дуже високі (рис. 2.6), всі користувачі задоволені термінами доставки посилок до відділень, поштоматів та кур'єрськими послугами, адже показники лояльності перевищують 92%, при цьому 76% користувачів готові рекомендувати сервіси ТОВ «Нова Пошта» знайоми та друзям.

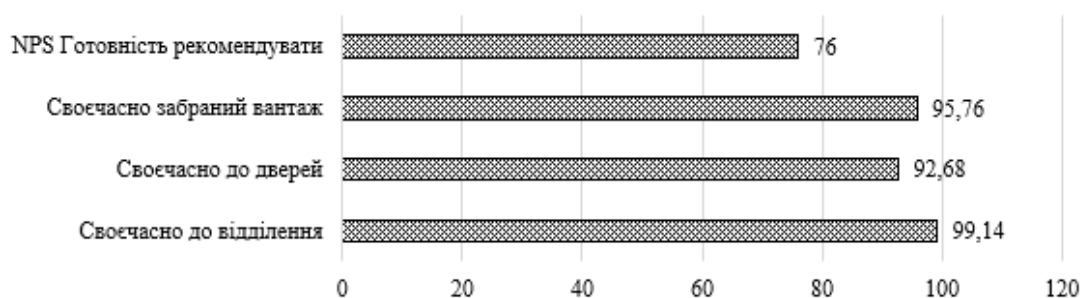


Рис. 2.6. Показники користувачів ТОВ «Нова Пошта» за підсумками 2023 р.

Джерело: побудовано за даними [59]

У таблиці 2.1 проаналізуємо основні показники фінансово-господарської діяльності ТОВ «Нова Пошта» за 2020-2023 роки. Для цього використаємо дані

фінансової звітності компанії. Підсумовуючи, можемо зробити наступні висновки. Валовий прибуток компанії щорічно зростає за аналізований період він виріс на 76,84% і складає за підсумками 2023 року 12 150 млн. грн. прибуток від операційної діяльності має таку ж тенденцію зростання, проте більшими темпами, адже протягом аналізованого періоду він зріс на 109,52%. Не звертаючи на складнощі діяльності, пов'язані з воєнним станом, чистий прибуток компанії, щорічно зростає, за 2021-2023 рр. зріс на 69,82% і складає за підсумками 2023 р. 1 759 млн. грн.

Таблиця 2.1

Аналіз динаміки фінансових результатів компанії ТОВ «Нова Пошта» у
2020-2023 рр, тис. грн.

Показник	2021	2022	2023	Відхилення		Темп росту	
				2022- 2021	2023- 2022	2022\2021	2023\2022
Валовий прибуток	6871102	7366308	12150712	495206	4784404	7,21	64,95
Прибуток від операційної діяльності	3552020	5082616	7442103	1530596	2359487	43,09	46,42
Прибуток до оподаткування	3091032	4013813	5502506	922781	1488693	29,85	37,09
Чистий прибуток	2519616	3262705	4278847	743089	1016142	29,49	31,14

Джерело: побудовано за даними [59]

За 9 місяців 2023 року ТОВ «Нова Пошта» отримувала прибутки. Чистий дохід компанії склав 25,7 млрд грн, чистий прибуток при цьому склав 3,2 млрд грн. Інвестиції в розширення мережі України досягли 2,4 млрд грн.[57].

Першочерговими заходами щодо активізації діяльності компанії на ринку експрес-доставки мають бути [32]: внутрішній ринок, і в першу чергу, збільшення обсягів доставки на міжнародному ринку експрес-доставки; додаткові технологічні інновації для розвитку бізнесу; негайне і адекватне реагування на постійні дослідження і зміни на ринку експрес-доставки; розвиток довгострокових партнерських відносин з інтернет-магазинами і фізичними мережевими партнерами; постійний моніторинг задоволеності клієнтів наданими послугами; мотивація кожного співробітника полягає в постійному поліпшенні якості обслуговування клієнтів.

2.2. Моніторинг фінансового стану підприємства

Пропоную зробити моніторинг та оціним фінансовий стан підприємства ТОВ «Нова Пошта» впродовж 2020-2023 рр, які допоможуть в подальшому аналізі оцінити рівень розвитку компанії та його ефективність діяльності.

Аналіз технічного рівня використання основних засобів компанії (таблиця 2.2) показує деякі труднощі, оскільки коефіцієнт зносу за аналізований період збільшився на 13,24%. За підсумками 2023 р. він склав 28,99, а коефіцієнт придатності скоротився на 4,56% і склав відповідно 71,01, отже компанії необхідно приділити увагу оновленню основних засобів.

Таблиця 2.2

Аналіз технічного рівня використання основних засобів ТОВ «Нова Пошта»

у 2021-2023 рр

Показник	2021	2022	2023	Відхилення		Темп росту	
				2022- 2021	2023- 2022	2022\2021	2023\2022
Первісна вартість, тис. грн.	9191409	11604057	17068310	2412648	5464253	26,25	47,09
Залишкова вартість, тис. грн.	6838787	8026715	12120922	1187928	4094207	17,37	51,01
Знос, тис. грн.	2352622	3577342	4947388	1224720	1370046	52,06	38,30
Коефіцієнт зносу	25,60	30,83	28,99	5,23	-1,84	20,44	-5,98
Коефіцієнт придатності	74,40	69,17	71,01	-5,23	1,84	-7,03	2,66

Джерело: побудовано за даними [59]

Компанія оновлює основні засоби, адже первісна та залишкова вартість зросли на 85% та 77% відповідно, проте знос перевищив темпи оновлення, що може бути виправлено у майбутньому. Загалом коефіцієнти зносу та придатності мають гарні показники, адже більше 70% основних засобів компанії придатні для використання в основній діяльності, і лише близько 30% списані як зношені.

Зробимо аналіз наскільки ефективно компанія використовує трудові ресурси (таблиця 2.3).

Чисельність працівників компанії на початку воєнного стану скоротилося, що пов'язано і з політикою самої компанії, а саме рішенням вищого керівництва скоротити персонал, а також багато відділень компанії опинились на окупованих територіях та були зруйновані. Так, на кінець досліджуваного періоду, кількість працівників ТОВ «Нова Пошта» складає 31 298 тис. осіб.

Таблиця 2.3

Аналіз ефективності праці та аналіз співвідношення продуктивності праці і середньої заробітної плати ТОВ «Нова Пошта» у 2021-2023 рр

Показник	2021	2022	2023	Відхилення		Темп росту	
				2022- 2021	2023- 2022	2022\2021	2023\2022
Чистий дохід, тис. грн.	25549607	28461964	43645219	2912357	15183255	11,40	53,35
Чисельність, осіб	33717	31486	31298	-2231	-188	-6,62	-0,60
Фонд оплати праці, тис. грн.	7409777	7018616	11235271	-391161	4216655	-5,28	60,08
Середньорічна заробітна плата, тис. грн. / особу	219,76	222,91	358,98	3,15	136,07	1,43	61,04
Продуктивність праці персоналу, тис. грн. / особу	757,77	903,96	1394,51	146,19	490,55	19,29	54,27

Джерело: побудовано за даними [59]

Попри скорочення чисельності персоналу, фонд оплати праці компанії за досліджуваний період зріс на цілих 51%. І при цьому середньорічна заробітна плата та продуктивність праці співробітників демонструють стабільне щорічне зростання, що свідчить про позитивну тенденцію. Працівники залишаються мотивованими та задоволеними своєю роботою й доходами. Враховуючи, що продуктивність праці зросла на 84,03%, а середньорічна заробітна плата – на 63,35%. Тож, можна зробити висновок, що компанія ефективно застосовує методи нематеріальної мотивації.

Аналіз структури витрат ТОВ «Нова Пошта» показує щорічне зростання витрат, які за досліджуваний період збільшилися на 65,57%. Усі компоненти витратної структури також демонструють зростання (таблиця 2.4). Найбільшу частку в загальних витратах становлять інші операційні витрати (46,81%) та

витрати на оплату праці (30,55%). Ці ж статті витрат, поряд із матеріальними витратами та амортизацією, мали найвищі темпи зростання – понад 50% за аналізований період.

Таблиця 2.4

Аналіз структури витрат ТОВ «Нова Пошта» у 2020-2023 рр. тис. грн.

Показники	2021	2022	2023	Питома вага, 2023 р.	Відхилення		Темп росту	
					2022-2021	2023-2022	2022\2021	2023\2022
Матеріальні затрати	2213327	3941782	3769080	10,25	1728455	-172702	78,09	-4,38
Витрати на оплату праці	7409777	7018616	11235271	30,55	-391161	4216655	-5,28	60,08
Відрахування на соціальні заходи	1454209	1346024	2038427	5,54	-108185	692403	-7,44	51,44
Амортизація	1459747	1871690	2520407	6,85	411943	648717	28,22	34,66
Інші операційні витрати	9679160	9973457	17219461	46,81	294297	7246004	3,04	72,65
Разом	22216220	24151569	36782646	100	1935349	12631077	8,71	52,30
Чистий дохід	25549607	28461964	43645219	-	2912357	15183255	11,40	53,35
Матеріаловіддача, %	11,54	7,22	11,58	-	-4,32	4,36	-37,45	60,37
Матеріалоємність, %	0,087	0,14	0,086	-	0,05	-0,05	59,87	-37,65

Джерело: побудовано за даними [59]

Матеріальні витрати зросли на 70,29% через збільшення вартості пакувальних матеріалів, палива та енергоносіїв. Витрати на оплату праці підвищилися на 51,63% у зв'язку з коригуванням заробітних плат до ринкового рівня. Амортизаційні відрахування зросли на 72,66% через підвищений знос старого обладнання та закупівлю нового. Показники матеріаловіддачі та матеріалоємності загалом залишаються стабільними: матеріаловіддача зросла незначно, а матеріалоємність трохи знизилася.

Для подальшого аналізу фінансово-економічного стану ТОВ «Нова Пошта» пропонується оцінити фінансові результати, стійкість, ділову активність, ліквідність та рентабельність компанії. Аналіз буде проведений на основі

фінансової звітності за 2021–2023 роки, доступної на офіційному сайті ТОВ «Нова Пошта» [59].

Дані за 2021–2023 роки свідчать про розширення масштабів діяльності компанії та показують позитивні фінансово-економічні результати (таблиця 2.5). За досліджуваний період чистий дохід від реалізації продукції зріс на 70,83%.

Так само зростали і інші статті доходів компанії, при цьому сукупний дохід збільшився на 72,52%.

Таблиця 2.5

Аналіз фінансових результатів ТОВ «Нова Пошта», 2021-2023 рр., тис. грн.

Показники	2021	2022	2023	Відхилення		Темп росту	
				2022- 2021	2023- 2022	2022\2021	2023\2022
Чистий дохід	25549607	28461964	43645219	2912357	15183255	11,40	53,35
Інші операційні доходи	218633	772221	579530	553588	-192691	253,2	-24,95
Інші доходи	211	0	43433	-211	43433	-100	-
Сукупний дохід	2519616	3268774	4346779	749158	1078005	29,73	32,98
Собівартість продукції	18678505	21095656	31494507	2417151	10398851	12,94	49,29
Інші операційні витрати	553572	578933	558309	25361	-20624	4,58	-3,56
Сукупні витрати	22216220	24151569	36782646	1935349	12631077	8,71	52,30
Фінансовий результат	3552020	5082616	7442103	1530596	2359487	43,09	46,42
Чистий фінансовий результат	2519616	3262705	4278847	743089	1016142	29,49	31,14

Джерело: побудовано за даними [59]

Собівартість реалізованої продукції за 2021–2023 роки зросла на 68,61%, однак темпи зростання чистого доходу від реалізації продукції вищі – 70,83%. Це свідчить про те, що у компанії залишається більше фінансових ресурсів для здійснення основної діяльності, що є позитивним показником. Як наслідок, попри зростання загальної суми витрат на 65,57%, чистий фінансовий результат компанії демонструє щорічне зростання. За аналізований період цей показник збільшився на 69,82%, а сума чистого фінансового результату у 2023 році склала 4 279 млн грн.

Протягом досліджуваного періоду ТОВ «Нова Пошта» забезпечувала стабільний прибуток, що говорить про хороший контроль за собівартістю

продукції. Суттєве зростання прибутку вказує на те, що вище керівництво компанії успішно реалізує заходи для підвищення ефективності діяльності. Тож, це приносить позитивні результати та гарно впливає на фінансове становище підприємства, збільшує його ринкову частку та демонструє здатність адаптуватися до викликів, пов'язаних із воєнним станом.

Продовжимо оцінку фінансового стану ТОВ «Нова Пошта», оцінюючи показники фінансової стійкості, що характеризують платоспроможність компанії у стандартних умовах та при випадкових змінах в економічній ситуації (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Аналіз оцінки фінансової стійкості ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр.

Показники	2021	2022	2023	Відхилення		Темп росту	
				2022- 2021	2023- 2022	2022\2021	2023\2022
Власний капітал, тис. грн.	5568255	8468177	10879248	2899922	2411071	52,08	28,47
Валюта балансу, тис. грн.	15365128	19515221	26758062	4150093	7242841	27,01	37,11
Залучений капітал, тис. грн.	9796873	11047044	15872814	1250171	4825770	12,76	43,68
Вартість оборотних акт., тис. грн.	5832065	7489573	9682092	1657508	2192519	28,42	29,27
Вартість необоротних акт., тис. грн.	9533063	12065648	17069970	2532585	5004322	26,57	41,48
Поточні зобов'язання, тис. грн.	6153342	7946849	11535933	1793507	3589084	29,15	45,16
Довгострокові зобов'яз., тис. грн.	3643531	3100195	4336881	-543336	1236686	-14,91	39,89
Коефіцієнт автономії	0,362	0,434	0,407	0,07	-0,03	19,74	-6,30
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	0,638	0,565	0,593	-0,07	0,03	-11,40	5,03
Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу	1,759	1,305	1,459	-0,45	0,15	-25,85	11,84
Коефіцієнт маневреності власних коштів	1,047	0,884	0,890	-0,16	0,01	-15,56	0,62
Коефіцієнт інвестування	0,584	0,702	0,637	0,12	-0,06	20,16	-9,19
Коефіцієнт стійкості	0,600	0,593	0,569	-0,01	-0,02	-1,12	-4,07

Джерело: побудовано за даними [59]

За результатом аналізу фінансової стійкості бачимо, що за цей період доволі сильно зріс власний капітал – темп зростання склав 95,38%, а також достатньо

зросла і валюта балансу – 74,15%. Коефіцієнт автономії компанії за аналізований період зріс на 12,19% і на кінець 2023 р. складає 0,407, отже компанія може профінансувати 40% своїх активів за рахунок власного капіталу. Показник компанії не досягає оптимального рівня (0,5). Тому робимо висновок, що підприємство покладається на зовнішні джерела фінансування і менш здатна виконувати свої зобов'язання за рахунок власних активів.

Коефіцієнт концентрації залученого капіталу скорочується з кожним роком і за підсумком 2023 р. складає 0,593, що знаходиться в межах нормативного значення. Коефіцієнт вказує, що 59% активів компанії фінансуються за рахунок позикових коштів, що при стабільній роботі компанії та самої галузі визначає прийнятний фінансовий ризик діяльності. Відношення страхового капіталу до власного капіталу знизилося на 17,07% за весь проаналізований період. За підсумком 2023 р. складав 1,459. Коефіцієнт показує, що на кожну гривню своїх коштів компанії припадає 1,46 грн запозичених. Пониження коефіцієнту є гарною тенденцією, що вказує на зростання незалежності компанії від запозичених ресурсів.

Коефіцієнт маневреності власних коштів за 2021-2023 рр. зменшився на 15,03%, причиною такої тенденції є перевищення темпу зростання власного капіталу (95,38%) над темпом зростання оборотних активів (66,01%). За підсумком 2023 р. показник складає 0,89, отже 89% власних коштів компанії вкладено в оборотні активи. Коефіцієнт інвестування за підсумками 2022 р. зростав, проте за результатом діяльності 2023 р. трохи скоротився. Загалом тенденція за аналізований період була зростаюча, коефіцієнт збільшився на 9,11% і за підсумками 2023 р. складає 0,637, що є нижчим від нормативного значення (більше 1). У випадку, якщо капітал компанії складає у більшій своїй частині позикові кошти, при цьому власні активи відрізняються низькою ліквідністю, то компанія не буде цікавою інвесторам для вкладення фінансових ресурсів, адже компанія буде економічно не стійкою до зовнішніх впливів.

Коефіцієнт стійкості за аналізований період знаходиться приблизно на одному рівні в межах 0,5-0,6, отже 50-60% зі своїх джерел фінансування компанія зможе використовувати протягом довгого часу у своїй діяльності. Незначне

скорочення цього показнику на 5,15 % до показнику 0,569 є негативною тенденцією, крім того тенденція зниження спостерігається протягом усього аналізованого періоду.

У таблиці 2.7 проведено аналіз ділової активності ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр.

Таблиця 2.7

Аналіз ділової активності ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр., тис. грн.

Показники	2021	2022	2023	Відхилення		Темп росту	
				2022- 2021	2023- 2022	2022\2021	2023\2022
Чистий дохід	25549607	28461964	43645219	2912357	15183255	11,40	53,35
Середньоріч. вартість активів	12449343	17440174,5	23136641,5	4990831,5	5696467	40,09	32,66
Оборотні активи	5832065	7489573	9682092	1657508	2192519	28,42	29,27
Середньорічна сума дебіт. заборгованості	2157301	2024688,5	1978586	-132612	-46103	-6,15	-2,28
Середньорічна сума кредит. заборгованості	7916301	10421958,5	13459929	2505657,5	3037971	31,65	29,15
Середні запаси	276656	470606	571681	193950	101075	70,11	21,48
Власний капітал	5568255	8468177	10879248	2899922	2411071	52,08	28,47
К-т оборотності активів	2,05	1,63	1,89	-0,42	0,25	- 20,48	15,59
К-т оборотності оборотних зас.	4,38	3,80	4,51	-0,58	0,71	- 13,25	18,62
К-т оборотності дебіт. заборгованості	11,84	14,06	22,06	2,21	8,00	18,70	56,92
Період обертання дебіт. заборгованості, дні	30,82	25,96	16,55	-4,85	-9,42	- 15,75	- 36,27
К-т оборотності кредит. заборгованості	3,23	2,73	3,24	-0,50	0,51	- 15,38	18,73
Період обертання кредит. заборго- ваності, дні	113,09	133,65	112,56	20,56	-21,09	18,18	- 15,78
К-т оборотності матеріальних запасів	92,35	60,48	76,35	-31,87	15,87	- 34,51	26,23
К-т оборотності влас. кап.	4,59	3,36	4,01	-1,23	0,65	- 26,75	19,36

Джерело: побудовано за даними [59]

Коефіцієнт оборотності активів скоротився у 2022 році, однак у 2023 році показник незначно зріс до 1,89. Загалом, за аналізований період коефіцієнт зменшився на 8,08%. Незважаючи на це, ефективність використання коштів компанії покращується: якщо у 2022 році на кожну гривню залучених коштів припадало 1,63 гривень наданих послуг, то у 2023 році – вже 1,89 гривень.

Коефіцієнт оборотності оборотних засобів також скоротився у 2022 році, але за підсумками 2023 року зріс і перевищив рівень 2021 року. Темп зростання за період становить 2,9%, а показник досяг 4,51. Це свідчить про підвищення ефективності використання наявних у компанії ресурсів, таких як грошові кошти, товари, дебіторська заборгованість і запаси.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості демонструє стабільне зростання. За аналізований період показник збільшився на 86,26% і у 2023 році досяг 22,06. Це зумовлено зростанням чистого доходу від реалізації продукції при одночасному скороченні дебіторської заборгованості. Така тенденція є позитивною, адже свідчить про високу платіжну дисципліну контрагентів і зменшення їхньої заборгованості перед компанією. Для підтримання фінансової стабільності компанії важливо, щоб коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості був на рівні, близькому до коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості знизився у 2022 році до 2,73, але зріс у 2023 році до 3,24, що за аналізований період дало приріст на 0,47%. Дебіторська заборгованість погашається швидше, ніж кредиторська, що вказує на необхідність оптимізації термінів виплат за довгостроковими та поточними зобов'язаннями.

Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів за аналізований період знизився на 17,33%. Проте у 2023 році показник зріс порівняно з 2022 роком і досяг 76,25. Збільшення оборотності свідчить про покращення політики управління запасами.

Коефіцієнт оборотності власного капіталу має схожу динаміку: зниження у 2022 році і зростання у 2023 році. За аналізований період коефіцієнт скоротився на 12,57%, однак за підсумками 2023 року досяг рівня 4,01. Це означає, що на кожну

гривню власного капіталу компанія надала послуг на суму 4,01 гривень. Загалом показник залишається високим, а тенденція до його зростання є позитивною.

Для того, щоб оцінити здатність до сплати короткострокових зобов'язань проведемо аналіз показників ліквідності ТОВ «Нова Пошта» (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Аналіз ліквідності ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр.

Показники	2021	2022	2023	Відхилення		Темп росту	
				2022- 2021	2023- 2022	2022\2021	2023\2022
Оборотні активи, тис. грн.	5832065	7489573	9682092	1657508	2192519	28,42	29,27
Залучений капітал, тис. грн.	9796873	11047044	15872814	1250171	4825770	12,76	43,68
Поточні зобов'язання, тис. грн.	6153342	7946849	11535933	1793507	3589084	29,15	45,16
Довгостр. зобов'яз., тис. грн.	3643531	3100195	4336881	-543336	1236686	-14,91	39,89
Сер. величина запасів, тис. грн.	276656	470606	571681	193950	101075	70,11	21,48
Грошові кошти, тис. грн.	2950053	4940852	6554017	1990799	1613165	67,48	32,65
К-нт загальної ліквідності	0,60	0,68	0,61	0,08	-0,07	13,89	-10,03
К-нт поточної ліквідності	0,95	0,94	0,84	-0,01	-0,10	-0,56	-10,95
К-нт абсолютної ліквідності	0,48	0,62	0,57	0,14	-0,05	29,68	-8,62

Джерело: побудовано за даними [59]

Коефіцієнт загальної ліквідності за аналізований період зріс на 2,47% і за підсумками 2023 р. складає 0,61. Це означає, що 0,61 гривня активів компанії припадає на 1 гривню поточних зобов'язань, отже оборотних коштів недостатньо для того, щоб погасити поточні зобов'язання компанії. Незмінна така тенденція призведе до погіршення фінансового стану компанії.

Коефіцієнт поточної ліквідності знижується за аналізований період на 11,45%, за підсумками 2023 року складає 0,84. Це говорить про те, що здатність компанії виконувати короткострокові зобов'язання зменшується з кожним роком, отже компанія не зможе при поточній тенденції у майбутньому покривати свої короткострокові пасиви оборотними коштами.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності компанії збільшився у 2022 р. до 0,62, проте у 2023р. незначно скоротився до показнику 0,57. Значення коефіцієнту вказує, що 57% з короткострокових зобов'язань компанії може бути погашено за рахунок абсолютно ліквідних активів, відповідно найбільш швидко погасити короткотермінові борги. Показнику недостатньо для погашення всіх статей заборгованості негайно, проте ситуація, коли всі кредитори вимагатимуть одночасного погашення виглядає неможливою, що зменшує ризик неплатоспроможності.

Для характеристики економічної та господарської діяльності та визначення факторів прибутковості діяльності необхідно провести аналіз показників рентабельності. Аналіз рентабельності ТОВ «Нова Пошта» наведено в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9

Аналіз рентабельності ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр.

Показники	2021	2022	2023	Відхилення		Темп росту	
				2022- 2021	2023- 2022	2022\2021	2023\2022
Прибуток від звич. д-ті, тис. грн.	3091032	4013813	5502506	922781	1488693	29,85	37,09
Чистий прибуток, тис. грн.	2519616	3262705	4278847	743089	1016142	29,49	31,14
Валюта балансу, тис. грн.	15365128	19515221	26752062	4150093	7236841	27,01	37,08
Власний капітал, тис. грн.	5568255	8468177	10879248	2899922	2411071	52,08	28,47
Чистий дохід, тис. грн.	25549607	28461964	43645219	2912357	15183255	11,40	53,35
Загальні витрати на виробництво і реалізацію продукції, тис. грн.	22216220	24151569	36782646	1935349	12631077	8,71	52,30
Рентабельність активів	16,40	16,72	15,99	0,32	-0,72	1,95	-4,33
Рентабельність ВК	45,25	38,53	39,33	-6,72	0,80	-14,85	2,08
Рентабельність продажу	21,79	29,75	24,93	7,96	-4,83	36,52	-16,22
Рентабельність реалізованої продукції	13,91	16,62	14,96	2,71	-1,66	19,45	-9,99

Джерело: побудовано за даними [59]

Таким чином, ТОВ «Нова Пошта» продовжує активну діяльність і нарощує оборти присутності на ринку поштових послуг. Чистий же прибуток від продажів

за аналізований період збільшується з кожним роком, і показує позитивний загальний темп зростання, який складає 70,83%. За підсумками 2023 р. чистий дохід складає 43 645 млн. грн., що на 18 095 млн грн. більше, ніж у 2021 р. Прибутковість діяльності показує, що компанія, не дивлячись на воєнний стан, пристосувалась до поточних обмежень і продовжує розвивати бізнесову діяльність, приносячи прибутки. При цьому, компанія має достатньо високі показники рентабельності, що свідчить про оптимальні показники діяльності та ефективність компанії.

Аналізуючи показники фінансової стійкості ТОВ «Нова Пошта», що наведені в таблиці 2.10, бачимо, що коефіцієнт фінансової стабільності компанії має достатньо високий показник, що вказує на незначні фінансові ризики для компанії у довгостроковій перспективі. Фінансова стабільність зросла у 2022 р. до показнику 0,83, проте скоротилася у 2023 р. і за підсумками року складає 0,73.

Таблиця 2.10

Аналіз показників фінансової стійкості ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 ~~рр~~

Показники	2021	2022	2023	Відхилення		Темп росту	
				2022- 2021	2023- 2022	2022\2021	2023\2022
Власний капітал, тис. грн.	5568255	8468177	10879248	2899922	2411071	52,08	28,47
Валюта балансу, тис. грн.	15365128	19515221	26758062	4150093	7242841	27,01	37,11
Поточні зобов'язання, тис. грн.	6153342	7946849	11535933	1793507	3589084	29,15	45,16
Довгостр. зобов'язання, тис. грн.	1533841	2301491	3424290	767650	1122799	50,05	48,79
Оборотні активи, тис. грн.	5832065	7489573	9682092	1657508	2192519	28,42	29,27
Власні оборотні кошти, тис. грн.	-321277	-457276	-1853841	-135999	-1396565	42,33	305,4
Фінансова стабільність	0,72	0,83	0,73	0,10	-0,10	14,07	-11,99
Фінансова залежність	2,76	2,30	2,46	-0,45	0,16	-16,48	6,73
Фінансова стійкість	0,46	0,55	0,53	0,09	-0,02	19,39	-3,14
Забезпечення оборотних активів власними коштами	-0,06	-0,06	-0,19	-0,01	-0,13	10,83	213,6

Джерело: побудовано за даними [59]

Фінансова залежність компанії скоротилася у 2022 році з 2,76 до 2,30, проте у 2023 році у порівнянні з 2022 р. зросла до 2,46. Зростання показнику свідчить про підвищення залежності компанії від зовнішніх коштів інвесторів та кредиторів.

Фінансова стійкість компанії незначно зростає, проте не досягає нормативного значення (0,7-0,9). За підсумком 2023 року коефіцієнт складає 0,53, що вказує на те, що 53% активів компанія може фінансувати за рахунок довгострокового залученого та постійного капіталу. Збільшення показнику створює позитивні перспективи розвитку діяльності компанії та зменшує ризик банкрутства.

Зменшення показника забезпечення оборотних активів власними коштами у розмірі -0,19 говорить про доволі високу залежність компанії від зовнішніх коштів. Так як значення показника від'ємне, значить у компанії відсутні довгострокові кошти для формування свого оборотного капіталу, адже вся сума власних коштів спрямовується на фінансування необоротних активів.

Отже, за економічними показниками у 2021-2023 рр. спостерігається поліпшення фінансових результатів компанії, зокрема збільшення чистого доходу компанії, собівартості реалізованої продукції, чистого прибутку та власних оборотних коштів. Діяльність підприємства за аналізований період загалом була ефективною та прибутковою, в той же час існують певні показники діяльності, які потрібно врахувати з метою покращення фінансового стану.

ТОВ «Нова Пошта» демонструє прибутковість та володіє достатніми фінансовими й кадровими ресурсами для вдосконалення своєї стратегії. Аналіз фінансових показників свідчить про стабільність діяльності компанії. Зростання чистого доходу від реалізації продукції, валового прибутку та валюти балансу підтверджує успішність її виробничо-господарської діяльності.

2.3. Діагностика інвестиційної привабливості підприємства

Основний напрямок діяльності ТОВ «Нова Пошта» – послуги доставки. На поштовому ринку логістичний сервіс охоплює доволі великий діапазон завдань,

зосереджені на сприяння ефективному транспортуванню поштових відправлень від відправника до одержувача.

Ринок поштових послуг стикається з серйозними викликами як на міжнародному, так і на внутрішньому рівнях. Тим не менш, цей сектор продовжує відігравати ключову роль у задоволенні комунікаційних потреб як суспільства, так і бізнесу, особливо у воєнний час, коли проблема доставки товарів у прифронтові райони становить серйозну загрозу для життя людей. Основні логістичні послуги на поштовому ринку охоплюють збір, сортування, транспортування продукції, відстеження, спеціалізовану обробку та зберігання, обробку повернення та індивідуальні послуги для бізнес-клієнтів.

Наразі учасники поштового ринку повинні ретельно аналізувати очікування споживачів і надавати послуги, які адекватно задовольняють потреби клієнтів. Одночасно важливо враховувати ключові тенденції, які виникли в доставці товарів на основі очікувань покупців [29]: передбачуваність; швидкість.

Основні логістичні послуги в поштовому секторі охоплюють [29]: збирання та сортування, транспортування, відстеження, спеціальні послуги обробки, зберігання, обробка повернення та спеціалізовані послуги для підприємств тощо.

Логістичні послуги в поштовому секторі відіграють вирішальну роль у гарантуванні швидкої та надійної доставки поштових відправлень, що є важливим для безперебійної роботи як суспільства, так і бізнесу. Тому важливо оцінити інвестиційну привабливість компаній-лідерів цього ринку.

Для того, щоб привернути увагу інвесторів на ринку поштових послуг, необхідно мати визначні характеристики, що сприятимуть лідируючим позиціям на ринку. Згідно з дослідженням, проведеним експертами Marketer.ua [81], аналіз найбільш популярних кур'єрських служб дозволив визначити ключові критерії, за якими ранжуються постачальники поштових послуг. Ці критерії включають: популярність послуги (виражена у відсотках); ціноутворення на транзит; час доставки; розмір мережі відділень; години роботи; автоматизація опрацювання інформації та об'єднання з іншими службами; зручність та функціональність сайту;

партнерство з інтернет-компаніями; наявність мобільного додатку; якість обслуговування; додаткові пропозиції.

Результати дослідження [81] виділили вісім найпопулярніших служб доставки: Нова Пошта; Укрпошта; Glovo; Делівері; Meest Express; Автолюкс; Zruchna; Delfast.

Отже, бачимо, що безумовним лідером галузі є досліджувана нами компанія ТОВ «Нова Пошта». Приблизно 95 відсотків опитаних користувалися її послугами або, ймовірно, виберуть їх у разі потреби. Важливо підкреслити, що ТОВ «Нова Пошта» загалом підтримує середню цінову структуру своїх пропозицій. При цьому кожен користувач підкреслює оперативність і надійність доставки своїх замовлень. Якість обслуговування в усіх поштових відділеннях надзвичайна, а оператори виконують свої завдання швидко та ефективно. Клієнти вважають графік роботи ТОВ «Нова Пошта» дуже привітним. Компанія займає перше місце в рейтингах.

В Україні сучасні служби доставки покликані спростити процес доставки, зробити його максимально зручним. Зручні веб-сайти та мобільні додатки дають змогу користувачам оцінювати вартість доставки, контролювати хід доставки, запитувати додаткові послуги та звертатися до служби підтримки клієнтів із будь-якими запитами. За даними дослідження BizMag Ukraine від 12.06.2024 [66], визначено лідерів ринку поштових операцій, результати якого наведено в табл. 2.11.

Отже, як бачимо за результатами відкритих досліджень, ТОВ «Нова Пошта» є лідером ринку поштових послуг нашої країни, тому важливим є визначення її інвестиційної привабливості для подальшого розвитку діяльності компанії.

При оцінці привабливості інвестицій дослідники пропонують використовувати незамінний метод. При такому підході аналізується фінансове становище об'єкта інвестування, одночасно визначаючи вагу як групових, так і індивідуальних показників за допомогою оцінки експертів. Далі встановлюється процентна частка діапазону коливань, і кожному показнику присвоюється ранжируване значення, що в кінцевому підсумку призводить до розрахунку інтегрального показника інвестиційної привабливості.

Таблиця 2.11

Рейтинг поштових служб в Україні, 2024 р.

Місце в рейтингу	Сервіс доставки	Характеристика
1	Нова Пошта	провідний провайдер ринку доставки в Україні пропонує експрес-послуги для документів, посилок і вантажів. Завдяки широкій мережі офісів по всій країні та передовим логістичним рішенням компанія гарантує швидку та надійну доставку
2	<u>Justin</u>	молода компанія, що швидко розвивається, надає зручні варіанти як для надсилання, так і для отримання посилок. Відділення розташовані у відомих торгових мережах, що забезпечує легкий доступ для клієнтів
3	Укрпошта	національна поштова служба України має багаторічну історію та пропонує широкий спектр послуг, включаючи поштові перекази, а також доставку посилок та вантажів. Має найбільшу мережу відділень по всій країні
4	<u>Meest</u>	глобальна фірма, що спеціалізується на транспортуванні посилок, вантажів і документів в Україні та за кордоном. Надають рішення для електронної комерції, підвищуючи свою привабливість для роздрібних інтернет-магазинів
5	<u>Delivery</u>	як один із провідних логістичних провайдерів України, пропонують широкий спектр послуг доставки вантажів, у тому числі негабаритних. Завдяки сучасній інфраструктурі обслуговують як корпоративних, так і приватних клієнтів
6	<u>Glovo</u>	глобальна служба доставки забезпечує швидке транспортування їжі, продуктів із роздрібних магазинів, аптек та інших місць. За допомогою мобільного додатку користувачі можуть відстежувати доставку в режимі реального часу
7	SAT	надійний логістичний оператор з України надає послуги доставки вантажів, <u>палетних</u> перевезень та експрес-доставки. Компанія знаходиться в фазі активного розвитку, розширення мережі відділень і підвищення якості обслуговування
8	Міст Експрес	відомий оператор експрес-доставки в Україні, спеціалізується на доставці посилок і вантажів як всередині країни, так і за кордоном. Пропонують конкурентоспроможні ціни та винятковий сервіс як для бізнес-клієнтів, так і для індивідуальних клієнтів

Джерело: побудовано за даними [66]

Суть методу полягає в об'єднанні різних факторів з різними назвами, одиницями виміру і вагою в єдиний кінцевий показник. Пропоновані інтегральні показники отримані на основі показників, пов'язаних з майновим станом підприємства, фінансовою стійкістю, ліквідністю, прибутковістю і діловою активністю, коригування цих показників і зважування коефіцієнтів, що відображають вплив зовнішніх факторів і ризиків на загальні результати.

З метою оцінки інтегрального показника спочатку необхідно розрахувати фінансовий коефіцієнт (одиничний показник) кожного показника з урахуванням його нормування. Розрахунки проводимо за формулою 2.1 [53].

$$K_i = P_i / P_{i \text{ норм}} , \quad (2.1)$$

де K_i – нормалізований одиничний показник фінансового стану підприємства;
 P_i – фактичне значення одиничного індикатора;
 $P_{i \text{ норм}}$ – нормативне значення одиничного індикатора;
 i – порядковий номер одиничного показника, фінансового коефіцієнта в блочній оцінці.

Якщо коефіцієнти не мають нормативних значень, їх необхідно нормувати на основі порівняння з найкращими значеннями за період дослідження [53].

Наступним кроком є обчислення кінцевої блочної оцінки з врахуванням індивідуальних вагових показників відповідно до формули 2.2 [53].

$$K_j = \sum_{i=0}^n (K_i * a_i) , \quad (2.2)$$

де a_i – вагомість одиничного фінансового коефіцієнта в блочній оцінці;
 n – кількість показників у межах блоку, що характеризує окрему сторону фінансового стану підприємства;
 j – номер блоку у проведенні комплексної оцінки фінансового стану підприємства.

Вагові коефіцієнти фінансових коефіцієнтів можуть бути визначені на основі статистичних спостережень. Зокрема найпоширенішим є експертний метод оцінки

вагових коефіцієнтів. Крім того, практика використання однакових вагових значень для окремих фінансових коефіцієнтів у загальній оцінці також поширена в комплексних оцінках фінансового стану. Для визначення інтегрального показника інвестиційної привабливості скористайтеся наступною формулою 2.3.

$$K_k = \sum_{j=0}^m (K_j * \beta_j) , \quad (2.3)$$

Де K_k – інтегральний показник;

β_j – вагомість аналітичних блоків в комплексній оцінці;

m – кількість блоків оціночних показників

Тепер давайте розрахуємо інтегральний показник інвестиційної привабливості ТОВ «Нова Пошта» на основі показників фінансового стану, вже розрахованих у попередньому підрозділі. Для розрахунку інтегрального показника фінансового стану суб'єкту господарювання необхідним першим кроком є розрахунок блокових інтегральних коефіцієнтів для кожної підмножини показників. Щоб досягти цього, ми спочатку обчислимо нормований одиничний показник фінансового стану через знаходження частки розрахованого показника та нормативного значення цього показника. Ми розраховували підсумкові блочні оцінки за кожною групою фінансових показників, враховуючи однакову вагу одиничних показників по кожній групі. Результати розрахунків наведені в Додатку Д.

На поточному етапі постає питання необхідності визначити питому вагу для кожної групи показників. В даному випадку припустимо, що ми є інвесторами, яким необхідно визначити вагові коефіцієнти, враховуючи саме наш інтерес в питанні діяльності компанії, в яку плануємо інвестувати (табл. 2.12).

Таблиця 2.12

Визначення питомої ваги для кожної групи фінансових показників

Група показників	Питома вага
Показники майнового стану	0,1
Показники фінансової стійкості підприємства	0,15
Показники ліквідності підприємства	0,2
Показники прибутковості підприємства	0,45
Показники ділової активності підприємства	0,1

Джерело: систематизовано автором

За наведеними вище даними розрахуємо інтегральний показник інвестиційної привабливості ТОВ «Нова Пошта». Результати розрахунку наведені на рис. 2.7.

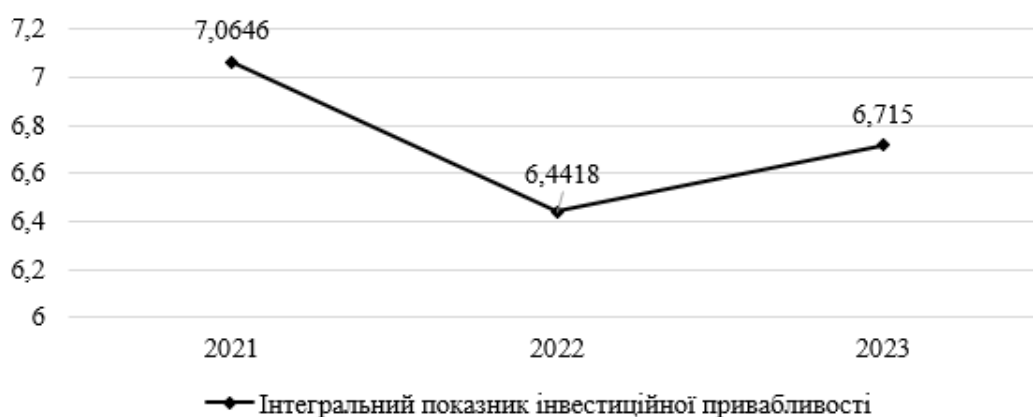


Рис. 2.7. Інтегральний показник інвестиційної привабливості ТОВ «Нова Пошта»

Джерело: систематизовано автором

Отже, за результатами розрахунків бачимо, що показник інвестиційної привабливості у 2022 р. зменшився у порівнянні з 2021 р. Причини цьому ясні, адже введення воєнного стану в країні не залишається безслідним. Проте, не дивлячись на складність діяльності в поточних умовах, високу безпекову нестабільність, компанія продовжує активну діяльність і розширює спектр своїх послуг як в

Україні, так і за кордоном. Це впливає і на показник інвестиційної привабливості, який за підсумком діяльності ТОВ «Нова Пошта» у 2023 р. збільшився і склав 6,715.

ТОВ «Нова Пошта» є цікавою для інвесторів, компанія довела успішність своєї діяльності, ефективність антикризової політики та ведення діяльності у воєнних умовах. Компанія надає широкий спектр послуг та навіть розробила систему пільг та мотивацій для своїх приватних та бізнес клієнтів (перелік спеціальних тарифів; можливість автоматичного повернення відправлення, якщо зберігається більше ніж 5 днів; надання можливості укладення договорів на послуги фулфілмента тощо [81]). Поштове відділення може організувати різні логістичні та додаткові послуги, включаючи доставку повітряним транспортом на внутрішніх рейсах, а також міжнародні відправлення. ТОВ «Нова пошта» проводить програму лояльності, нараховує бонуси на спеціальні рахунки і продовжує терміни зберігання посилок клієнтів, що користуються онлайн-сервісами компанії. Сервіс простий у використанні і надає інформацію про передбачуване місцезнаходження посилки. Мобільний додаток ТОВ «Нова пошта» просте у використанні і інформативне. Це ще один плюс з переваг служби доставки саме цієї компанії.

У компанії великий потенціал, особливо на міжнародних ринках, тому вона може представляти інтерес для іноземних інвесторів, які допоможуть розширити присутність компанії в різних країнах на міжнародній арені. Досвід компанії представляє велику цінність для зарубіжних поштових операторів. Розглядаючи всі показники діяльності компанії, ми приходимо до висновку, що ТОВ «Нова пошта» має високий рівень інвестиційної привабливості для вітчизняних й зарубіжних інвесторів.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО РОЗВИТКУ

3.1. Шляхи підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Нова Пошта» через розширення діяльності на міжнародній арені

Ефективність інвестиційної діяльності підприємства на сьогодні в першу чергу залежить від того, як організовано управління його інвестиційною діяльністю в компанії. Оскільки інвестиційні рішення є найбільш складною і важливою відповідальністю керівництва, важливо об'єднати зусилля всіх учасників нашого процесу управління інвестиціями. Таку інтеграцію можна буде впровадити тільки за допомогою загальної структури управління інвестиціями, яка діє в рамках існуючої організаційної структури компанії.

Потенціал для підвищення інвестиційної активності всередині підприємства може виникнути завдяки підвищенню ефективності реальних інвестицій, яка складається з двох основних фаз: формулювання або розробки інвестиційного проекту та його виконання. Однак справжня ефективність цих інвестицій стає очевидною лише на етапі експлуатації майбутнього проекту компанії [64].

Для компаній, які досягли успіху на внутрішньому ринку і вже давно ведуть активну діяльність, найбільш успішним рішенням для розширення свого бізнесу і підвищення інвестиційної привабливості є географічна диверсифікація. Вступ до нового ділового середовища шляхом географічної диверсифікації дозволяє компаніям отримати доступ до більш широкого кола потенційних клієнтів, зацікавлених у їхніх продуктах та послугах. Ця географічна диверсифікація в кінцевому підсумку сприяє загальному зростанню, підвищенню конкурентоспроможності, репутації та сприяє успіху.

Географічна диверсифікація є однією з найефективніших і водночас найбільш ризикованих стратегій розвитку підприємства. Цей підхід зумовлюється впливом кількох факторів [83]: він зменшує ризик монополізації ринку, оскільки залежність від політики чи економіки однієї країни може негативно вплинути на діяльність компанії; виходячи на нові ринки, підприємство відкриває нові можливості для збільшення продажів та прибутків; забезпечує доступ до додаткових ресурсів, включаючи сировину, робочу силу та інфраструктуру; надає значний глобальний досвід і згодом можливість використовувати для покращення діяльності бізнесу.

Створення бізнесу на глобальних ринках є складним завданням для компаній. Вирішальними кроками є розробка надійної маркетингової стратегії, розуміння місцевого ринку та набуття здатності оцінювати вплив диверсифікації географічних аспектів зовнішньоекономічних операцій [83]. Кожна держава має своєрідний менталітет, унікальні економічні характеристики, законодавчі та культурні особливості. Вихід на світовий ринок вимагає значних інвестицій. Для зниження ризиків і витрат найвигіднішим рішенням є міжнародний франчайзинг.

Можливість доступу до глобальних ринків дозволяє франчайзеру швидко розвивати свій бізнес у різних країнах. Такий підхід до бізнесу не тільки сприяє розвитку відносин між країнами, але й сприяє економічному розвитку. Саме тому міжнародний франчайзинг набув стрімкого поширення як у європейських країнах, так і в країнах СНД [52].

Основна мета цієї форми диверсифікації діяльності компанії полягає в підвищенні прибутковості та використанні нових ринкових можливостей. Отже, стратегія компанії повинна охоплювати не тільки розподіл ризиків, але й передбачення майбутнього зростання підприємства. Для досягнення поставлених задач можуть застосовуватись наступні критерії [83]: привабливість нової галузі, витрати входу та критерій щодо додаткових переваг.

В сучасних умовах, враховуючи глобальну ситуацію, ринок поштової логістики України зазнає змін, серед яких важливе місце займає розширення діяльності у сфері міжнародної логістики. Сектор зв'язку відіграє важливу роль у забезпеченні правильного функціонування економічних і соціальних аспектів

суспільства. Поштовий сектор формує багатовимірну структуру для надання фізичних, електронних і фінансових послуг, виступаючи важливим економічним механізмом у соціально-економічній системі країни [17].

Для того, щоб національні поштові підприємства могли працювати ефективно, важливо посилювати інноваційні технологічні досягнення, враховуючи як загрози, так і вигідні можливості, які відкриває їх вихід на міжнародну арену. Також, варто приділити увагу на організаційну культуру цих підприємств та їхні відповідні позиції на ринку. Так, компанія ТОВ «Нова Пошта» була визнана поштовим оператором року щорічною міжнародною галузевою нагородою World Post and Parcel Award. Нагорода World Post & Parcel Awards, що відзначається 25-й рік поспіль, є найвищою відзнакою в секторі поштової та експрес-доставки, визнаючи досконалість і досягнення в галузі [106].

Отже, галузь поштових послуг та ТОВ «Нова Пошта» зокрема є привабливими та перспективними для подальшого виходу на міжнародні ринки. Основні конкурентні переваги ТОВ «Нова Пошта» – швидка доставка товарів, стратегічне розташування відділень, різноманітні можливості способів доставки, повна автоматизація виробничих процесів та сучасне обладнання. Ці елементи сприяють високому рейтингу компанії та довірі її клієнтів. В Україні сфера послуг є однією з найкращих, і ТОВ «Нова Пошта» є яскравим прикладом цього твердження. Здійснюючи географічну диверсифікацію своєї зовнішньоекономічної діяльності, підприємство може значно збільшити свої прибутки, створюючи міцну конкурентну позицію поряд з міжнародними логістичними компаніями.

Компанія розвиває свою мережу закордоном, проте це все відділення компанії без повноцінного залучення франчайзі. Компанія отримала понад сто пропозицій від партнерів та українців у Польщі, які бажають відкрити філії за цією партнерською схемою. Проте, франчайзингова модель сьогодні ще не готова, умови для співпраці ще погоджують. На українському ринку компанія наразі отримує від 250 до 300 заявок на партнерство щомісяця. Для порівняння, у 2021 році на відкриття відділення ТОВ «Нова Пошта» за партнерською моделлю подавали близько 340 заявок щомісяця [38].

Отже, компанії запропоновано зосередитися на просуванні франчайзингового партнерства як усередині країни, так і за кордоном у майбутньому. В Україні нові представництва будуть створюватися в першу чергу в регіонах, де безпечно працювати. Ми вбачаємо багатообіцяючі можливості для франчайзингу в ЄС, оскільки в сусідніх країнах є різні категорії потенційних клієнтів [37]:

- переселенці, зацікавлені у запуску через купівлю франшизи;
- потенційні мігранти, які розглядають переїзд, але не впевнені щодо своїх наступних кроків;
- місцеві жителі, незважаючи на те, що франшиза ще не дуже відома серед іноземців, проте як тільки компанія продемонструє свої можливості в Європі, з'явиться потенціал для європейського інтересу до цього бізнесу.

Створення підприємства під відомим брендом забезпечує швидкий старт і зростання, використовуючи наявну клієнтську базу. Навіть в умовах воєнного стану сектор логістики продовжує розширювати свою діяльність. А сама ТОВ «Нова Пошта» підтримує своїх франчайзингових партнерів, пропонуючи навчання персоналу, розробляючи фінансові моделі, надаючи логістичні послуги, постачаючи програмне забезпечення, пропонуючи консультаційну допомогу від виділеного менеджера, надаючи доступ до клієнтської бази даних, надаючи рекламну підтримку через комунікаційні канали компанії. Значною перевагою для потенційних партнерів є відсутність вимоги початкового платежу, враховуючи лише витрати на придбання обладнання та ремонт [92].

Найбільш простою схемою розвитку франшизи за кордоном є наступна [37]: франчайзингові компанії відкривають власні проекти в різних країнах, після чого при необхідності власник франшизи може організувати постачання з України витратних матеріалів, співробітників, обладнання тощо. Коли бізнес стає стабільним, компанія починає продавати франшизи іншим підприємцям. Такий порядок є правильним, тому що спочатку власник франшизи повинен на власному досвіді визначити особливості бізнесової діяльності в кожній країні. Це стосується тонкощів реєстрації компанії, працевлаштування співробітників, оподаткування.

Для успішного виходу франшизи закордон необхідно дотримуватися певних рекомендацій, що наведені в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Рекомендації щодо використання франшизи

№	Рекомендація	Аналіз
1	Оцініть затребуваність бізнесу в іншій країні	Не переоцінювати унікальність бізнесу. Необхідно враховувати менталітет і смакові уподобання жителів країни. Не варто розраховувати, що цими послугами активно користуватимуться українські емігранти, а населення емігрантів набагато менше, ніж місцеве (вузький ринок).
2	Перерахуйте фінансову модель бізнесу	Підприємці звикли знаходити лазівки в національному законодавстві, щоб оптимізувати податки тощо. За кордоном не вийде. Також, орендна плата та заробітна плата в ЄС вищі. Середній чек буде вище, але європейці не готові платити більше, особливо, коли отримують нове.
3	Проведіть ренеймінг компанії	Назва повинна бути зрозумілою європейцям. Наприклад, мережа фаст-фуду «Львівські кувасани» вийшла на польський ринок під ТМ « <u>Grand Croissants</u> », а «Львівська майстерня шоколаду» у Кракові отримала назву <u>Krakowska Manufaktura Czekolady</u> .
4	Зареєструйте ТМ за кордоном	Найпоширенішим варіантом реєстрації є одноразова реєстрація у всіх країн ЄС. Проте можливий збіг під час перевірки ідентичності бренду принаймні в одній країні. Тому ми радимо кожній країні зареєструвати бренд окремо.
5	Виберіть модель виходу за кордон	Перша модель передбачає перенесення франшизи в іншу країну, друга – початкове відкриття власної точки і самостійне тестування моделі бізнесу на новій території. Тільки після цього ліцензувати франшизу.
6	Знайдіть перших покупців франшизи	Франшизу може придбати місцевий житель, або можемо очікувати, що зіграє ставка на бізнес-емігрантів.
7	Просувайте франшизу за кордоном	В ЄС дуже мало якісних онлайн-каталогів франшиз, як це є в Україні. Крім цифрової, необхідно підтримувати фізичну присутність на <u>виставках</u> . Найзначніша з них у Європі проходить щорічно в березні в Парижі. Далі – осінь у Варшаві. Крім того, можна проводити переговори про франшизу в спільнотах емігрантів, які спілкуються як <u>офлайн</u> , так і <u>онлайн</u> . Або виходити до тих потенційних емігрантів, які ще в Україні.

Джерело: побудовано за даними [22]

Розвиток всіх його проявів характеризується невизначеністю, тому важливо бути адаптивним і підготовленим. Тому ТОВ «Нова пошта» використовує стратегію відкриття свого першого відділення в певній країні. Це щось нове для компанії. Відкриття кожного нового відділення здійснюється відповідно до визначеного заздалегідь розробленого процесу, кожен крок записується та аналізується, щоб уникнути помилок при відкритті наступного відділення. Так, беручи до уваги,

наприклад, попередній досвід відкриття філії в Польщі, відкриття філії в Німеччині вже є більш ефективним і якісним рішенням.

Для підвищення своєї інвестиційної привабливості компанія збільшує свою присутність у всіх європейських країнах. За словами власників компанії, секрет успіху франшизи полягає в тому, що франчайзі заробляє більше, ніж сама компанія, а компанія прагне отримувати роялті. Також, важливим є гарантування сервісу, споживачі не мають відчувати різниці в рівні сервісу, швидкості, стандартів [58].

Отже, для стимулювання підвищення інвестиційної привабливості компанії ТОВ «Нова Пошта» та розширення ринку надання послуг і підвищення прибутковості діяльності рекомендуємо запустити франчайзинг закордоном. Але, необхідним є зміна пріоритету компанії з українців, що перебувають закордоном, на місцевих споживачів. Потрібно розвивати впізнаваність, бо зараз бренд компанії відомий лише серед українців, проте європейцям невідомий. Якщо компанія хоче затриматись на ринку Європи, доцільно популяризувати бренд ТОВ «Нова Пошта» і сконцентруватися на наданні послуг на локальних європейських ринках з метою подальшої конкуренції з такими гігантами, як UPS, FEDEX\TNT, DHL, адже після перемоги переселенці повернуться додому і клієнтура зменшиться.

Для активізації впізнаваності на європейському ринку необхідно вирішити проблеми, з якими вже зіштовхнулась компанія при веденні бізнесу закордоном, серед яких [83]: недосконала маркетингова стратегія в умовах диверсифікації географічних рамок зовнішньоекономічної діяльності; обмежений розвиток логістичної інфраструктури на потенційних ринках; відсутність системного методу оцінки ефективності диверсифікації зовнішньоекономічної діяльності.

При виході на новий ринок важлива розробка маркетингової стратегії, яка допомагає поліпшити імідж компанії за рахунок формування колективної свідомості і впізнаваності бренду, залучення нових клієнтів і стимулювання конкуренції з місцевими компаніями. Через недостатню реалізацію маркетингової стратегії компанія ризикує втратити потенційних клієнтів з числа місцевого населення. Зокрема, більшість користувачів цієї логістичної компанії-українські біженці. Компанія використовує лише половину своїх ресурсів, що призводить до

менших прибутків, оскільки витрати на паливо, електроенергію та робочу силу не залежать від обсягу вантажу, що перевозиться [83].

Важливо вивчати місцеві канали маркетингових комунікацій, оскільки в епоху цифрових технологій дуже важливо навчитися взаємодіяти з потенційними клієнтами. Для цього необхідно вивчити популярні локальні соціальні мережі, змінити стратегію таргетингу та створити комплексну маркетингову кампанію, брати участь у виставках тощо, що допоможе збільшити дохід компанії, закріпитися на зовнішньому ринку та підвищити конкурентоспроможність.

Отже, для підвищення інвестиційної привабливості компанії ТОВ «Нова Пошта» рекомендуємо продовжувати розширення послуг компанії на європейському ринку, та, в перспективі, в інших країнах, при цьому основним методом розширення присутності компанії рекомендовано обрати франчайзинг. Важливим також перед експансією ринку обов'язково розробити маркетингову стратегію та реалізувати її в кожній країні для підвищення упізнаваності бренду компанії. Як результат, підвищення прибутковості діяльності та конкурентоспроможності компанії позитивно вплине на швидкість зростання інвестиційної привабливості.

На основі розрахованих у Розділі 2 показників компанії ТОВ «Нова Пошта» проведемо прогнозування показнику на 3 роки вперед (рис. 3.1).



Рис. 3.1. Прогнозування інтегрального показнику інвестиційної привабливості ТОВ «Нова Пошта»

Джерело: систематизовано автором

Як бачимо з рисунку 3.1, без впровадження стимулюючих заходів інвестиційна привабливість компанії зростає, проте темпи зростання повільні. Тому рекомендуємо для активного та більш успішного розвитку компанії та збільшення її вартості впроваджувати рекомендації, надані в роботі, що в свою чергу сприятиме підвищенню її інвестиційної привабливості.

Отже, покладання надії на єдиний ринок може негативно вплинути на діяльність компанії, особливо в умовах нестабільного економічного, політичного чи соціального клімату в країні. Такі умови можуть призвести до значних витрат і зменшення прибутку, що потенційно може призвести до банкрутства. Враховуючи розширення можливостей для виходу на ринки ЄС, для компанії важливо визнати вирішальні тенденції у створенні експортного бренду, який відповідає цінностям, стандартам і вимогам ЄС. Таке узгодження сприятиме співпраці з міжнародними партнерами, сприятиме зниженню ризиків, зниженню витрат на обслуговування, збільшенню доходів компанії та підвищенню рівня задоволеності клієнтів.

3.2. Перспективні шляхи підвищення інвестиційної привабливості України в умовах воєнного стану

У сучасній ситуації, що характеризується складною економічною кризою і взаємодією підприємств, фінансових інститутів і держав на внутрішньому і зовнішньому ринках, основною проблемою є ефективне вкладення капіталу для збільшення його обсягу. Залучення іноземних інвестицій вважається ключовим показником статусу держави та її успішності в інтеграції до світової економіки.

Безсумнівно, залучення іноземних інвестицій у вітчизняну економіку є дуже важливим питанням практично для всіх урядів, ця проблема виникає під час війни, а після війни потреба в іноземному капіталі найбільш гостро відчувається у зв'язку зі зниженням економічної життєздатності країни і зниженням податкових надходжень до бюджету від основних джерел фінансування сектор економіки.

Інвестиційна привабливість країни залежить в першу чергу від розміру ринку, чисельності населення, відкритості економіки, політичної і макроекономічної

стабільності, інституційного розвитку, наявності сприятливих законів, ризику корупції або розбещення. Крім того, важливу роль відіграють готовність влади залучати інвесторів та співпрацювати в нових проектах, якість людського капіталу, стабільність грошової системи, нюанси оподаткування та стан інфраструктури та багато інших [20].

Сучасний ринок України налічує понад тисячу підприємств, що працюють у різних секторах економіки. Суттєвим для розвитку та зміцнення кожного підприємства є необхідність інвестицій. Інвестиційні вкладення сприяють підвищенню фінансової спроможності та загальному процвітання бізнесу [95].

На інвестиційному ринку України зараз спостерігаються негативні тенденції, пов'язані з триваючою війною, зниженням ділової активності суб'єктів господарювання та різних інших бізнес-процесів.

Згідно дослідження Європейської бізнес асоціації розглянемо індекс інвестиційної привабливості України, що наведено на рис. 3.2.



Рис. 3.2. Динаміка індексу інвестиційної привабливості України (2012-2023р.)

Джерело: побудовано за даними [20]

Як бачимо з рис. 3.2, індекс різко скорочувався у 2020 р, що пов'язано з пандемією і карантинними обмеженнями, після чого через рік індекс збільшився до 2,84. Проте, у 2022 році інтегральний показник зменшився до 2,17 балів (при цьому

максимально можлива кількість становить 5), що пов'язано з військовою агресією з боку РФ. На поточний момент, за підсумком 2023 року індекс становить 2,4.

Несприятливий інвестиційний клімат, фактично створений воєнним станом, відображається на динаміці закордонних інвестицій в Україну. Проаналізувавши офіційну статистику надходжень іноземних інвестицій в Україну за останні роки можна сказати, що присутнє значне падіння під час загострення військово-політичного конфлікту, а також під час жорстких карантинних заходів, запроваджених через пандемію Covid-19 (рис. 3.3).



Рис. 3.3. Прямі іноземні інвестиції, млн. дол. США

Джерело: побудовано за даними [62]

У 2015 і 2022 роках спостерігалось помітне зниження інвестицій, пов'язане з активізацією військових дій, в результаті чого виникла економічна нестабільність. Ми спостерігаємо позитивну динаміку в рівнях інвестицій в період з 2017 по 2019 рік, отже, ці обсяги інвестицій за вказаний період збільшилися майже на 40%, це свідчить про підвищення привабливості країни для іноземних інвесторів, і за підсумками 2020 року інвестиції в країну значно збільшилися за рахунок Глобальна пандемія COVID-19. Ви можете бачити, що вона зменшилася. Це впливає на рівень економічного життя і соціального захисту практично всіх країн світу. 2021 рік є

роком відновлення та накопичення іноземних інвестицій в Україні, що говорить про довіру від іноземних інвесторів до України відновлена, а відповідні реформи, прийняті державою, мали конкретний позитивний вплив, що є необхідною умовою для членства в ЄС. Через повномасштабне вторгнення, яке розпочалося 24 лютого 2022 року, інвестиції в Україну суттєво скоротилися. Деякі інвестори, які інвестували в українську економіку, взагалі почали скорочувати або навіть припиняти співпрацю [82].

За результатами 2023 року, згідно з інформацією НБУ [94], сумарний обсяг прямих закордонних інвестицій в Україну склав 4,72 млрд. дол. Цей показник в 7,6 разів перевищує обсяг інвестованих коштів у 2022 році, проте це на 42% менше, ніж було інвестовано у 2021 році. Дивлячись на загальну картину, прямі іноземні інвестиції у 2022 році були подібні до двох попередніх років, тобто між 2016 та 2018 роками. На той момент Україна отримувала кошти від іноземних інвесторів у межах 3,7-4,7 млрд. дол. на рік. Проте про значне відновлення інвестицій говорити вкрай складно, адже більшість надходжень капіталу відбувається від бізнесу, що одночасно працює та реінвестує отримані доходи. Основна причина такого явища полягає в тому, що компанії не мають можливості виплатити дивіденди материнським компаніям.

Зокрема, іноземні компанії виділяють кошти на відновлення об'єктів, які були пошкоджені війною чи окупацією. Крім того, 2023 року велика кількість компаній виділили кошти на альтернативні джерела енергії, включно з придбанням великих генераторів, призначених для промислового використання. Також, на ринку були представлені нові ініціативи та намічені проекти для нових учасників [11].

Основними джерелами прямих іноземних інвестицій для України в 2023 році були Нідерланди (1,19 млрд. дол.), Кіпр (1,13 млрд. дол.), США (0,36 млрд. дол.), Велика Британія (0,3 млрд. дол.) [94].

Під час війни іноземні компанії, які вже працювали на українському ринку, виявили, що розширення їхніх інвестицій узгоджується з їхніми стратегіями ESG і слугує засобом вираження солідарності з українським населенням. Ключовим фактором залучення іноземного бізнесу в Україну в поточних умовах воєнного

стану є відносно низька конкуренція на внутрішньому ринку, тому інвесторам можуть бути цікаві такі пропозиції. Багато західних організацій розглядають Україну як значну можливість для продажу, що спонукає їх посилювати свої можливості ще до завершення активної фази конфлікту [11]. Крім того, близькість України до ЄС ще більше приваблюють іноземних інвесторів. В цей же час, країна має набагато дешевшу робочу силу, ніж в сусідніх країнах. Отже таким шляхом збільшується потенційна рентабельність діяльності.

Багато країн цивілізованого світу заявили про свою відданість в участі у відбудові України та фінансуванні різних галузей її національної економіки. США були найбільшим донором, запропонувавши 44,5 млрд. євро допомоги, за ними йдуть Німеччина з 7,6 млрд. євро та Великобританія з 6,6 млрд. євро. З внеском у розмірі 5,1 млрд. євро Польща випередила Францію, Канаду, Італію та Іспанію в цьому відношенні [99].

Тенденція залучення іноземних інвестицій істотно змінилася, особливо в світлі конфлікту в Україні і збільшених ризиків, пов'язаних з певними видами діяльності, з істотно іншим розподілом між основними секторами економіки і Умовами воєнного часу. Важливо підкреслити, що до галузей промисловості, які найбільше постраждали від військових дій і в які було вкладено найменше інвестицій в Україні, відносяться металургія і важка промисловість. На ці галузі припадала найбільша частка ВВП та експортної діяльності України, інвестиції в цю галузь досягали 40% до початку війни у 2022 році [103].

Щоб визначити перспективні галузі варто зазначити, що до 2022 року ключовими напрямками інвестування в Україні залишалися [82]: промисловий сектор, сфера оптової та роздрібної торгівлі, операції з нерухомістю, фінансові та страхові послуги, інформаційні технології, ну і звісно професійна й науково-дослідна діяльність. (рис. 3.4).



Рис. 3.4. Структура іноземних інвестицій в Україну за галузями економіки на початок 2022 року

Джерело: побудовано за даними [82]

На теперішній час найбільшу зацікавленість до України проявляють іноземні виробники зброї: Baykar і Quantum-Systems. Обидва виробники БПЛА оголосили про плани створити виробничі потужності в країні, тоді як німецька компанія Rheinmetall має на меті побудувати 4 заводи, призначені для виробництва снарядів, військової техніки та систем ППО [11].

Україні бракує достатності власних фінансових ресурсів для підтримки економічної стабільності та сприяння розвитку, що робить іноземні інвестиції привабливими для нашої країни. З одного боку, сприятливе географічне розташування країни, багаті природні ресурси та велика кількість кваліфікованої робочої сили сприяють її привабливості для іноземних інвесторів. Але на даному етапі існують специфічні умови, які стримують зростання інвестиційної активності підприємств (таблиця 3.2).

Отже, починаючи з 24 лютого 2022 року інвестиційний клімат в Україні різко погіршився через несприятливі геополітичні та економічні події, що призвело до падіння показників, що відображають інвестиційну привабливість країни. На

сьогодні бізнес-сектор української економіки характеризується непривабливим інвестиційним середовищем. Триваюча війна гальмує або повністю припиняє виробничу діяльність в окремих регіонах, що призводить до зниження підприємницької діяльності та суттєвого зниження рівня імпорту-експорту товарів. Така ситуація ускладнює логістику та створює виклики для країн-партнерів [99].

Оскільки внутрішні фінансові ресурси спрямовуються виключно на задоволення потреб військово-промислового комплексу, залучення іноземних інвестицій буде важким випробуванням для відновлення потенціалу української економіки, станом на 2023 рік Україні буде потрібно не менше 11,1 трлн тільки для компенсації заподіяної шкоди.

Таблиця 3.2

Проблеми забезпечення інвестиційної привабливості України

До початку повномасштабного вторгнення	У реаліях воєнного часу
недосконалість законодавчої бази, реєстраційних, ліцензійних і митних процедур	високі ризики втручання <u>росії</u> військовим шляхом у сталий розвиток України
недоліки побудови національної податкової системи, високий рівень податкового тиску	пошкодження енергосистеми, <u>інфраструктури, виробничих потужностей, основних фондів</u>
протиріччя при відстоюванні інтересів інвесторів	нестійкість державного законодавства, нечіткість та непрозорість законодавчих норм
високий рівень бюрократизації і корумпованості державного апарату та відсутність реформ у цьому напрямі	відсутність доступу світового бізнесу до національного ринку через високий рівень <u>олігархізації</u>
світовий економічний спад внаслідок коронавірусу	недосконалість податкової політики, формалізація податкових пільг та відшкодування ПДВ
геополітичні загрози	
інфраструктурні, логістичні та соціальні питання	непродумана державна стратегічна політика розвитку двосторонньої угоди
державне втручання в роботу ринків	перевищення повноважень державними інститутами та ігнорування потреб інвесторів
адміністративні перешкоди для бізнесу	корупція та слабка судова система, значні складнощі при захисті прав власності та справедливому вирішенні бізнес-суперечок
нестабільність політичної ситуації в державі	
недостатній розвиток фінансового і страхового ринків, валютного регулювання	неможливість прогнозування розвитку <u>національної економіки</u>
невисокий рівень знань фахівців у галузі інвестиційного менеджменту	відсутність дієвої системи страхування іноземних інвестицій

Джерело: побудовано за даними [20; 61; 48; 99]

Навіть попри складні обставини, з якими зіткнулася українська економіка під час війни, іноземні інвестиції в Україні в цей час мають значні переваги, зокрема

[20]: кандидатура України на членство в ЄС; оцифрування державних послуг; ініціативи, спрямовані на дерегуляцію; скасування квот і мит на український експорт; безвізовий режим з країнами ЄС; вигідні умови сплати податків і митних платежів; інтеграція енергосистеми України в європейську енергосистему; відкриття бізнесу або активів за зниженими цінами і тд.

Основна відповідальність інвестора полягає у виборі галузі для інвестування разом із визначенням компанії, яка пропонує найкращий потенціал для зростання [95]. Для того щоб прийняти таке рішення, необхідно оцінити привабливість інвестицій, особливо шляхом вивчення ринку збуту, наявності робочої сили і стратегічного позиціонування компанії. Галузі, які створюють значну додану вартість і надають продукцію, здатну конкурувати на світовому ринку, особливо привабливі для інвесторів. Вони представлені в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Галузі значного інвестиційного потенціалу для України

Галузь	Інвестиційний потенціал	Характеристика
оборонно-промисловий комплекс	43 млрд. дол. США	забезпечує захист держави та забезпечення національної безпеки; посилення оборонно-промислового сектору зміцнить загальний експортний потенціал країни
металургія та металообробка	26 млрд. дол. США	досвід у передових металургійних процесах і повний цикл виробництва кількох металів, включаючи титан і його похідні, дозволяє зберегти свою нішу в металургії
енергетика	177 млрд. дол. США	країна має потенціал генерувати сотні гігават відновлюваної енергії та мільйони тон водню, пропонуючи Європі альтернативу інвестуванню в російську енергетику та промисловість
природні ресурси	5,6 млрд. дол. США	велика кількість корисних копалин, знайдених у високих концентраціях поблизу родовищ, значні запаси вугілля, залізної руди, природного газу, марганцю, нафти тощо
агропромисловий комплекс	34 млрд. дол. США	тривалий час Україна розглядалася як житниця Європи; однак, завдяки збільшенню можливостей обробки та культивуванню високовартісних галузей, є потенціал забезпечити собі помітне місце в глобальних рейтингах
логістика та інфраструктура	123 млрд. дол. США	стратегічне розташування країни робить її життєво важливим транзитним шляхом для торгівлі, що включає комплексну систему залізниць, шосейних доріг, морських портів, річкових портів та аеропортів
деревообробка та виробництво меблів	5 млрд. дол. США	країна має потужну ресурсну базу та ефективну логістику для доставки готової продукції до європейських країн, варіанти морського транспорту в інші країни світу

Продовження таблиці 3.3

фармацевтика	19 млрд. дол. США	сектор виділяється лідерством інвестицій, бо українські фармацевтичні фірми вже дотримуються міжнародних стандартів, як і більшість їхніх виробничих потужностей
інноваційні технології	11 млрд. дол. США	Україна посідає 4 місце у світі за обсягом мобільних фінансових операцій, кількістю користувачів криптовалют та розвитком програмного забезпечення та мобільних додатків. Крім того, вона є лідером у Центральній та Східній Європі в галузі наукових досліджень та аутсорсингу ІТ

Джерело: побудовано за даними [87]

У нинішніх обставинах сформовані умови показують, що несприятливі тенденції основних макроекономічних показників, повільний розвиток науково-технічного прогресу, часта волатильність інвестиційного ринку, неузгодженість державної інвестиційної політики та регулювання інвестиційної діяльності перешкоджають ефективному розвитку інвестиційної діяльності, управляючи інвестиціями у вітчизняні підприємства при опорі виключно на історичний досвід і традиційні методи [64].

Численні проблеми у налагодженні інвестиційного процесу виникають через відсутність добре розробленої бази принципів інвестиційної політики, яка б сприяла створенню позитивного інвестиційного середовища. Ці умови мають на меті гарантувати згуртованість інвестиційного простору по всій країні, сприяючи необмеженому потоку капіталу, інвестиційних можливостей а також будівельних послуг. Для цього необхідна гармонізація економічних і правових норм, що регулюють інвестиційну діяльність, а також надання відповідної інформації [110].

Уряд України рішуче прагне залучити більше інвестицій в економіку країни. Відповідно, існують плани щодо продовження реформ, спрямованих на покращення інвестиційного середовища, а також сприяння співпраці з міжнародними фінансовими установами та інвесторами.

Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні повинне спрямовуватися на мінімізацію залежності від зовнішніх впливів, підвищення конкурентоспроможності на світовому ринку, розробку та застосування антидемпінгових заходів. Для досягнення цього необхідно ретельно вивчити кілька ключових сфер [24]: політики та умови зовнішньоекономічної діяльності основних

партнерів України; формування прогнозів торговельно-економічної взаємодії; роль іноземних інвестицій і позик; застосування та використання міжнародної технічної допомоги; встановлення антидемпінгового законодавства тощо.

Проблема привернення закордонних інвесторів в нашу країну як під час війни, так і на наступному етапі відновлення активно вирішується через ініціативи державної політики. Національна рада з питань відновлення розробила комплексний план відновлення української економіки, яким передбачено залучення 750 мільярдів доларів інвестицій протягом наступного десятиліття, при цьому забезпечуючи 60-65 мільярдів доларів вже до 2023 року [20]. Крім того, для стабільного покращення економіки важливо забезпечити, щоб інвестиції становили 35% ВВП протягом як мінімум п'яти років поспіль. Для цього була створена інвестиційна платформа Advantage Ukraine для демонстрації інвестиційного потенціалу України та залучення закордонних інвесторів. Ця платформа висвітлює перспективні галузі української економіки та містить понад 500 інвестиційних проектів.

Крім того, у сучасні часи серйозною проблемою для інвесторів є гарантія збереження інвестицій під час війни та після конфлікту. Цей чинник є одним із найбільших стримуючих чинників, тому, як український уряд, так і міжнародні організації, активно намагаються зменшити можливі ризики.

Основна увага в своїх зусиллях щодо залучення та підтримки інвестицій приділяється міжнародним організаціям, які мають досвід захисту інвестицій в районах, порушених військовими конфліктами. Прикладом таких організацій є багатостороннє агентство із забезпечення інвестицій, що входить до Групи Світового банку. Організація успішно здійснювала проекти в країнах, де велася боротьба з тероризмом. Одним із потенційних ресурсів є гарантія держав-ділових партнерів, які готові інвестувати в Україну [82]. Такий підхід є особливо вигідним для України, оскільки він знімає багато застережень і коливань, які можуть виникати у потенційних інвесторів.

Після завершення дії воєнного стану в Україні пріоритетом має бути створення привабливого інвестиційного клімату. Зараз ведеться робота з

відновлення та подолання наслідків війни, тоді як у майбутньому країна зосередиться на відбудові інфраструктури, поживленні ділових операцій та розвитку виробництва. Крім того, вкрай важливо заохочувати перехід економіки до більш інноваційної системи, наголошуючи на інвестиціях у високі технології та інтелектуальний капітал [99]. Отже, після завершення воєнного стану країна має запровадити комплекс заходів для покращення інвестиційного клімату та активного залучення закордонних інвестицій.

Слід виокремити декілька шляхів для покращення інвестиційної привабливості та зростання потенціалу України:

- посилення верховенства права та захисту прав інвесторів;
- провести реформи судової системи;
- створити та розвивати сприятливий бізнес-клімат;
- затвердження державного страхування закордонних інвестицій;
- поетапний прогрес інфраструктури;
- відновлення зруйнованих або пошкоджених потужностей виробництва;
- основна увага має бути зосереджена на посиленні присутності України на міжнародних інвестиційних ринках;
- диверсифікація підходів до залучення інвестиційних коштів в країну;
- будівництво та продуктивне функціонування індустріальних парків.

Роблячи висновок, можна сказати, що ключовим завданням української політики сьогодні є об'єднання національних зусиль для досягнення перемоги у війні та відновлення економіки. Дивлячись у майбутнє, Україна має зайняти більш відкриту позицію щодо міжнародного бізнесу, оскільки приплив іноземного капіталу та інтелектуальної власності не лише допоможе відновити промисловість і знизити рівень безробіття, але й сприятиме створенню нових високотехнологічних галузей. Це дозволить трансформувати Україну в сучасну технологічно розвинену державу.

3.3. Зарубіжний досвід формування інвестиційної привабливості підприємства

На сьогоднішній день майже кожен сектор бізнесу в Україні відзначається гострою конкуренцією та значно підвищеним рівнем ризику. Щоб компанії не просто витримали, а й забезпечили собі конкурентну перевагу в цьому середовищі, вони повинні постійно розвиватися, інтегруючи найкращі міжнародні практики, впроваджуючи нові технології та розширюючи сфери діяльності [47]. Такий стрімкий прогрес призводить до усвідомлення того, що для подальшого розвитку необхідні інвестиції. Як результат, залучення інвестицій дає компаніям конкурентну перевагу і часто є рушійною силою зростання.

У зв'язку з цим міжнародний досвід заохочення корпоративної інвестиційної діяльності - як в країнах зі схожим рівнем економічного розвитку, так і в країнах, що досягли успіхів у цій галузі, - а також досвід розвинених країн у створенні сприятливого інвестиційного клімату вносять значний вклад в економічний розвиток. Для сучасної України дуже важливо прийняти стратегію, стимулюючу інвестиційну активність, яка сприятиме економічному зростанню і в кінцевому підсумку зміцнить її обороноздатність в довгостроковій перспективі. Важливо визнати, що це багатогранна і довготривала робота, яку неможливо досягти лише однією чи двома діями [61].

Наразі Україні бракує сприятливого досвіду запровадження стимулів для інвестиційної діяльності, тому важливо зосередитись на цьому питанні та сформулювати конкретні стратегії післявоєнного відновлення. Це передбачає встановлення пріоритетів для розвитку економічних секторів з урахуванням майбутньої оборонної безпеки та сталого розвитку країни. Досліджуючи світовий досвід в цьому контексті, можна буде визначити найефективніші заходи заохочення інвестиційної діяльності, які відповідають сучасному етапу економічного розвитку України та міжнародним інтересам у післявоєнний період.

Для залучення інвестицій у різні сектори національної економіки необхідно створити сприятливе економічне середовище. Основними характеристиками цього

середовища є [24]: зниження рівня державного нагляду за підприємницькою діяльністю та забезпечення стабільності відповідного законодавства; уточнююче тлумачення нормативно-правових актів; боротьба з бюрократією та проявами корупції; зниження податкового тягаря; забезпечення політичної стабільності; посилення зусиль щодо зміцнення іміджу управління та адміністрування державою; удосконалення нормативно-правової бази щодо реалізації та захисту прав приватної власності.

Основними стимулами інвестиційної діяльності в усьому світі є: державна підтримка інвестицій, просування інноваційних ініціатив, амортизаційні стимули та податкові пільги. Важливо підкреслити, що хоча податкові стимули можуть ефективно стимулювати інвестиційну діяльність, вони також несуть ризики, такі як потенційне податкове зловживання. Крім того, ці стимули вимагають створення механізмів їх впровадження та управління, що призводить до значних витрат, пов'язаних з податковим наглядом. Серед різноманітних податкових інструментів, призначених для заохочення інвестиційної діяльності, помітними прикладами є пільги на реінвестиції, інвестиційні надбавки, податкові кредити, відрахування та звільнення від податкових платежів, податкові канікули та спеціальні інвестиційні резерви [61].

Щоб залучити ресурси, багато країн запроваджують податкові пільги. Інвестиційний податковий кредит, який слугує як відстрочка або зменшення податку на прибуток для інвестицій у нові технології та інновації, є найпоширенішим інструментом податкових стимулів. У розвинених країнах цей кредит визначається як відсоток від суми інвестицій, коливаючись від 10-15% у Канаді до 100% у США та Ірландії [48].

У всьому світі для заохочення інвестиційної діяльності використовується прискорена амортизація шляхом штучного скорочення терміну корисного використання основних фондів або дозволу більших обсягів амортизаційних відрахувань протягом обмеженої кількості років перед скороченням [48]. У сучасних умовах вітчизняні компанії все частіше використовують амортизацію для негайного споживання, знижуючи свою роль в інвестуванні. Крім того,

стимулювання інвестиційного процесу в глобальному масштабі тісно пов'язане з державною підтримкою і захистом інвестицій, створенням сприятливого інвестиційного клімату і залученням інвестицій в країни, регіони і компанії.

За даними Світової організації торгівлі, протягом 2023 року Китай забезпечив найвищий рівень прямих іноземних інвестицій у розмірі 128,5 млрд ієн. Після Китаю Гонконг посів 2-е місце зі 103,3 мільярдами доларів, тоді як Сполучені Штати посіли 3-е місце з 92,4 мільярдами доларів. Наступні позиції зайняли Великобританія (72,2 мільярда доларів), Сінгапур (67,6 мільярда доларів) та Індія (63,8 мільярда доларів). У 2023 році обсяг приватних іноземних інвестицій у світі збільшився порівняно з 2022 роком на 23%, досягнувши 1,52 трильйона доларів.. Цей сплеск можна пояснити, зокрема, покращенням глобального економічного середовища та відновленням економічної діяльності після пандемії COVID-19 [99].

Як бачимо, п'ять провідних країн, які отримали найвищий рівень приватних іноземних інвестицій, переважно є країнами з передовим економічним розвитком і сприятливим бізнес-середовищем. Важливо визнати, що європейські країни володіють добре розвиненою системою для залучення інвестицій, будь то з іноземних чи внутрішніх джерел. Основним джерелом фінансових і податкових переваг є сприяння уряду та місцевої влади [99].

У західних країнах, поряд із традиційними методами залучення капіталу, такими як збільшення акціонерного капіталу, боргове фінансування, кредитування та лізинг, з'явилися нові підходи, включаючи франчайзинг, форфейтинг, лізинг, венчурне фінансування та інші [24]. Вибір оптимального підходу дозволяє інвесторам зберегти свої інвестиційні ресурси та уникнути втрат на кожному етапі життєвого циклу інвестиції. Основні інструменти заохочення інвестиційної діяльності, які використовують економічно розвинені країни, проілюстровано в таблиці 3.4, демонструючи їх приклади.

Сполучені Штати служать яскравою ілюстрацією країни, яка створила прозору систему захисту прав інвесторів. Закони країни дозволяють надавати компенсацію власнику прав інтелектуальної власності за будь-яку шкоду, заподіяну

іншими. Збитки повинні бути не менше очікуваного прибутку від продажу ліцензії, що надає право власності [48].

В економічно розвинутих країнах використовуються різні стратегії для заохочення інвестицій у дослідження та розробки [61]:

- у Великій Британії підприємства можуть знизити свій оподатковуваний прибуток на суму визначених інвестицій;
- США та Канада пропонують знижку податку на 20% на збільшення інвестицій із застереженням, що додаткові інвестиції в науково-дослідні розробки не повинні перевищувати 50% загальних витрат;
- французьке законодавство дозволяє компаніям зменшувати податок на прибуток на 50% різниці між інвестиціями в дослідження та розробки поточного року та середньою сумою інвестицій за два попередні роки.

Таблиця 3.4

Інструменти стимулювання інвестиційної діяльності підприємств
розвинених держав

Держава	Інструменти стимулювання
Велико- британія	Структура залучення інвестицій у регіоні диверсифікована шляхом створення вільних зон, які створюють сприятливі умови для отримання віз та дозволів на реєстрацію для іноземних інвесторів. Податкові важелі включають пільги для науково-дослідної діяльності, податковий кредит на інвестиції та прискорені ставки амортизації.
США	Діє надійна система захисту інвесторів, що включає повний інвестиційний податковий кредит на енергетику, відрахування податку на прибуток для досліджень і розробок, податкові знижки, спрямовані на сприяння зростанню інвестицій, підтримка інновацій.
Канада	Податкові стимули включають прискорену амортизацію, інвестиційні податкові кредити та пільгове оподаткування активів. Крім того, увага приділяється стимулюванню досліджень і розробок.
Німеччина	Стимулювання інновацій та полегшення податкового тягара під час інвестиційної діяльності.
Ірландія	Включає різноманітні податкові важелі та інструменти: 100% інвестиційний податковий кредит; зниження ставки корпоративного податку для іноземних інвесторів до 12,5%, а також 10% ставки податку на прибуток для всіх; звільнення від непрямих податків підприємств, які створюють нові робочі місця у пріоритетних галузях; відміна податку на прибуток від експортної діяльності і т.д.
Китай	Стратегія, спрямована на залучення іноземних інвестицій, сприяла доступу до передових світових технологій, які надходять в країну разом зі створенням підприємств виключно за рахунок іноземних інвесторів. Окремі регіони країни пропонують пільговий режим оподаткування для виробничих підприємств.

Продовження таблиці 3.4

	орієнтованих на експорт, а також податкові пільги для інвестицій в інфраструктуру, сільське господарство та захист навколишнього середовища.
Угорщина	Неподатковими пільгами є безвідсоткові кредити, субсидії та гарантії для інвестицій в експортоорієнтовані проекти. Спрощено процес реєстрації компаній та отримання необхідних дозволів від контролюючих органів для інвестицій. Економічно депресивним регіонам пропонуються неподаткові пільги, докладаються зусилля для підвищення кваліфікації робочої сили та захисту навколишнього середовища.
Польща	Надання субсидій на інвестиції може покривати до 50% максимального обсягу державних інвестицій у межах регіону. Субсидії для новостворених робочих місць, для підготовки та навчання працівників.
Швейцарія	Для інвестиційної діяльності бракує спеціального законодавства та регуляторних інституцій. Великі банки пропонують інвесторам консультаційну підтримку, а федеральний уряд і кантональні адміністрації надають різноманітні пільги.

Джерело: побудовано за даними [48; 61; 86]

Проте, незалежно від того, наскільки ефективними можуть бути податкові інструменти стимулювання інвестиційної діяльності, важливо зосередитися на державній підтримці та преференціях, які повинні відповідати обраній програмі соціально-економічного розвитку держави та забезпечувати конкретну адресність за видами діяльності, регіонами та юридичними особами. Такий підхід підвищує здатність держави задовольняти свої реальні потреби, одночасно контролюючи цільове використання державних коштів.

З розвинених країн Великобританія може похвалитися найбільш привабливим інвестиційним кліматом. Інвестиційний закон країни не накладає особливих обмежень на придбання нерухомості іноземцями або юридичними особами в межах кордону, тому іноземні інвестори мають право вибирати, куди розподіляти капітал по всій країні. Крім того, розмір ринку, політична та економічна стабільність, розвиток інфраструктури країни є додатковими стимулами для інвесторів [61].

Яскравим прикладом успішної державної політики у сфері залучення іноземних інвестицій є стратегія Китаю. Вона орієнтована на кілька ключових пріоритетів: розширення фінансових можливостей, забезпечення рівного ставлення до вітчизняних та іноземних виробників експортної продукції, а також активне залучення капіталу від транснаціональних корпорацій. Особлива увага приділяється вдосконаленню структури іноземних інвестицій, стимулюванню

вкладень у сільське господарство, гідромеліорацію, транспорт, енергетику, видобуток корисних копалин, охорону довкілля та розвиток центральних і західних регіонів країни [48].

Вивчаючи підхід Швейцарії до підвищення інвестиційної привабливості, важливо підкреслити відсутність спеціального законодавства та спеціалізованих установ, які контролюють інвестиційну діяльність, це недолік, який негативно впливає на розвиток інвестиційної привабливості. Створення законодавчої бази для регулювання інвестиційного сектору має важливе значення для країни, адже зможе полегшити роботу для державних органів та інвесторів [86].

Безумовно, пострадянські країни дасть Україні найважливіший досвід у просуванні інвестиційної діяльності. Крім того, підхід західноєвропейських лідерів, особливо Польщі та Угорщини, до залучення прямих іноземних інвестицій дуже цікавий для України. У Польщі було впроваджено низку організаційних та економічних заходів. Вони спрямовані на стимулювання інвестиційної діяльності. Серед них: забезпечення виконання чинного законодавства, яке регулює інвестиційну сферу; формування сприятливого клімату для залучення іноземних інвесторів; активне використання маркетингових інструментів для покращення інвестиційного іміджу країни; а також створення ефективної системи фінансової підтримки інвестиційних проєктів. Окрім цього, система грошової підтримки в Польщі передбачає, що інвестиції повинні сприяти впровадженню нових технологій, які дозволяють виробляти сучасні, конкурентоспроможні товари та послуги, дотримуючись при цьому сучасних екологічних стандартів [61].

Тим часом економіка Угорщини залишається відкритою для іноземних інвестицій, що дозволяє закордонним інвесторам приймати участь в більшості секторів. Угорщина приєдналася до антидискримінаційних ініціатив ЄС, що призвело до відсутності конкретних переваг для іноземних інвесторів. Проте податкові пільги доступні для інвестицій, спрямованих на наукову діяльність. Усі витрати, пов'язані з науковою та дослідницькою діяльністю, звільняються від бази оподаткування [84].

Виходячи з досвіду інших країн, важливо розглянути наступні принципи, які можна було б прийняти після завершення дії воєнного стану [99]: встановлення конкретних стимулів для іноземних інвесторів і підприємств, зайнятих у ключових галузях, подібно до підходу Китаю; надання повноважень органам місцевого самоврядування управляти іноземними інвестиціями за допомогою законодавчих засобів (при дотриманні всіх встановлених норм), схожих на практику в Канаді, що полегшить відповідальність державних регуляторних органів та сприятиме стабільному інвестиційному середовищу, а також дозволить зосередитися на пріоритетні галузі в регіонах; визнання та використання самобутності вашої держави для омолодження інвестиційного клімату після конфлікту.

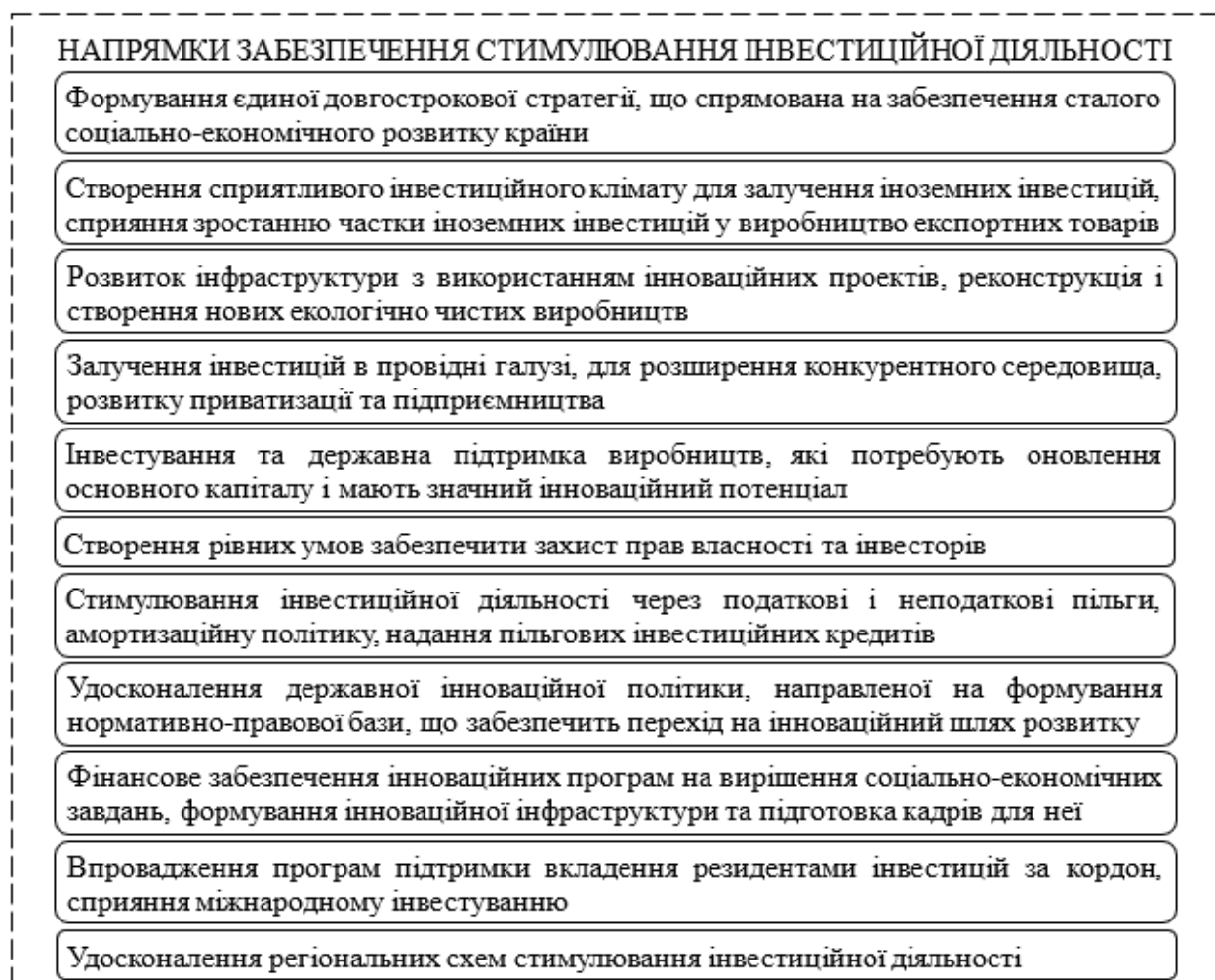


Рис. 3.5. Напрямки регулювання інвестиційної діяльності для України

Джерело: побудовано за даними [48]

Таким чином, слід зазначити декілька багатообіцяючих напрямків контролю інвестиційної діяльності, які мають практичне значення для України і сприятимуть впровадженню інвестиційної діяльності на сучасному етапі (рис. 3.5).

Вивчаючи зарубіжний досвід розвинутих країн, можна визначити основні стратегії активізації інвестиційної діяльності [48; 61]: широке використання податкових пільг і механізмів; надійний захист прав інвесторів незалежно від їх резидентства; формування та реалізація узгодженої інвестиційної політики разом із стратегічною програмою соціально-економічного розвитку; державна підтримка пріоритетних галузей і виробництв, які потребують капітального оновлення; заохочення міжнародних інвестицій; податкові пільги; амортизаційні стимули; збереження та державна підтримка інвестицій; сприяння інноваційним ініціативам.

Таким чином, основний інструмент стимулювання інвестиційної діяльності в розвинених країнах, безсумнівно, полягає в податкових пільгах, які слід використовувати для вдосконалення податкової системи України, це вдосконалення сприяє приведенню у відповідність до стандартів Європейського Союзу, що робить національну економіку більш привабливою для міжнародних інвесторів. Крім того, вкрай важливо зосередитися на державній підтримці інвестицій у ключові сектори, особливо ті, що висвітлені в комплексній соціальній та економічній програмі держави, з особливим наголосом на фінансуванні науки та досліджень, а також проектів розвитку [61].

Крім того, після завершення воєнного стану важливо встановити спеціальні пільги для іноземних інвесторів, надати органам місцевого самоврядування повноваження здійснювати нагляд за іноземними інвестиціями через законодавство, а також цінувати та використовувати самобутність своєї країни.

ВИСНОВКИ

Дослідження, проведені в цій роботі, дозволяють зробити наступні висновки.

Під інвестиціями розуміються фінансові вкладення в підприємців та інші види діяльності, що здійснюються з метою отримання прибутку або досягнення позитивного соціального ефекту. Поняття інвестиційної привабливості являє собою ступінь задоволення фінансових, виробничих, організаційних та інших інтересів і вимог інвестора щодо конкретного підприємства, яке можна оцінити за значенням певних показників.

Нормативно-правове регулювання інвестиційної діяльності охоплює набір законів, нормативно-правових актів і процедур, що регулюють умови ведення бізнесу та інвестування в економіку України. Аналіз нормативно-правового забезпечення інвестиційної діяльності говорить про те, що інвестиційне законодавство потребує наступних кроків вдосконалення, особливо у воєнний та післявоєнний періоди.

Різноманітність тлумачень терміну «інвестиційна привабливість» призвела до появи різноманітних підходів до класифікації методів оцінки. У науковій літературі представлено декілька підходів, тому методи можна поділити на три основні групи: оцінки на основі експертних висновків; економетричні оцінки загального рангу (порядкових) позицій; економетричний аналіз статистичних показників, пов'язаних з об'єктом. Більшість методик передбачають отримання на виході інтегрального показника. Найбільш поширеним є метод, заснований на оцінці фінансово-економічного стану підприємства.

Техніко-економічна характеристика компанії ТОВ «Нова Пошта» показала, що компанія пропонує послуги з логістики та дистрибуції, обробляючи всі запити на доставку: від документів і невеликих посилок до великих вантажів. Зараз Нова Пошта є лідером на ринку логістичних послуг України. За відкритими джерелами, які надає Forbes, частка Нової Пошти як поштового оператора на ринку України складає від 65% до 75%. Компанія переорієнтувалася на міжнародний ринок,

залишаючи пріоритетом український сектор. Міжнародну експансію здійснила в такі країни, як Молдова, Польща, Литва, Чехія, Румунія, Німеччина, Словаччина, Естонія, Латвія, Угорщина та Італія. Наразі компанія успішно відновила 90% попереднього обсягу продажів і спрямовує інвестиції в нові напрямки.

Моніторинг та оцінка фінансового стану підприємства впродовж 2020-2023 рр. дозволяє зробити такі висновки. Аналіз технічного рівня використання основних засобів компанії вказує на складнощі, адже коефіцієнт зносу збільшився, а коефіцієнт придатності скоротився. Аналіз фінансових результатів свідчить щодо нарощування підприємством масштабів діяльності і показує хороші фінансово-економічні показники. Аналіз оцінки фінансової стійкості показує, що компанія є залежною від зовнішніх джерел фінансування, проте поступово відбувається зростання незалежності компанії від запозичених ресурсів. Аналіз рентабельності показує, що за аналізований період чистий дохід від реалізації щорічно зростає, загальний темп зростання складає 70,83%. За підсумками 2023 р. чистий дохід складає 43 645 млн. грн. Отже, загалом виробничо-господарську діяльність компанії можна назвати успішною.

За результатами розрахунків коефіцієнту інвестиційної привабливості бачимо, що показник інвестиційної привабливості у 2022 р. зменшився у порівнянні з 2021 р. через введення воєнного стану в країні. Проте, компанія продовжує активну діяльність і розширює спектр своїх послуг як в Україні, так і закордоном, що впливає і на показник інвестиційної привабливості, який за підсумком у 2023 р. збільшився. Враховуючи всі показники компанії, робимо висновок, що компанія ТОВ «Нова Пошта» відрізняється високим рівнем інвестиційної привабливості для національних та іноземних інвесторів

Розглядаючи і аналізуючи перераховані вище питання, необхідно було шукати шляхи підвищення інвестиційної привабливості. Тому ми проаналізували існуючі пропозиції з цього питання і систематизували їх за наступними напрямками.

По-перше, визначено перспективні шляхи підвищення інвестиційної привабливості України в умовах воєнного стану, серед яких пропонуємо виділити кілька напрямів для України: посилення верховенства права та захисту прав

інвесторів; реформування судової системи; створення сприятливого бізнес-клімату; упровадження державного страхування іноземних інвестицій; поступовий розвиток інфраструктури; відновлення втрачених або пошкоджених виробничих потужностей; посилення присутності України на міжнародних інвестиційних ринках; диверсифікація підходів до залучення коштів в країну; створення й ефективне функціонування індустріальних парків. Загалом, головним завданням української політики в цей час є консолідація всіх національних зусиль для забезпечення перемоги у війні та відродження економіки.

По-друге, розглянуто зарубіжний досвід формування інвестиційної привабливості. Вивчаючи зарубіжний досвід розвинутих країн, можна визначити основні стратегії активізації інвестиційної діяльності для нашої країни: широке використання податкових пільг і механізмів; надійний захист прав інвесторів незалежно від їх резидентства; формування та реалізація узгодженої інвестиційної політики разом із стратегічною програмою соціально-економічного розвитку; державна підтримка пріоритетних галузей і виробництв, які потребують капітального оновлення; заохочення міжнародних інвестицій; амортизаційні стимули; збереження та державна підтримка інвестицій; сприяння інноваційним ініціативам.

По-третє, розроблено шляхи підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Нова Пошта» через розширення діяльності на міжнародній арені. Для зниження ризиків і витрат найвигіднішим рішенням в цьому напрямку є міжнародний франчайзинг. Отже, ми пропонуємо компанії зосередитися на просуванні франчайзингового партнерства як усередині країни, так і за кордоном у майбутньому. Але, необхідним є зміна пріоритету компанії з українців, що перебувають закордоном, на місцевих споживачів. Якщо компанія хоче затриматись на ринку Європи, доцільно популяризувати бренд Нової Пошти і сконцентруватися на наданні послуг на локальних європейських ринках, адже після перемоги переселенці повернуться додому і клієнтура зменшиться.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андраш О. А. Оцінка інвестиційної привабливості підприємств туристичної галузі. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2010. № 8. С. 3-12.
2. Аранчій Д. С. Інвестиційна привабливість підприємств: сутність, фактори впливу та оцінка існуючих методик аналізу. *Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю* : Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, Полтава, 26 жовтня 2017 р. Полтава, 2017. С. 144-147.
3. Білик В. В. Державне регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності. *Економіка та суспільство*. 2017. № 10. С. 172-176.
4. Бланк І. А. Основи інвестиційного менеджменту. К.: Ельга-Н, Ніка-Центр, 2001. 512 с.
5. Бланк І. О. Управління інвестиціями підприємства. К.: Ніка. Центр, 2003. С. 83-93.
6. Бланк І. О. Фінансова стратегія підприємства. Київ, 2010. 720 с.
7. Боярко І. М. Оцінка інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання. *Актуальні проблеми економіки*. 2008. № 7. С. 90-99.
8. Брюховецька Н. Ю., Хасанова О. В. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства: визначення недоліків деяких існуючих методик. *Економіка промисловості*. 2009. № 1 [Електронний ресурс]. URL : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=econpr_2009_1_17. (дата звернення: 18.08.2024).
9. Буднікова Ю. В., Таряник О. М. Інвестиційна привабливість як економічна категорія. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2011. № 2. Т. 1. С. 125-128.

10. Вжити будь-якою ціною: як Нова пошта змінилася за півроку війни [Електронний ресурс]. URL : <https://rau.ua/dosvid/nova-poshta-pivroku-vijni/>. (дата звернення: 30.08.2024).

11. Вінокуров Я. Війна – не перешкода. Інвестиції в Україну зростають, але для відновлення замало. Що треба зробити владі? [Електронний ресурс]. URL : <https://www.epravda.com.ua/publications/2024/04/25/712862/>. (дата звернення: 04.09.2024).

12. Волчанська Л. В. Економічна сутність інвестицій та інвестиційної привабливості аграрних підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2014. № 23. С. 102-106.

13. Гайдучий А. П. Оцінка інвестиційної привабливості економіки. *Економіка і прогнозування*. 2004. № 3. С. 119-128.

14. Ганечко І. Проблеми розвитку інновацій в Україні. *Економіка*. 2011. № 5. С. 21-24.

15. Герасимчук З. В., Ткачук В. Р. Інвестиційний потенціал регіону: методика оцінки, механізми нарощення: монографія. Луцьк: Надстир'я, 2009. 232 с.

16. Герасіна В. О. Інвестиційне забезпечення ефективного функціонування підприємств хлібопрод. комплексу АПК: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. ек. наук: спец. 08.00.04 «економіка та управління підприємствами». Київ, 2007. 20 с.

17. Гнилянська Л. Й., Будинський Р. З., Юрчик А. І. Розвиток україно-китайської поштової логістики в умовах сьогодення. *Економіка та суспільство*. 2024. № 59 [Електронний ресурс]. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3433/3361>. (дата звернення: 02.09.2024).

18. Гурей І. І. Формування інвестиційного потенціалу підприємств України як напрям забезпечення її економічної безпеки. *Національна безпека України в умовах сучасних викликів* : Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної

конференції, Чернігів 22 серпня 2023 року. Чернігів : Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій, 2023. С. 56-57.

19. Гурочкіна В. В., Йосифчук Я. М. Драйвери успіху ТОВ «НОВА ПОШТА» на ринку поштових послуг України. *Підприємництво та інновації*. 2023. № 26. С. 38-46.

20. Гуцан Т., Мельникова О. Тенденції інвестиційної привабливості України в умовах воєнного стану. *Galician economic journal*. 2024. № 2 (87). С. 30-39.

21. Дідур К. М. Сутність інвестиційної діяльності та методи визначення її ефективності. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 5. С. 66-73.

22. Допомога підприємцям у створенні та розвитку бізнесу [Електронний ресурс]. URL : <https://business.diia.gov.ua/handbook/francajzing/ak-vivesti-fransizu-zakordon-sim-rekomendacij>. (дата звернення: 04.09.2024).

23. Європейська Бізнес Асоціація. Офіційне інтернет-представництво [Електронний ресурс]. URL : <https://eba.com.ua/>. (дата звернення: 03.09.2024).

24. Єпіфанова І. Удосконалення інвестиційного середовища в сфері розвитку житлового фонду в Україні. *Modeling the development of the economic systems*. 2023. № 7. С. 185-193.

25. Звіт зі сталого розвитку. Нова Пошта [Електронний ресурс]. URL : https://novaposhta.ua/csr/zvit_zi_stalogo_rozvitku_2023/. (дата звернення: 09.08.2024).

26. Звіт про діяльність Національної комісії, щ здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку за 2023 рік [Електронний ресурс]. URL : <https://skilky-skilky.info/wp-content/uploads/2024/04/Zvit-pro-diialnist-NKEK-za-2023-rik.pdf> (дата звернення: 23.08.2024).

27. Інвестиційна діяльність в Україні за 2022 рік. *Міністерство економіки* [Електронний ресурс]. URL : <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=b6d0940d-2443-41c4-82ec->

86e6d2e56973&title=InvestitsiinaDiialnistVUkrainiZa2022-Rik. (дата звернення: 04.08.2024).

28. Караван Н. А. Аналіз методик оцінювання інтегрального рівня інвестиційної привабливості підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 4. С. 79-85.

29. Карпій О. П., Михайлик Н. І. Тенденційний аналіз логістичних послуг ринку поштового зв'язку. *Науковий Вісник Одеського національного економічного університету*. 2023. № 10 (311). С. 99-107.

30. Катан Л. І., Хорішко К. С. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2010. №15. С. 22-24.

31. Китайчук Т. Г. Інвестиційна привабливість: теоретичний аналіз та впливові фактори. *Економіка та суспільство*. 2023. № 54 [Електронний ресурс]. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2781> (дата звернення: 12.08.2024).

32. Кобилух О. Я., Гірна О. Б. Ринок експрес-доставки в Україні: виклики сьогодення. *Інфраструктура ринку*. 2022. № 68. С. 44-49.

33. Коваль О. А., Літус П. Р. Управління фінансовою стійкістю підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 12 [Електронний ресурс]. URL : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2020/79.pdf. (дата звернення: 30.08.2024).

34. Козаченко Г. В. Управління інвестиціями на підприємстві : монографія. Київ : Лібра, 2014. 368 с.

35. Козяр Н. О. Методичні підходи до оцінки інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств. *Агросвіт*. 2019. № 16. С. 67-75.

36. Колесник О. О. Оцінка інвестиційного забезпечення розвитку туризму в Україні. *Економіка. Управління. Інновації*. 2011. № 2 (6) [Електронний ресурс]. URL : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=eui_2011_2_20 (дата звернення: 04.09.2024).

37. Коновалова Х. Ринок українських франшиз 2022 року. Чи варто відкривати власний бізнес під час війни [Електронний ресурс]. URL : <https://speka.media/rinok-ukrayinskix-fransiz-2022-roku-ci-varto-vidkrivati-vlasnii-biznes-pid-cas-viini-pjel49>. (дата звернення: 04.09.2024).

38. Коновалова Х. Як відкрити відділення на умовах франшизи. Інструкція від Нової пошти [Електронний ресурс]. URL : <https://speka.media/yak-vidkriti-viddilennya-na-umovax-fransizi-instrukciya-vid-novoyi-posti-p046l9>. (дата звернення: 04.09.2024).

39. Краснокутська Н. С. Методичні аспекти оцінки інвестиційної привабливості підприємств роздрібної торгівлі : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. к-ту екон. наук: 08.07.05 «Економіка торгівлі та послуг». Харків, 2001. 18 с.

40. Краснокутський Є. С. Методичний підхід до оцінки інвестиційної привабливості залізничної галузі України. *Бізнесінформ*. 2023. № 7. С. 59-65.

41. Кривов'язюк І. В. Інвестиційна діяльність підприємства: сутність, методика аналізу та шляхи підвищення її ефективності. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2018. № 31. С. 83-90.

42. Крихівська Н. О., Чернишова Г. М. Інвестиційна привабливість України: основні проблеми та шляхи їх вирішення. *Економіка і суспільство*. 2017. № 9. С. 260-264.

43. Куджаїдзе З. Л. Сутність і структура виробничих інвестицій та чинники інвестиційної привабливості підприємства. *Академічні візії*. 2023. № 18 [Електронний ресурс]. URL : <https://zenodo.org/records/7954545> (дата звернення: 10.08.2024).

44. Кулик А. М., Корецька О. В. Економічна сутність поняття інвестиційної привабливості. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2018. № 15 (1291). С. 7-11.

45. Мазуркевич І. О. Дослідження методичних підходів оцінки інвестиційної привабливості підприємств агропромислового комплексу. *Економіка та суспільство*. 2023. № 53 [Електронний ресурс]. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2703> (дата звернення: 19.08.2024).

46. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність: навчальний посібник. Київ : ЦМЛ, 2014. 376 с.
47. Макалюк І. В., Рурак К. М. Роль інвестицій у післявоєнному відновленні України. *Розвиток підприємництва як фактор росту національної економіки* : Матеріали XXI Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 23 листопада 2022 року. Київ : ІВЦ Видавництво «Політехніка», 2022. С. 61.
48. Малахова Ю. А., Хобта М. О., Гончар Т. М. Зарубіжний досвід стимулювання інвестиційної активності підприємств. *Ефективна економіка*. 2021. № 2 [Електронний ресурс]. URL : http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/2_2021/93.pdf. (дата звернення: 29.08.2024).
49. Марченко В. М., Тульчинська С. О., Макалюк І. В. Основи підприємницької діяльності : підручник. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 516 с.
50. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємства та організації : Наказ Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій № 22 від 23.02.1998 [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0214-98#Text> (дата звернення: 10.08.2024).
51. Михайлів В. П. Інвестиційне законодавство: стан, проблеми, перспективи [Електронний ресурс]. URL : https://minjust.gov.ua/m/str_40069. (дата звернення: 03.08.2024).
52. Міжнародний франчайзинг – плюси та мінуси [Електронний ресурс]. URL : <https://franchise-capital.com/blog/mizhnarodnij-franchajzing-plyusi-ta-minusi/#>. (дата звернення: 04.09.2024).
53. Мізіна О. В., Капітонова В. Є. Вдосконалення методики оцінки використання та відтворення майна на підприємстві. *Ефективна економіка*. 2023. № 10 [Електронний ресурс]. URL : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2403>. (дата звернення: 30.08.2024).
54. Мочерний С. В. Економічна енциклопедія: У 3-ох томах. Т. 1. К.: Видавничий центр «Академія», 2000. 864 с.

55. Найдовська А. О., Андрієнко Я. А. Систематизація методик аналізу інвестиційної привабливості підприємства. *Молодий вчений*. 2023. № 6 (118). С. 84-88.

56. Нечипорук О. В. Економічна сутність поняття «інвестиційна привабливість підприємства». *Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика* : Тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, Харків, 18-19 березня 2019 р. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. С. 1-3.

57. Нова пошта за 2023 рік наростила прибуток, Укрпошта скоротила збитки. Forbes [Електронний ресурс]. URL : <https://forbes.ua/news/nova-poshta-za-2023-rik-narostila-pributok-ukrposhta-skorotila-zbitki-08032024-19730>. (дата звернення: 19.08.2024).

58. Нова пошта коштує понад \$1 млрд. Співзасновник НП Вячеслав Климов про підкорення Європи, зростання в 2023 році та найефективнішу модель масштабування [Електронний ресурс]. URL : <https://forbes.ua/company/nova-poshta-koshtue-bilshe-nizh-1-mlrd-spivzasnovnik-vyacheslav-klimov-pro-nayefektivnishe-partnerstvo-nova-post-europe-ta-byudzhetniy-plan-kompanii-na-2023-rik-13072023-14764>. (дата звернення: 03.09.2024).

59. Нова Пошта. Офіційне інтернет-представництво [Електронний ресурс]. URL : <https://novaposhta.ua> (дата звернення: 11.08.2024).

60. Носова О. В. Інвестиційна привабливість підприємства. *Стратегічні пріоритети*. 2007. № 1 (2). С. 120-126.

61. Осьмак Д. І., Кушал І. М. Зарубіжний досвід стимулювання інвестиційної діяльності підприємств. *Вісник східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2023. № 4 (280). С. 36-40.

62. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. Офіційне інтернет-представництво [Електронний ресурс]. URL : <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/>. (дата звернення: 03.09.2024).

63. Пирог О. В. Науково-методичні засади оцінки і регулювання інвестиційної діяльності в промисловому секторі регіону : автореф. дис. на здобуття

наук. ступ. к-ту екон. наук: 08.02.03 «Організація управління, планування і регулювання економікою». Дніпропетровськ, 2005. 19 с.

64. Погребняк А. Ю., Лопатюк В. С. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. 2023. № 26. С. 79-83.

65. Полятикін В. О. Методичні підходи до оцінювання інвестиційної привабливості землекористування аграрних підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2024. № 50. С. 98-103.

66. Поштові служби в Україні (Сервіси доставки посилок): Рейтинг та порівняння [Електронний ресурс]. URL : <https://bizmag.com.ua/sluzhby-dostavky-v-ukrayini/>. (дата звернення: 27.08.2024).

67. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дерегуляції інвестиційної діяльності в Україні : Проект Закону України [Електронний ресурс]. URL : <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=c6727859-4862-46dd-a87a-e2bd6275b6a7&title=ProektZakonuUkraini-proVnesenniaZminDoDeiakikhZakonodavchikhAktivUkrainiSchodoDereguliatsiiInvestitsiinoiDiialnostiVUkraini->. (дата звернення: 07.08.2024).

68. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації інвестиційних проектів із значними інвестиціями : Закон України від 09.08.2023 р. № 3311-IX [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3311-20#Text> (дата звернення: 07.08.2024).

69. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скасування обов'язковості державної реєстрації іноземних інвестицій : Закон України від 31.05.2016 р. № 1390-VIII [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1390-19#Text>. (дата звернення: 03.08.2024).

70. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання інвестиційної діяльності в Україні : Закон України від 20.09.2019 р. № 132-IX [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132-20#Text>. (дата звернення: 03.08.2024).

71. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо усунення бар'єрів для залучення іноземних інвестицій : Закон України від 23.05.2017 р. № 2058-VIII [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2058-19#Text>. (дата звернення: 03.08.2024).

72. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення сприятливих умов для діяльності індустріальних парків в Україні : Закон України від 21.06.2022 № 2330-IX [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2330-20#Text>. (дата звернення: 03.08.2024).

73. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010 р. № 2404-VI [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-VI#Text>. (дата звернення: 03.08.2024).

74. Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні : Закон України від 17.12.2020 р. № 1116-IX [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text>. (дата звернення: 03.08.2024).

75. Про захист іноземних інвестицій на Україні : Закон України від 10.09.1991 р. № 1540а-XII [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1540%D0%B0-12#Text>. (дата звернення: 03.08.2024).

76. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>. (дата звернення: 17.08.2024).

77. Про індустріальні парки : Закон України від 21.06.2012 № 5018-VI [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5018-17#Text>. (дата звернення: 03.08.2024).

78. Про режим іноземного інвестування : Закон України від 19.03.1996 р. № 93/96-ВР [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр#Text>. (дата звернення: 03.08.2024).

79. Про схвалення Стратегії розвитку індустріальних парків на 2023-2030 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.02.2023 № 176-р

[Електронний ресурс]. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-strategii-rozvytku-industrialnykh-par-a176r>. (дата звернення: 07.08.2024).

80. Разіна Т. І. Становлення та розвиток адміністративно-правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні. *Право та державне управління*. 2019. Т. 1. № 3 (36). С. 206-211.

81. Рейтинг сервісів доставки України [Електронний ресурс]. URL : <https://uaspectr.com/2021/05/05/rejtyng-servisiv-dostavky-ukrayiny/>. (дата звернення: 27.08.2024).

82. Різник Д. В. Інвестиційна діяльність в Україні після повномасштабного вторгнення в Україну. *Економіка та суспільство*. 2023. № 48 [Електронний ресурс]. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2244>. (дата звернення: 05.09.2024).

83. Руда М. В., Пилипенко А. О. Оцінювання ефективності диверсифікування географічної структури зовнішньоекономічної діяльності в умовах євроінтеграції. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2023. № 2 (9). С. 112-126.

84. Руденко О. А. Особливості регулювання інвестиційних процесів та дослідження інвестиційного потенціалу в постсоціалістичних країнах. *Економіка і організація управління*. 2019. № 1 (33). С. 85-91.

85. Рябенко В. П. Історія становлення та розвитку адміністративно-правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні. *LAW AND INTERNATIONAL LAW*. 2023. № 148. С. 296-302.

86. Савлук О. В. Світовий досвід підвищення інвестиційної привабливості регіону на основі інституціонального регулювання. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2012. № 2. С. 256-262.

87. Свириденко Ю. Країна можливостей: чому інвестор прийде в Україну [Електронний ресурс]. URL : <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/09/29/691997/>. (дата звернення: 20.08.2024).

88. Світлична Ю. О. Правовий захист іноземного інвестування як складова забезпечення правопорядку в Україні. *Підготовка охоронців правопорядку в Харкові (1917–2017 рр.)* : Збірник наукових статей і тез доповідей на науково-практичній конференції до 100-річчя підготовки охоронців правопорядку в Харкові, Харків, 25 листопада 2017 року. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. Справ, 2017. С. 15-19.

89. Синюк О. Напрями підвищення інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств. *Аграрна економіка*. 2024. № 1. С. 93-102.

90. Ситник О. В. Економічна сутність інвестиційної привабливості підприємства та її характеристики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 23. С. 127-130.

91. Скалюк Р. В., Лоїк О. І. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2016. № 1. С. 115-122.

92. Смирнова І. Як запустити франшизу партнерського відділення «Нової пошти» [Електронний ресурс]. URL : <https://thepage.ua/ua/economy/nova-poshta-franshiza-yak-vidkriti-viddilennya>. (дата звернення: 04.09.2024).

93. Соболев В. А., Кошилев І. В. Управління інвестиційними процесами. *Економіка та держава*. № 10. 2006. С. 31-33.

94. Статистика зовнішнього сектору від Національного банку України. Офіційне інтернет-представництво [Електронний ресурс]. URL : <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external#2011-pryami-investytsii>. (дата звернення: 03.09.2024).

95. Степанова А., Кальний С. Інструментарій стратегічного аналізу в оцінюванні інвестиційної привабливості підприємства. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2023. № 2 (223) . С. 143-149.

96. Титаренко Н. О., Поручник А. М. Теорії інвестицій: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2000. 160 с.

97. Ткаченко А. М., Плаксіна Є. М. Економічна сутність інвестицій. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2013. № 1 (2). С. 99-102.
98. Томчук О. Ф., Долінська С. В., Кабачій Б. О. Фінансовий аналіз інвестиційної та інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств: шляхи удосконалення. *Економіка та суспільство*. 2024. № 59 [Електронний ресурс]. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3416>. (дата звернення: 07.09.2024).
99. Торбич Б. В., Волос М. В., Гарбуз М. О., Соколов А. В., Солодкий І. С., Якубець М. Р. Принципи покращення інвестиційного клімату в умовах воєнного стану. *Академічні візії*. 2024. №27. С. 1-8.
100. У світовому рейтингу поштового розвитку Україна спустилася на 48 місце [Електронний ресурс]. URL : <https://skilky-skilky.info/u-svitovomu-reytynhu-poshtovoho-rozvytku-ukraina-spustylasia-na-48-mistse/>. (дата звернення: 23.08.2024).
101. Федоренко В. Г. Інвестування: підруч. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Алерта, 2008. 448 с.
102. Черваньов А. І. Менеджмент інвестиційної діяльності. К.: Знання, 2003. 622 с.
103. Шендерівська Л. П., Гук О. В., Мохонько Г. А. Трансформація бізнес-моделей в умовах війни та пандемії. *Економічний простір*. 2022. № 179. С. 79-85.
104. Ющук М. О. Принципи державного управління в сфері інвестиційної діяльності. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2023. Том 34 (73). С. 13-16.
105. Advantage Ukraine. Офіційне інтернет-представництво [Електронний ресурс]. URL : <https://advantageukraine.com/ua/>. (дата звернення: 11.08.2024).
106. Awards Winners 2024. World post & parcel awards [Електронний ресурс]. URL : <https://www.wppawards.com/2024-winners/>. (дата звернення: 02.09.2024).
107. Eldar A. G. Problems of financial and investment support modelling of the regional social and economic development. *WSEAS Transactions on Business and Economics*. 2020. Vol. 17. P. 741-752.

108. Forbes. Офіційне інтернет-представництво [Електронний ресурс]. URL : <https://forbes.ua/>. (дата звернення: 30.08.2024).
109. John Maynard Keynes. *The General Theory of Employment, Interest and Money*. Great Britain. Palgrave Macmillan, 1936. 472 p.
110. Pohrebniak A., Arefieva O., Boiarynova K., Arefiev S., Davydenko V. Management of Attracting Investment Resources of Enterprises to Ensure Their Economic Security in Circular Economy. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*. 2021. Vol. 21 (10). P. 302-309.
111. Tulchynska S., Vovk O., Popelo O., Saloid S., Kostyunik O. Innovation and investment strategies to intensify the potential modernization and to increase the competitiveness of microeconomic systems. *International Journal of Computer Science & Network Security*. 2021. Vol. 21(6). P. 161-168.
112. Пішта А.І. Інноваційні технології підвищення інвестиційної привабливості в умовах воєнного стану. *82 –га студентська науково-технічна конференція*. 2024. (надано до друку)

ДОДАТКИ

Додаток А

Підходи до трактування поняття «інвестиційна привабливість»

Таблиця А.1

Автор	Інвестиційна привабливість – це
1	2
Андраш О. А. [1]	відносне поняття, адже підприємство може бути інвестиційно привабливим для одних інвесторів та не привабливим з погляду інвестування для інших; показник інвестиційної привабливості підприємства є лише інструментом для діагностики у цій сфері; інвестор може мати найрізноманітніші цілі інвестування, які відмінні від максимізації прибутку
Аранчій Д. С. [2]	система різноманітних об'єктивних ознак, засобів, можливостей, що зумовлюють у своїй сукупності потенційний платоспроможний попит на інвестиції у певній країні, регіоні, галузі, на підприємстві
Бланк І. О. [6]	характеристика переваг та недоліків суб'єкта господарювання із використанням системи показників рентабельності, фінансової стійкості, платоспроможності, оборотності капіталу та активів, рівня прибутковості акціонерного капіталу, балансової вартості однієї акції
Боярко І. М. [7]	якісна характеристика можливості здійснення інвестиційного потенціалу певного підприємства
Брюховецька Н. Ю., Хасанова О. В. [8]	збалансована система інтегральних та комплексних показників, що відображає доцільність вкладання інвестором коштів у об'єкт інвестування
Волчанська Л. В. [12]	характеризується ефективністю використання ресурсного потенціалу майна, платоспроможністю, фінансовою стійкістю, спроможністю до економічного зростання, підвищення прибутковості капіталу, техніко-економічного рівня, якості та конкурентоспроможності продукції
Гайдуцький А. П. [13]	порівняльна оцінка з конкурентами за низкою характеристик (ресурсною, збутовою, інфраструктурною, регуляторною, економічною) по кожному з напрямів інвестиційної привабливості
Катан Л. І., Хорішко К. С. [30]	здатність залучати певні інвестиційні ресурси, але на практиці поширені випадки, коли інвестиційні вливання залучаються не завдяки об'єктивним характеристикам та підставам, а шляхом використання особистих зв'язків, лобіювання інтересів тощо
Козаченко Г. В. [34]	інтегральна характеристика підприємства з позиції перспектив розвитку (динаміки обсягів продажу, конкурентоспроможності продукції), ефективності використання ресурсів і активів, їх ліквідності, стану платоспроможності і фінансової стійкості, а також значення низки неформальних показників
Крихівська Н. О., Чернишова Г. М. [42]	сукупність умов функціонування економіки, які б могли зацікавити інвестора щодо подальшого вкладення ресурсів
Кулик А. М., Корецька О. В. [44]	багаторівнева інтегральна характеристика сукупності економічних, фінансових, виробничих та організаційних аспектів оцінки підприємства, які повинні відповідати вимогам потенційних інвесторів та забезпечує позитивний ефект від вкладень, яка встановлюється у відповідний час і в певному просторі
Майорова Т. В. [46]	інтегральна характеристика з точки зору наявного фінансового стану, можливостей розвитку техніко-економічного та організаційного рівня виробництва, соціальної безпеки та інформаційної забезпеченості

Продовження таблиці А.1

1	2
Нечипорук О. В. [56]	узагальнена характеристика переваг та недоліків об'єкта інвестування, яка дозволяє потенційним інвесторам зробити висновки про необхідність та доцільність вкладення коштів саме в цей об'єкт з позиції взаємозв'язку між доходністю та ризиками інвестування
Носова О. В. [60]	комплексна характеристика підприємства та промислового потенціалу певного регіону, де це підприємство здійснює свою діяльність
Пирог О. В. [63]	пропонує здійснювати порівняльний аналіз підприємства з іншими потенційними об'єктами інвестування

Джерело: систематизовано автором

Додаток Б

Етапи процесу формування інвестиційної привабливості підприємств

Таблиця Б.1

Етап	Складові
Складання загальної характеристики підприємства, аналіз рівня його економічного розвитку	аналіз фінансового стану підприємства, визначення вартості активів, аналіз структури, оцінка суми та складу нематеріальних і необоротних активів
	оцінка виробничого потенціалу, визначення виробничих потужностей підприємства та потенціалу їх зростання, рівня зносу обладнання та технологій виробництва, потреби в модернізації
	визначення рівня розвитку управління (кадрового потенціалу) – аналіз забезпеченості працівниками, оцінка їх кваліфікації
	аналіз інноваційного потенціалу, аналіз наявності та використання у виробництві нових технологій та інновацій
Оцінка ринкового потенціалу, конкурентоспроможності виробленої товарної продукції	визначення місткості ринку та місця підприємства в ньому (аналіз підприємства в галузі; конкурентного середовища; виявлення сильних і слабких сторін; визначення перспективних шляхів закріплення позицій на ринку та його подальшого зростання)
	оцінка конкурентоспроможності вироблених товарів (порівняння якості продукції на ринку, оцінка якості, виявлення конкурентних переваг, пошук шляхів підвищення конкурентоспроможності)
	аналіз цінової політики компанії
Аналіз фінансового стану підприємства та фінансових результатів	оцінка фінансового стану компанії, аналіз фінансової стійкості, платоспроможності та ліквідності, аналіз діяльності та прибутковості
	аналіз фінансових результатів діяльності підприємства (оцінка ефективності та перспектив подальшого розвитку підприємства)

Джерело: побудовано за даними [49; 64; 110]

Додаток В

Цінності компанії ТОВ «Нова Пошта»

Цінності ТОВ «Нова Пошта»	
Клієнт	Компанія прагне покращити життя мільйонів, даруючи радість, турботу, любов і мрії. Завжди уважна і своєчасна, компанія виконує зобов'язання перед клієнтами та задовольняє всі їхні потреби. Посмішка символізує підхід компанії до клієнтів.
Технології	Ефективні та безпечні виробничі процеси стають можливими завдяки технологіям, які компанія автоматизує за допомогою роботів. Ці технології дозволяють клієнтам насолоджуватися оптимальними цінами, першокласною якістю та відмінним сервісом. Компанія досліджує та інтегрує новітні світові технології.
Персонал	Люди в організації є надійними, професійними, орієнтованими на майбутнє. Спілкування в компанії ґрунтується на повазі, чесності та прозорості, розглядаючи помилки як можливість знайти шляхи до успіху. Керівники будь-якого рівня відкриті до своїх співробітників. Культура компанії включає дисципліну та відданість виконанню обов'язків.
Ефективність	Взаємодія трьох цінностей (клієнта, персоналу та технологій) генерує прибуток, який заохочує компанію інвестувати та розвиватися далі. Постійно шукаючи найефективніший підхід для досягнення оптимальних результатів, компанія прагне оптимізувати процеси та скоротити витрати, забезпечуючи при цьому високу якість обслуговування.

Джерело: побудовано за даними [59]

Рис. В.1. Цінності компанії ТОВ «Нова Пошта»

Додаток Г

Склад товарної пропозиції ТОВ «Нова Пошта», товарна одиниця

Таблиця Г.1

Групи товарів	Підгрупи
1	2
1. Доставка відправлення	1.1 Відділення – Відділення
	1.2 Відділення – Адреса
	1.3 Відділення – Пункт
	1.4 Адреса – Відділення
	1.5 Адреса – Пункт
	1.6 Адреса – Адреса
	1.7 Пункт – Пункт
	1.8 Пошто мат
2. Фінансові послуги	2.1 сейф-сервіс
	2.2 грошовий переказ
	2.3 online -оплата відправлення за третю особу
	2.4 грошовий переказ «Миттєвий»
	2.5 міжнародні перекази Ria
	2.6 міжнародні перекази Western Union
	2.7 міжнародні перекази MoneyGram
	2.8 оплата рахунків
	2.9 зняття грошей з картки
	2.10 оплата
	2.11 посилка в кредит
3. Додаткові послуги	3.1 зберігання
	3.2 перенести доставку
	3.3 легке повернення
	3.4 зворотна доставка документів
	3.5 переадресування
	3.6 доставка «До дверей» та відправка «Від дверей»
	3.7 пакування
	3.8 зміна даних в експрес-накладній
	3.9 послуга «Пункт передачі»
	3.10 надійна покупка
	3.11 самообслуговування
	3.12 повернення
	3.13 інший отримувач
4. Доставка з інтернет-магазинів	4.1 онлайн-супермаркети, цифрова та побутова техніка, аксесуари, онлайн маркет, цінові пропозиції, мода, дитячий світ, товари для дому та саду, товари для офісу, поліграфія, інструменти та обладнання, все для авто, ювелірні вироби та аксесуари, краса і здоров'я, все для творчості
5. Міжнародна доставка	5.1 Доставка в Європу
	5.2 NP Shopping
	5.3 Посилка з дому (до 44 євро)
	5.4 Глобальна доставка (понад 44 євро)

Джерело: побудовано за даними [59]

Додаток Д

Розрахунок груп показників для оцінки фінансової діяльності та блочних інтегральних оцінок для груп фінансових показників ТОВ «Нова Пошта»

Таблиця Д.1

Розрахунок груп показників для оцінки фінансової діяльності ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр.

	2021	2022	2023	Нормативне значення
Показники майнового стану				
Сума господарських коштів, що їх підприємство має у розпорядженні, грн	15365128	19515221	26758062	26758062
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,26	0,31	0,29	0,2
Коефіцієнт придатності основних засобів	0,74	0,69	0,71	0,5
Коефіцієнт оновлення	0,42	0,19	0,29	0,1
Коефіцієнт вибуття	0,08	0,09	0,04	0,1
Частка основних засобів в активах	0,45	0,41	0,45	0,45
Коефіцієнт мобільності активів	0,61	0,62	0,57	0,62
Показники фінансової стійкості підприємства				
Коефіцієнт автономії	0,36	0,43	0,41	0,5
Коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів	0,57	0,77	0,69	1
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,60	0,59	0,57	0,6
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	1,05	0,88	0,89	0,5
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	-0,06	-0,06	-0,19	0,1
Показники ліквідності підприємства				
Коефіцієнт покриття	0,95	0,94	0,84	1,5
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,89	0,87	0,79	0,6
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,48	0,62	0,57	0,2
Показники прибутковості підприємства				
Рентабельність капіталу	0,16	0,17	0,16	0,14
Рентабельність власного капіталу	0,45	0,39	0,39	0,2
Рентабельність реалізованої продукції	0,14	0,17	0,15	1
Рентабельність продажу	0,22	0,30	0,25	0,3
Показники ділової активності підприємства				
Коефіцієнт оборотності активів	2,05	1,63	1,89	0,3
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	11,84	14,06	22,06	3
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	3,23	2,73	3,24	2
Коефіцієнт оборотності запасів	92,35	60,48	76,35	8
Фондовіддача	4,99	3,83	4,33	3
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	4,59	3,36	4,01	8

Джерело: систематизовано автором

Таблиця Д.2

Розрахунок блочних інтегральних оцінок для груп фінансових показників

ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр.

	<u>Ki</u> 2021	<u>Ki</u> 2022	<u>Ki</u> 2023
Показники майнового стану			
Сума господарських коштів, що їх підприємство має у розпорядженні, грн	0,57	0,73	1,00
Коефіцієнт зносу основних засобів	1,28	1,54	1,45
Коефіцієнт придатності основних засобів	1,49	1,38	1,42
Коефіцієнт оновлення	4,23	1,94	2,90
Коефіцієнт вибуття	0,80	0,88	0,41
Частка основних засобів в активах	0,98	0,91	1,00
Коефіцієнт мобільності активів	0,99	1,00	0,91
Блочний інтегральний показник (<u>Kб</u>)	10,34	8,38	9,09
Показники фінансової стійкості підприємства			
Коефіцієнт автономії	0,72	0,87	0,81
Коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів	0,57	0,77	0,69
Коефіцієнт фінансової стійкості	1,00	0,99	0,95
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	2,09	1,77	1,78
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	-0,55	-0,61	-1,91
Блочний інтегральний показник (<u>Kб</u>)	3,84	3,78	2,31
Показники ліквідності підприємства			
Коефіцієнт покриття	0,63	0,63	0,56
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,48	1,45	1,32
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	2,40	3,11	2,84
Блочний інтегральний показник (<u>Kб</u>)	4,51	5,18	4,72
Показники прибутковості підприємства			
Рентабельність капіталу	1,17	1,19	1,14
Рентабельність власного капіталу	2,26	1,93	1,97
Рентабельність реалізованої продукції	0,14	0,17	0,15
Рентабельність продажу	0,73	0,99	0,83
Блочний інтегральний показник (<u>Kб</u>)	4,30	4,28	4,09
Показники ділової активності підприємства			
Коефіцієнт оборотності активів	6,84	5,44	6,29
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	3,95	4,69	7,35
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	1,61	1,37	1,62
Коефіцієнт оборотності запасів	11,54	7,56	9,54
Фондовіддача	1,66	1,28	1,44
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	0,57	0,42	0,50
Блочний інтегральний показник (<u>Kб</u>)	26,18	20,75	26,75

Джерело: систематизовано автором

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 12:48:22 09.12.2024

Назва файлу з підписом: Pishta_KMR_Golovko_Finance..pdf.p7s..p7s[1].p7s
Розмір файлу з підписом: 3.2 МБ

Назва файлу без підпису: Pishta_KMR_Golovko_Finance..pdf.p7s..p7s[1]
Розмір файлу без підпису: 3.1 МБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач - 1: ПІШТА АНАТОЛІЙ ІГОРОВИЧ

П.І.Б.: ПІШТА АНАТОЛІЙ ІГОРОВИЧ

Країна: Україна

РНОКПП: 3748503819

Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 19:13:48
04.12.2024

Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Серійний номер: 5E984D526F82F38F04000000609A9B018B92B105

Тип носія особистого ключа: Незахищений

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Удосконалений

Тип контейнера: Підпис та дані в одному файлі (CAdES enveloped)

Формат підпису: З повними даними ЦСК для перевірки (CAdES-X Long)

Сертифікат: Кваліфікований

Підписувач - 2: ГОЛОВКО ОЛЕНА ГРИГОРІВНА

П.І.Б.: ГОЛОВКО ОЛЕНА ГРИГОРІВНА

Країна: Україна

РНОКПП: 2609614822

Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 23:51:57
04.12.2024

Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Серійний номер: 5E984D526F82F38F04000000749D16012BF95205

Тип носія особистого ключа: Незахищений

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Удосконалений

Тип контейнера: Підпис та дані в одному файлі (CAdES enveloped)

Формат підпису: З повними даними ЦСК для перевірки (CAdES-X Long)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2024.11.25 13:00

ПРОТОКОЛ

створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 19:26:07 05.12.2024

Назва файлу з підписом: Pishta_KMR_Golovko_Finance..pdf.p7s..p7s.p7s.p7s

Розмір файлу з підписом: 3.2 МБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Pishta_KMR_Golovko_Finance..pdf.p7s..p7s.p7s

Розмір файлу без підпису: 3.2 МБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: АЗАРЕНКОВА ГАЛИНА МИХАЙЛІВНА

П.І.Б.: АЗАРЕНКОВА ГАЛИНА МИХАЙЛІВНА

Країна: Україна

РНОКПП: 2571514226

Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 20:26:06 05.12.2024

Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Серійний номер: 5E984D526F82F38F04000000E4DA710112DF3D05

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Удосконалений

Тип контейнера: Підпис та дані в одному файлі (CAAdES enveloped)

Формат підпису: З повними даними ЦСК для перевірки (CAAdES-X Long)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2024.10.24 15:00